TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 16 (1211) 1973 BALANDIS - APRIL 19 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Dvi dabarties valiutos

Jonas Juraitis, Šveicarija

Pirmaisiais pokario metais mes, nususę "dypukai", buvom laimingi gavę doleriuką. Šis pinigas buvo saugiai auksu padengtas. Paskutiniaisiais mėnesiais betgi mes turėjome ir Europoje ir Kanadoje išmokti suprasti ką reiškia "float" arba "floating" valiutos srityje. Doleris, pasak finansininkų, plūduriuoja.

Panašus likimas ištiko ir mūsų tikėjimo tiesas. Atrodo, kad ir jos tarytum prarado aukso garantijas. Pamokslininkai ir teologai nedrįsta aiškiai ir tvirtai vartoti senųjų tikėjimo sąvokų, kaip Dievas, malonė, meilė, nuodėmė, pragaras, teismas, velnias ir pan. Jie prikabina šiems žodžiams pateisinamąjį žodelytį "vadinamoji" meilė, malonė, atgaila, nuodėmė. Iš dalies tai geras ženklas. Mes drovimės vartoti šias brangias sąvokas be jokios atodairos. Betgi atrodo, kad šis drovumas kartais veda į 18 amžiaus pazityvizmą, kuriam viskas buvo "protinga" ir "aišku". Maži biologijos, psichologijos, sociologijos, fizikos mokytojėliai dar ir šiandien "neranda" Dievo savo akiratyje. Ir kosmonautas Gagarinas, amžiną atilsį, buvo nustebęs, kad ten "danguje" yra tik tamsu, ir Dievas nesiteikė jam pasirodyti. Keistoka, kad kaikurie mūsų teologai šiandien prie šitų praeities gudragalvių prisiplakė ir nori evangelijas "mokslíniu metodu" peršviesti, išaiškinti, kitaip sakant "numitologinti". Tuo tarpu didieji gamtos mokslų genijai rašo knygas keistu filosofijos ir teologijos žargonu, apsiriboja savo siauroje patyrimo srityje ir su pagarba kalba apie pasakų, mitų, vaizdų bei paveikslų svarbumą žmogaus gyvenime. Antgamtis (transcendencija) jau nėra pas juos pašaipos žodis. Stovime Velykų akivaizdoje. Ar drįstame be jokių priedėlių pasakyti: "Prisikėlė iš numirusių, kaip tradicija tai liudija?" O gal norima sakyti "vadinamasis" Kristaus prisikėlimas reiškia . . . !?"

Ne! Kristaus prisikėlimas reiškia tai, ką mums evangelijos ir apaštalų raštai liudija. Kiekvienas "mokslinis" šių sąvokų kedenimas būtų neatsakingas ir nerimtas, kaip ano restauratoriaus, kuris seną Rembrandto paveikslą su druskos skiediniu norėjo "ištirti". Ačiū Dievui, mes jau esame racionalizmo raistus perklampoję. Tikėjimas nėra proto aklumas arba tik jausmas. Šiandien geriau, negu vakar žinome, kad žmogus ant dviejų bėgių važiuoja, kad gamtos mokslų metodas nėra vienintelis tiesai rasti, kad mūsų tikėjimo valiuta turi būti ne tik mokslo, bet ir širdies auksu padengta. Mums, tikintiesiems, telieka "senasis metodas". Į Kristaus prisikėlimą mes žiūrime atvira širdimi kaip į blaiviai ir aiškiai paliudytą tiesą, be kurios visos kalbos apie žmonijos viltį ir ateitį tėra tauškalai.

Jeigu žmogus nenori šios Velykų tiesos priimti, tai jis turi logiškai ir apie "vadinamąjį" žmogų kalbėti. Be amžinojo gyvenimo, kuris mums yra istoriniu ir užtenkamai paliudytu Kristaus prisikėlimu pagrįstas bei laiduotas, žmogus tėra "pripuolama gamtos nelaimė". Šios laikysenos logiška išvada yra Stalino, Hitlerio ir kitų vien protu besiremiančių žmonijos priešų fabrikai žmogaus naikinimui.

Kaip krikščionys, ne kaip mokslininkai, mes randame mūsų tikėjimo į Prisikėlimą ir į amžinąjį gyvenimą valiutos padengimą evangelijų ir apaštalo Pauliaus liudijimuose. Jeigu Kristus neprisikėlė, tai nėra pagrindo nei į jį, nei į ką kitą tikėti. Jeigu mes tikime Kristų tik kaip šio pasaulio kūrinį — žmogų, tai esame ne tik nelogiški, bet ir pasigailėjimo verti.

Šias neiškilmingas mintis Didžiosios šventės proga baigiu vokiečių priežodžiu: "Paukšteli, leski arba dvėski!" Kitos išeities mes neturime.

Jo negalima išvengti...

JEAN GUITTON
Prancūzų Akademijos narys

Negalima paneigti Kristaus prisikėlimo problemos, nes tai nesiderina su mokslo dvasia. Jei taip, mes susiduriame su slėpiningais reiškiniais, kurie baimingus mokinius padarė drąsiais liudininkais ir įgalino juos supurtinti dvi religijas—žydų ir pagonių. Tam žmonių ir institucijų pasikeitimui, tam tikėjimo atsinaujinimui išaiškinti reikėjo kokios nors priežasties. Labai trumpi ir nepilni dokumentai liudija pasirodymus vieno asmens, kuris buvo miręs. Kitaip tariant, išaugštintasis Kristus, sėdintis Tėvo dešinėje, leido save matyti bei paliesti liudininkams. Tai pagrindinis faktas, kurį tyrinėja modernieji mokslai. Jo negalima išvengti, tik suniekinti, bet suniekinimas neištyrus fakto nėra mokslinė laikysena.

Norėdamas pavaizduoti čia keliamą mintį, panaudosiu Einšteiną, kuris aiškino galimybę riboto ir kartu neriboto pasaulio kaip reliatyvybės paradoksą. Jis įsivaizdavo egzistenciją dviejų dimensijų, kuriose reiškiasi būtybės. Jei viena tų būtybių persikeltų trečion dimensijon, ji nebebūtų matoma nuo paviršiaus savo kaimynių, kurios laiko ją amžinai dingusia. Galime prileisti, kad dingusios būtybės egzistencija galėtų būti apreikšta žemės paviršiaus būtybėms, kad ji galėtų būti įsivaizduota kaip žvaigždė, atsispindinti jų paviršiuje tartum veidrodyje.

* * *

Toks yra pirmasis Prisikėlimo misterijos aspektas. Žvelkime į antrąjį. Minėtoji būtybė, pasiekusi tą šviesųjį tašką, gali nužengti žemėn, ją paliesti ir vėl dingti. Tuo atveju jos draugai susidarytų įspūdį, kad ji "grįžo" pas juos paradoksiniu pavidalu — istoriniu, t. y. erdviniu, ir kartu neerdviniu, nes nebėra dvidimensinė, kaip kad kitos erdvės būtybės.

Jei žvelgsime dar augščiau, pastebėsime, kad Prisikėlimas yra jungtis dvejopos egzistencijos, būtent, laikinės bei istorinės, kuri mums atrodo esanti vienintelė buvimo forma, ir amžinosios. Mes, būdami laiko, erdvės ir judėjimo kaliniais, visuomet esame linkę amžinąjį gyvenimą laikyti simboliniu vaizdu, nerealiu sapnu. Dar daugiau — labai sunku suprasti, kaip laikinė egzistencija gali jungtis su amžinąja ir išvengti sunaikinimo. Povelykinis Kristaus gyvenimas, trukęs simbolinį laikotarpį — 40 dienų, ir yra tas laiko ir amžinybės junginio simbolis, kuris tebėra vienas dabarties gyvenimo slėpinių. Jis yra paskutinis filosofinės minties ir pirmutinis krikščioniškojo tikėjimo klausimas.

Tuo būdu išryškėja Prisikėlimo reikšmė. Jau minėjau, kad Prisikėlimas savo esme yra įsikūnijusio Sūnaus ir dangiškojo Tėvo gelminio santykio misterija, būtent, Sūnaus išaugštinimas, įžengimas garbėn po iškentėto ribotumo ir nusižeminimo.

Prisikėlimas turi ir kitą reikšmę, kuri taip pat nėra atsitiktinė: tai įvykis, palikęs savo pėdsakus istorijoj, įvykis, kuris gali būti sužinotas per sutampančius liudijimus, kaip ir kiti istoriniai įvykiai.

* * *

Trečiąja savo reikšme, būtent, slėpiningąja, Prisikėlimas išryškina laiko ir amžinybės santykį, paskleidžia kondensuotą šviesą ant mąstančios būtybės—žmogaus bioliginėjo sferoje . . . Visose kūrybos srityse yra centrinis, vienintelis, specifinis kūrinys, kuriame prigimtis ir žmogus pasiekia viršūnę. Pvz. grožinėje srityje kartas nuo karto atsiranda kūrinių, vadinamų šedevrais. Juose atsispindi augščiausias menininko laimėjimas, kuris pralenkia visa tai, ką kiti yra sukūre. Abstraktus matema-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Dail. Antanas Tamošaitis — *Kristaus Prisikėlimas lietuviškoje nuotaikoje ir perspektyvoje*

Velykų džiaugsmo visiems...

Nors Velykų švenčių proga neprirašome tiek kortelių, kiek Kalėdų ir Naujų Metų proga, tačiau širdyje linkime vieni kitiems malonių Kristaus Prisikėlimo švenčių. Kaip praeityje, taip ir dabar Velykų naktį ir rytą bažnyčios visur bus pilnesnės žmonių, negu eilinį sekmadienį. Viskas — ir ta pati bažnyčia, ir tie patys žmonės, ir ta pati aplinka Velykų dieną atrodo kitaip, negu kasdien. Pasak Tomo Mertono, šiandien ir varpai ne tik kviečia į bažnyčią, bet ir tartum kartoja: "Kristus kėlės, Kristus kėlės!" Jie kalba žmogaus širdžiai, kaip geras yra Dievas, kad išganymas tapo nesunkiai pasiekiamas, kad Dievo meilė padarė jį lengvą. Visa šio ryto nuotaika kartu su varpais šaukia visus — ir tuos kurie jų paklausys, ir kurie nepaklausys. Visi šaukiami vienybėn su Dievu, į jo duotą laisvę, į tarpusavę meilę, į kitą gyvenimą, kurio tik silpnas atspindys yra šis gyvenimas.

Velykų šventės primena, kad Kristus ne tik kėlės, bet ir mirė. Jos primena, kad netrukus, o gal visai nelauktai, mirsime ir mes. Mirė Kristus, mirė jo prikeltieji, miršta eiliniai žmonės, miršta šventieji, mokslo genijai, taikūs valdovai ir tironai. Užtat šio gyvenimo žemiškieji reikalai nėra taip svarbūs, kaip nevienam atrodo. Būtų neišmintinga dėl jų užmiršti šio gyvenimo tikslą, išmintingą kelią, būsimą gyvenimą.

Kristaus prisikėlimas buvo visais laikais prieštaravimo objektas. Pačią prisikėlimo dieną ir vėliau tas įvykis vieniem atrodė toks neįtikėtinas, fantastiškas, kad įtikėjusieji Kristaus prisikėlimu buvo ir dabar yra persekiojami. Kitiems jis buvo toks tikras, kad Kristaus mokiniai, patys matę jo mirtį, patys jį palaidoję, bet po to bendravę su Prisikėlusiu, — nesutiko to paneigti. Net plakami, kankinami kalėjimuose, žudomi nesutiko tylėti. Jie tikėjo ir skatino mus tikėti: kaip esame tikri Kristaus ir savo mirtimi, taip būtume tikri ir pomirtinio gyvenimo bei prišikėlimi tikrumu.

Velykų varpai šaukė ir praeities žmones. Vieni jų klausė, kiti ne. Iš tų, kurie klausė, turime šventuosius, krikščionis filosofus, poetus, muzikus, menininkus. Jų neklausę žmonės ne tik seniau, bet ir mūsų laikais tuos varpus suliedino į granatas ir kulkas. Varpai šaukė mylėti Dievą ir žmogų, o juos sunaikinusieji siekė vieni kitus pavergti ir žudyti. Nemėgstą varpų, skelbiančių Kristaus prisikėlimą, nemėgsta paties Kristaus, jo žodžio, jo sekėjų. O žmogaus išminti be Dievo šviesos labai dažnai užtemdo egoizmo aistros, pasiekiančios pasibaisėtino laipsnio. Stabmeldžiai žudė vergus nepageidaujamus kūdikius ir senelius neva savų stabų garbei. Šiandien antikrikščionys stabais nesiteisina, tačiau atviro savanaudiškumo vedami legalizuoja užaugusių vergiją, nenaudingų vergų žudymą, kūdikių ir senelių naikinimą klinikose. Kaikuriose įstaigose, skirtose gelbėti žmonių sveikatai ir gyvybei, medicina, chemija, technika panaudojama nepageidaujamų asmenų žudymui. Nekaltas žmogus turi žūti nuo tirono ar mokslo žmogaus rankos tik todėl, kad nepajėgia apsiginti.

Savo mirtimi ir prisikėlimu Kristus parodė tikrąją žmogaus prigimtį, asmens ir gyvenimo prasmę bei kelią. Velykų šventėje tikintieji išgyvena džiaugsmą, kurį stengiasi išreikšti puošniomis pamaldomis, bičiuliškais susitikimais ir panašiai. Tai natūralu. Tačiau šios šventės prasmė teparagina kiekvieną susirūpinti tuo, kas vyksta aplink mus. Ne kurio nors vieno luomo ar parinktiems asmenims, bet kiekvienam sąmoningam žmogui turi rūpėti, kad klystą žmonės neiškeistų į vergiją mums Dievo duotos laisvės, kad nevirstų griuvėsiais tikinčio žmogaus sukurta kultūra, kad vietoje krikščioniškos meilės neįsigalėtų stabmeldiškas egoizmas. Velykų šventės atneša daug džiaugsmo tikinčio žmogaus sielai. Jo neslėpkime tik sau, padėkime visai žmonijai atsinaujinti Kristaus šviesa ir tiesa, ir tuo būdu siekti žmogaus verto džiaugsmo.

Visiems linkiu Kristaus palaimos, Velykų džiaugsmo, trykštančio iš gyvo tikėjimo, vilties ir meilės.

Nuoširdžiai Kristuje —
Jūsų VYSK. VINCENTAS BRIZGYS

Sveikiname besidžiaugiančius Kristaus Prisikėlimo šventė, linkėdami sulaukti to džiaugsmo ir tiems, kurie tebekenčia priespaudą —

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"

Ką jūs sakote apie mane?

Kristus visuomet aktualus — dabartyje ir praeityje, tikintiesiems ir netikintiesiems

Mes kalbame čia ne apie išminčių, kurio mintys išliko amžių slinktyje, ne apie didvyrį, kurio magnetizmas neprarado savo traukos. Mes kalbame čia apie gyvąjį Kristų. Pasak filosofo Kierkegaardo, Absoliutui — Dievui tėra dabartis. Jam viskas yra tik dabartis. Kadangi Kristus yra Dievas, tad ir Jo atžvilgiu viskas yra tik dabartis.

NUOLAT KAŽKAS NAUJO

Kai žvelgiu į Kristų kaip savo bendralaikį, nereiškia, kad neigiu paeitį. Anaiptol! Kristus ne tik gyveno žemėje tam tikrą laiką prieš 19 šimtų metų, bet ir per tuos ilgus šimtmečius ištisos tikinčiųjų kartos užmezgė su Juo glaudžius santykius, nuo kurių priklauso ir mano dabarties santykiai. Taip pat tai nereiškia, kad aš nesidomiu ateitimi. Ir mūsų laikotarpio vyrai bei moterys yra įpareigoti skleisti Viešpatį visiems ir tuo būdu iš dalies žiesti ateities žmonių tikėjimą. Tikinčiųjų Bendrija daro istoriją, šventąją istoriją. Dėlto teisingas yra vienu atžvilgiu Kierkegaardo pasakymas: "Tikri krikščionys neturi nieko bendro su praėjusia karta. Jie viską turi sieti su dabarties Kristumi". Su Juo ir Jo dėka nuolat prasideda kažkas naujo.

VISUOMET AKTUALUS

Ar tai reiškia, kad Kristus yra nuolat aktualus? Taip, bet specifine, neįprasta to žodžio prasme. Čia minimas Kristus yra "Jėzus, kuris mirė ir apie kurį Paulius sako, kad jis yra gyvas" (Ap. D. XXV, 19). Prisikėlęs, Jis gyvena amžinybėje, kurion įžengė Sekminių išvakarėse. Jis yra, buvo ir bus. Nereikia lakios vaizduotės atkurti jo išvaizdai, tarytum ji būtų nugrimzdusi praeitin. Nereikia Jo nė laukti, tarytum Karalystės įsteigimas žemėje būtų atidėtas neribotam laikui. Jis yra gyvas čia pat. Jis yra labiau gyvas nei aš — Jis, kuris nebemirs. Aš gi turiu mirti, kad per Jo Prisikėlimą pažinčiau nesibaigiantį gyvenimą.

Ir dar viena pastaba. Neišmatuojamuose plotuose, toli nuo mūsų, visatoje gyvena nesuskaitomos būtybės. Visi esame to paties šimtmečio žmonės, bet neturime nieko bendro vieni su kitais, išskyrus egzistenciją. Kristus gi yra visų bendralaikis, bet visai kitokiu būdu, išreikštu šiais žodžiais: "Jei kas myli mane, mano Tėvas taip pat jį mylės, ir mes ateisime pas jį bei padarysime jame savo buveinę" (Jon. XIV, 23). Net mažiausias vaikutis jau šiandieną gali betarpiškai santykiauti su Prisikėlusiuoju. Jo vardas yra jam žinomas ir pažįstamas. Evangelijos kvietimas paliečia kiekvieną asmenį, kas jis bebūtų, kur begyventų, nors ir kaip vienišas, nežinomas būtų. Į kiekvieno duris, pasak Apokalipsės, beldžiasi Kristus, ir jeigu jos atsidaro, "aš ateisiu pas jį vakarieniauti, būsiu su juo, o jis su manimi" (Apok. III, 20).

Pasakymas, kad Kristus yra aktualus, pirmiausia reiškia, kad Jis yra gyvas, ir tai man gyvas. Šią mintį gražiai išreiškė garsusis Paryžiaus katedros pamokslininkas kun. Sansonas, sakydamas: "Aš patyriau Dievą, kuriam buvo atsidavęs".

NIEKAD NESENSTANTIS

Ar Kristus yra aktualus tiktai ta prasme? Ne, jis yra aktualus ir bendrąja prasme. Jo mokymas yra niekad nesenstantis visai žmonijai. Jo asmuo neužtemdo Evangelijos, kuri yra kreipimasis į žmogų. Kaikurie krikščionybės gynėjai be reikalo bandė pristatyti Evangeliją kaip tikslu, konkretų atsakymą į visus klausimus, kurie mus kamuoja. Tiesa, Evangelijos šviesoje išryškėjo mūsų gyvenimo misterija, bet antra vertus ir pats Kristus užkalbina mus, tikinčiuosius ir netikinčiuosius, dažnai verčia atsakyti, užuot pats davęs atsakymus.

Žinoma, galima pasitenkinti Evangelijoje rastomis tiesomis: teisybė visiems, ypač silpniesiems, pagalba artimui, nepriklausomybė nuo galingųjų, darna tarp žodžių ir darbų, pasiaukojimas . . . Bet jau ir tai kelia klausimus. O daugelis netikinčių eina dar toliau. Jie sutinka, kad Kristaus žodžiai patvirtina moralinius jų sąžinės reikalavimus, tačiau kartu jie pažadina tą sąžinę dalykams, kuriuos būtų suvokę tik labai miglotai. Aš pažįstu nekrikščionių, kurie pasiekė savotiško šventumo, nes jie savanoriškai ėjo varganu Kristaus keliu arba herojiškai pajėgė atleisti įžeidimus. O Kristus tiktai palietė jų gyvenimą, jų egoizmą, jų siaurus horizontus ir paakino kita linkme. Kuria? Tai jų paslaptis. Ir, sakyčiau, tai nėra svarbu. Esminis dalykas yra tas, kad per Jį tie žmonės pakilo virš savęs, t. y. pralenkė žemės išmintį.

Juo labiau tai galima pasakyti apie tikinčiuosius. Savo mokiniams, t. y. mums, kurie telkiamės apie Mokytoją, norėdami paaiškinimų apie kančią, mirtį, mirusių likimą, — Kristus atsako klausimais: "Argi nereikėjo, kad Kristus kentėtų ir tuo būdu įžengtų savo garbėn? "Ką manote apie mane — kas aš esu?" Viskas priklauso nuo mūsų atsakymo. Jei išpažįstame, kad Kristus yra Dievo Sūnus, iš Jo sužinosime "tai, ką Jis yra matęs pas savo Tėvą" ir pradėsime gyventi vizija bei meile, kuri bus atbaigta amžinybėje.

AKTUALUS IR NETIKINTIEMS

Kristaus klausimas yra keistai aktualus. Jis kyla net ir tiems, kurie jį neigia. Tie, kurie mano, kad svarbiausias dalykas rasti kontaktą su Prisikėlusiuoju ir per Jį pažinti antžemiškąją išmintį, vedančią augštyn, — atranda, jog evangelinė tiesa yra aktualiausias dalykas, nes ji suriša mus su Kristaus asmeniu.

Šimtmečių eigoje Kristaus paskelbtieji principai buvo dažnai kartojami. Jie daugiau ar mažiau įaugo besiskleidžiančiose kultūrose. Jie randami netgi mūsų laikų humanizme, kurio daugelis dabarties žmonių tebesilaiko, nors ir veidmainiškai. Kristaus žodžiai tapo idėjomis, nors Jis įsikūnijo ne tam, kad steigtų dorovės kursus ar skleistų idėjas. Jis netgi nesakė: "Mylėkite vienas kitą". Kristus štai ką skelbė: "Mylėkitės, kaip aš jus mylėjau". Tuos, kuriuos Jis klausia ir sulaukia atsiliepimo, moko iš vidaus. Kristus kviečia "apsivilkti" Juo, kaip sako šv. Paulius, kad atgimtų Jo Velykose, kalbėtų ir veiktų kaip Jis. Daug kam Evangelija gali atrodyti graži, kilni, patraukli, tačiau Kristaus aktualumas atsiskleidžia tiktai tiems, kurie gyvena Kristumi, nes pastarasis juos yra "pagavęs".

ASMUO IR ŽODIS

Kodėl tai pabrėžiu? Dėlto, kad kaip toliau matysime, Kristus teikia gyvenimui prasmę, laisvę, laimę mylėti ir būti mylimam. Ir ten, kur to nėra, kyla didi žmogaus kančia. Žinoma, yra ir kita pusė. Apie Kristų galėtume pasakyti, kad Jis yra "neištesėtas pažadas", jei sustosime ties Jo skelbiama tiesa ir nesiartinsim prie Jo asmens. Taip, reikia sutikti, kad žmogaus gyvenime daug kas ir tai giliai pasikeičia, jeigu jis jieško įkvėpimo Evangelijoje. Visdėlto žmogus negali pasiekti didžiųjų dvasios gelmių, jei neįsigyvena į Kristaus asmenį, kuris jame tampa Dvasia ir Gyvenimu.

ĮVAIRŪS ATSILIEPIMAI

Prancūzijoj buvo pravesta anketa, liečianti įvairių asmenų tikėjimą į Kristų. Iš jos paaiškėjo pagrindinis bruožas, būtent, kad tasai tikėjimas teikia žmogaus gyvenimui prasmę. Kaikurie atsakymai buvo naivūs, neaptašyti, tačiau ryškiai liudijo polėkį Kristaus link. Pastarasis, tapęs žmogaus draugu, pergyventas kasdieninėje tikrovėje, išgelbsti dabarties žmogų iš baisios absurdo bedugnės. Štai keletas anketos atsakymų.

Aš esu atsivertėlis. Kristus man yra viskas. Aš žinau ką reiškia gyvenimas be jo: tai niekybė. Dabar

(Nukelta į 2-rą psl.)

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

KĄ JŪS SAKOTE APIE MANE?

(Atkelta iš 1-mo psl.)

man tikroji vertybė tėra Kristus.

Esu šeimos motina, darbininko žmona, priklausau prie nepasiturinčiųjų ir mažutėlių. Tik Jo dėka dar esu gyva. Patyriau sunkių bandymų — moralinių ir fizinių. Jei ne turėtasis tikėjimas, būčiau nusižudžiusi.

Esu studentas, 20 metų amžiaus. Kristus yra mano gyvenimo pagrindas. Jis yra mano gyvenimo prasmė, kuri man buvo duota. Jis yra visa tai, kuo aš nesu ir kuo negaliu būti.

Aš jieškojau, bet nežinojau ko. Jaučiau didelį troškimą duoti ir taipgi priimti. Savo draugų dėka atradau, kad Kristus, kurį maniau esant mirusį, yra gyvas. Nežiūrint daugybės kliūčių, mano gyvenimas krypsta amžinybės linkme.

Aš atradau Kristų prieš 30 metų. Kaip žmogus, koks dabar esu, gimiau iš ano atradimo. Jis yra mano Kūrėjas tikrąja to žodžio prasme. Man tėra dvi linkmės — Kristus arba niekas.

Asmenys, kurie atsiliepė į minėtą anketą, taip pat pabrėžė orientacinę pusę. Jiems Kristus nėra paprastas žibintas kelyje tarp daugelio šešėlių, o tikroji šviesa, ta šviesa, kuri "apšviečia kiekvieną žmogų, ateinantį į šį pasaulį". Štai keletas pasisakymų.

Esu ano Žmogaus žmogus. Nepakenčiu nei savo gyvenime, nei būtyje viso to, kas nėra iš Jo ir kas nėra Jam palenkta... Kiekvienas gėris, kurį Jis pašventina, mane išlaisvina, kiekvienas gėris, kurį Jis atmeta, man yra grandinė (R. L. Bruckberger).

Jis yra žėrinti draugystė, kuri mane apglobia. Ji neleido man užsnūsti ir nugrimzti abejonėse. Kristus yra lyg vyresnysis brolis, nematomas, tarytum slepias savo dorybes, tačiau jis visuomet yra čia pat ir užpildo visą erdvę (H. Queffélec).

Be Kristaus vargšai ir nekaltieji yra žuvę — pabaisos ir aukos. Ir visa istorija yra žuvusi. Per Jį, nežinau kokiu būdu, visas vargas tampa apšviestas, kaip nematomos saulės (J. Robert, kunigas - darbininkas).

Daugelis atsakiusių į anketą taip pat stipriai iškelia meilės motyvą.

Man rodosi, Kristus yra skirtingas kiekvienam ir tik mūsų žvilgsnių bei patirčių sintezė gali apytikriai nusakyti, kas Jis yra. Aš esu vargšiukė, be didesnės inteligencijos, be išsilavinimo, radusi Kristų tiktai vienuolikta valanda po ilgo jieškojimo ir kentėjimo. Esu niekas, bet Kristaus mylimas niekas.

Man, kaip vienuolei, Kristus yra Žmogus, kurį aš išsirinkau iš daugelio žmonių, gyvenusių šimtmečių eigoje. Tai Žmogus, kuris išsirinko mane pilkuonėlę... Norėčiau, kad kiekvienas turėtų tokį tikrumą kaip aš. Mane myli Dievažmogis, kuris mylės visuomet, nes jis yra Dievo Sūnus, įgalinęs mane dalyvauti savo prisikėlusiame gyvenime.

PABAIGA AR PRADŽIA?

Gėrėdamiesi tais vyrais ir moterimis, kurių širdys džiūgavo susitikusios Kristų, kaip ir pirmieji apaštalai prie Tiberiados ežero, — žinokime, kad esame tiktai nuostabos pradžioje. Meilės istorija, kurios akivaizdoje išnyksta visa kita istorija, mums teparodė pirmuosius savo skyrius. Vienas netikinčiųjų štai ką pasakė: "Yra žmonių, kurie sako, kad krikščionybei jau atėjo galas. Tačiau galima būtų sakyti, kad, ji tik prasidėjo ir kad ji pažadino tiktai dalį tos meilės, kuri glūdi žmogaus širdyje". Brėkšta tikėjimo pavasaris. Taip pat brėkšta dar didesnė meilė, besireiškianti per nuolat atsinaujinantį Kristaus aktualumą ir Jo žodį. Toji meilė gali būti pažadinta žmonių širdyse Kristaus dėka. (A. M. Carré, O. P., Jesus. Collection Génies et Réalités, Hachette, 1971).

JO NEGALIMA IŠVENGTI . . .

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tikų pasaulis mąstančiam žmogui taipgi pateikia lygtis, skaičius, ypatingas kombinacijas. Panašiai yra ir istorijoj. Tyrinėjantieji paskirų asmenų arba visuotinę istoriją pastebi, kad ji telkiasi apie didžios drąsos, išradimų ir kančios atvejus. Prisikėlimas yra egzistencijos šedevras. Tai egzistencija, kuri savyje perkeitė mirtį.

* * *

Tuo būdu Prisikėlimas anaiptol nėra pripuolamybė, esanti už proto, patirties ir mūsų turimos egzistencijos sampratos. Dėlto jis įeina į tampantį, besirutulijantį gyvenimą. Leibnicas tvirtino, kad žemesnieji dalykai egzistuoja augštesniuose tauriau, negu patys vieni. Galima būtų pridurti, kad tokiais atvejais daiktas iš vienos buvimo formos pereina į kitą, kurioje egzistuoja žymiai, o kartais nepalyginamai, tauriau, negu anksčiau, ir tai neprarasdamas savo originalumo. Mes esame minties perkeisti gyvūnai. Taip pat esame kosminės, biologinės būtybės, sudarytos iš anglies ir deguonies. Bet ir anglis, ir deguonis, biologinis gyvenimas yra įlieti į mažytį pasaulį — kūną (mikrokosmą) taip, kad didysis pasaulis — visata (makrokosmas) glūdi manyje kaip mintis ir egzistuoja manyje, t. y. mažajame pasaulyje. Suvokimas gali būti laikomas medžiagos sutaurinimu. Tuo būdu medžiaga lieka pakelta iki minties orumo.

Antra vertus, esame nebaigtos būtybės. Reikia pastebėti, kad įkūnytos dvasios, sukosmintos minties, besivystančios būtybės gyvenimas, kurio laukia grįžimas į nieką, t. y. mirtis, — tebėra paradoksas. Dėlto svarbu žinoti, ar žmogus mirties yra sunaikinamas, ar pašaukiamas į augštesnę egzistenciją, į visos būties perkeitimą bei naują pavidalą. Šį galutinį perkeitimą visoje žmonijos istorijoje netiesiogiai esame patyrę tik vieną vienintelį kartą. Tikintiesiems tai Prisikėlusio Kristaus egzistencijos forma. (Jésus, Collection Genies et Réalités, Hachette 1971, psl. 204—208).

A✝A

Jonui Stroliui

Amerikoje mirus, jo seseriai DAMUTEI BARTULIENEI ir jos šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia —

J. Vaitkus

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Lietuvos žydų gelbėtojas pasakoja

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Planas sušaudyti

Stovyklos komendantas paliegėliams liepė apsiprausti ir pasakė, kad ves juos į ligoninę. Jonevičiui davė įsakymą nuvesti juos į mišką prie iškastos duobės ir sušaudyti. Gotautas buvo įspėtas ir paprašytas tą dieną budėti miške prie duobės. Kai 30 žydų grupė buvo atvesta prie duobės, Jonevičius jiems lenkiškai paaiškino tikrąjį komendanto įsakymą. Tai išgirdęs, vienas iš baimės gavo širdies priepuolį ir krito vietoje negyvas. Dabar Jonevičiui atsirado nepaprastai gera proga nusikratyti savo pavaduotoju, kuris kartu buvo atlydėjęs žydus prie duobės. Jonevičius sugalvojo kažin kokį pretekstą ir pasiuntė savo pavaduotoją į sargybos būstinę. Likęs su žydais ir prisistačiusiu Br. Gotautu vienas, Jonevičius atvirai pasakė, kad jis nesąs budelis. Yra galimybė išsigelbėti. Čia yra ir žmogus, pasiryžęs padėti — nuvesti į jo (Jonevičiaus) butą Kaune, o ten atsirasiąs kelias toliau.

Slapta kelionė

Neužmiršo Jonevičius nė komendanto įsakymo — paleido kelias kulkosvydžio salves į orą, kad susidarytų įspūdis, jog žydai sušaudyti. Mirusįjį įdėjo į jau iškastą duobę, apdėjo šakomis ir padegė, kaip komendanto buvo įsakyta padaryti su visais 30 žydų. Paskui užkasė duobę ir viską sulygino. Dabar Jonevičius likusiems gyviems paaiškino žygio planą. Kadangi senas žemaičių bajoras Gotautas lenkiškai nemoka, tai susikalbėti reikėjo ženklais — ranka turės parodyti, kur suktis, eiti po du, išlaikyti atstumą. Pirmieji turi perduoti Gotauto ženklus sekantiems. Kelią iš Kertupio į Kauną per miškus, laukus ir pievas Gotautas gerai žinojo, nes prieš tai jau kelis kartus buvo ėjęs į Jonevičiaus tarnybos vietą tiksliau aptarti žygio smulkmenas.

Kai pavakare grupė pajudėjo, greit paaiškėjo, kad tie 29 žydai buvo ne tik ligoti, bet ir išbadėję. Laimei, Gotautas pakelyje žinojo nuošaliame vienkiemyje padorų ūkininką Grubliauską, kuris pats, tiesa, nedaug teturėjo, bet jau nekartą Gotautui ir jo globotiniams buvo padėjęs. Ir dabar, kai visa 30 žmonių grupė suėjo į kiemą ir pasislėpė nuo pašalinių akių, šeimininkė atnešė kepalą duonos ir liepė savo dukrelei padalinti kiekvienam po penkis obuolius. Likusius obuolius mergaitė pabėrė ant žemės ir negalėjo atsistebėti, kaip suaugę vyrai uvėriau juos grobsto, negu maži vaikai. Tik vienas Gotautas išsilaikė nepuolęs likučių rinkti, nors jo viduriuose garsiai skambino dvylika. Duonos kepalą į 30 dalių padalino vienas žydas: iš jo rankų savo dalį gavo ir Br. Gotautas.

Pasiekė Kauną

Buvo vėlyvas 1944 m. pavasaris. Vokiečiai turėjo daug rūpesčių su pasitraukimu, todėl Br. Gotautui be nuotykių pavyko visą būrį Lenkijos žydų sutemus nuvesti į Juozo Jonevičiaus butą Kaune, Vytauto prospekte. Kad ir pavargę ir išalkę, bet keliolikos kilometrų žygį visi atlaikė. Tiktai kur tokiam būriui gauti vakarienę, kai visi žmonės karo metu, ypač miestuose, gyveno "ant kortelių"? Gotautas žinojo maisto gaminių krautuvę, kurią Vilniaus gatvėje vedė dvi seserys Rakauskaitės. Jos buvo mažai raštingos, samdė sekretorę, bet buvo sumanios ir neblogai vertėsi. Nekartą ir kitais atvejais maisto gaminiais jos buvo žydams padėjusios, žinoma, per tarpininkus, kad neįkliūtų pačios. Ir šį kartą vėlų vakarą Gotautas su Jonevičium pasibeldė pas Rakauskaites. Seserys ką galėjo, davė — duonos ir daržovių. Taip kiekvienas gavo su bulvėm sumaišytų daržoviu ir po mažą riekutę duonos. Tik nuovargis pasirodė esąs dar stipresnis už alkį — du vyrai bevalgydami užmigo. Kad ir ant grindų, bet greit ir visi kiti pavalgę užmigo.

Padirbti dokumentai

Netrukus buvo sutvarkyti ir dokumentai. Gotautas iš darbo įstaigos parnešė Petrašiūnų popieriaus fabrike pagamintas darbo knygutes lietuvių ir vokiečių kalbom, o Jonevičius Lenkijos žydus padarė Vilniaus lietuviais, parinkdamas tinkamas gatves ar vietoves. Kai visas 29 vyrų būrys laimingai pasiekė Vieną ir buvo įdarbinti, Jonevičius gavo iš jų padėkos laišką lenkiškai ir jį perskaitė-išvertė Br. Gotautui. (Įdomu būtų sužinoti, ar nors vienas iš to būrio dar yra gyvas). Vėliau J. Jonevičius paruošė planą išgelbėti Kertupio miške likusius 470 žydų. Prie to Gotautas prisidėti nebegalėjo, nes jį patį Gestapas netrukus suėmė ir nugabeno į Stutthofo (prie Dancigo) koncentracijos stovyklą, kurioj jau vargo virš 40 Lietuvos inteligentų.

Kiek išgelbėjo?

Kiek žydų per trejus vokiečių okupacijos metus Br. Gotautas yra išgelbėjęs, jis jau ir pats tiksliai nebeprisimena. Tik tiek žino, kad, anot Tumo-Vaižganto, neklausė niekad, kas jį siunčia ir kokią teisę tam turi. Kas tik paprašė žydų gelbėjime patarpininkauti, visur ėjo, visada skubėjo, kad tik neužbėgtų jam už akių paklusnūs Gestapo patikėtiniai. Visada, kai vokiečių valdžios akyse lojalūs žmonės ir įstaigos bijojo pasinaudoti paštu ar telefonu, pasiuntiniu patarnaudavo Gotautas. Po antrojo pasaulinio karo visa eilė jo išgelbėtų žydų jam rašė laiškus, kelios organizacijos atsiuntė pinigų, o viena ir dabar reguliariai atsiunčia. Bet anais metais Br. Gotautas negalėjo to pramatyti ir nelaukė. Būdamas lietuvis katalikas, laikė didžiausiu atpildu už savo pasiaukojimą, jeigu sužinodavo, kad vienas kitas izraelitas pats apsisprendė priimti krikštą.

Krikšto atvejai

Kartą Gotautas nunešė žydei inteligentei sufalsifikuotus dokumentus, kaip pau daug kartų buvo padaręs. Ponia jį nustebino savo pageidavimu:

— Aš prašau krikšto!

— Kaip tai?

— Būdama studentė daug skaičiau apie visokias religijas ir sektas. Radau, kad katalikų tikėjimas geriausias. Žinoma, ištekėjau už žydo, vaikų susilaukiau, tai turėjau atsižvelgti į šeimą. Vyras ir vaikai išžudyti, todėl apsikrikštyti kliūčių nebėra.

Rusijos carų laikais žydai galėdavo išsigelbėti nuo pogromų, jeigu priimdavo pravoslavų krikštą. Atrodo, kad tokią mintį pasąmonėje turėjo ir buvęs caro armijos majoras Urbonas-Urbonavičius, kai jis paskutiniais nepriklausomos Lietuvos metais pradėjo svarstyti savo krašto žydų gelbėjimo planus. Vokiečių okupacijos tikrovė pasirodė esanti kitokia: žydus jie naikino visus — ir tikinčius izraelitus, ir liberalus, ir pasikrikštijusius. Gotautas tai buvo jau nekartą patyręs, todėl ir įspėjo ponią:

— Bet krikštas nepadės tamstai išgelbėti gyvybę.

— Su gyvybe bus taip, kaip Dievas duos. Bet aš noriu padaryti tai, ką galiu. Juk ir tas Hitleris yra tik įrankis Dievo rankoj. Per Hitlerį Dievas baudžia žydus.

Čia Gotautas nieko nebesakė, nes tie žodžiai tarsi jam pačiam iš širdies buvo ištraukti. Kaip patarpininkauti krikšto, amžinosios žmogaus gyvybės atveju, jis taipgi labai gerai žinojo.

Stutthofe

Retą Evangelijos posakį žemės rutulio gyventojai yra dažniau girdėję už tą, kurį vienas rašytojas parinko romanui pavadinti: "Ne viena duona žmogus gyvas". Tačiau tas posakis kartu primena, kaip sunku žmogui išlaikyti gyvybę be duonos. Tai patyrė ir Br. Gotautas, būdamas kacetininku Vokietijoje. Iš Stutthofo konc. stovyklos su 70 vyrų grupe Gotautas buvo išvarytas apkasų kasti. Jei bevarant iš vienos vietos į kitą kalinys parkrisdavo iš nuovargio, tai prišokęs sargybinis tokį tuojau pat nušaudavo. Taip kelių dienų laikotarpyje iš 70 beliko 25. Ir tie patys vos besilaikė ant kojų. Laikėsi dar šiaip taip ir Gotautas. Kartą einant per vieną tunelį po geležinkeliu, kur buvo gana tamsoka, staiga prišoko prie jo jauna mergaitė ir padavė gal 1 kilogramo kepaliuką kvietinės duonos. Padavusi duoną, nė žodžio netarusi, mergaitė tuoj pat pasitraukė. Po ilgo laiko Gotautas vėl galėjo sočiai pavalgyti, o besisotindamas kartu pasidžiaugti drąsios mergaitės žygiu.

Dvi žydaitės

Daug žydų Gotautas buvo išgelbėjęs. Ne kas kitas jį ir vokiečiams įskundė. Pažįstamas lietuvis teisininkas jam pranešė, kad kažkokia žydaitė, Gestapo suimta, išdavė, nes Gestapas pradėjo Gotauto jieškoti. Anoji kepaliuką duonos padavusi mergaitė taip pat buvo žydaitė, tik visai kita. Kad ir kaip greit ji paspruko į šalį, Gotautas ją atpažino ir prisiminė. Jos tėvai turėjo Šakių dvare krautuvę. Visus kitus šeimos narius vokiečiai suėmė ir sušaudė. Kaip ji išvengė sunaikinimo, Gotautas nežinojo. Lietuvoje ji slėpesi lietuvio geležinkeliečio šeimoje. Tos šeimos galva buvo komunistas, Gestapo suimtas. Likusi žmona bijojo, kad panašiai gali atsitikti ir su jos globotine, todėl kreipėsi pagalbos į Gotautą, ar jis nežinąs šeimos, kur mergaitei saugiau būtų. Krikštu jau buvo pasirūpinusi geležinkeliečių šeima. Gotautui beliko parūpinti lietuviškus krikšto metrikus. O kai vienas lietuvis saugumo valdininkas jieškojo vaikams auklės, tai nuvedė mergaitę pas jau minėtą vaistininką Pusvaškį, kuris ją pristatė saugumiečiui. Kai vedė pas Pusvaškį pro šalį namo, kuriame buvo prisiglaudusi p. Finkelbrandienė, Gotautas mergaitei pasakė:

— Ir čia gyvena viena žydė. Jei nori, supažindinsiu.

— Ne, — atsakė mergaitė, — nenoriu nei girdėti, nei matyti, nei žinoti.

— Kodėl, — paklausė nustebęs Gotautas.

— O iš kur aš žinau, kad Gestapas manęs nepagaus? Kai suims, pradės tardyti, klaus, kur yra kiti žydai pasislėpę, pradės kankinti, — aš galiu neišlaikyti ir pasakyti. O kai nieko nežinosiu, tai nieko ir nepasakysiu.

Lietuvių saugumiečių šeimai nesunku buvo tą mergaitę laikyti paslėpus. Veido išvaizda ir akių spalva priminė daugiau lietuvaitę, negu semitę. Mažame miestelyje, bežaisdama su kaimynų vaikais, taip gerai išmoko lietuviškai, kad kalbėjo suvalkietiška tarme.

Daug pergyveno

Per tuos trejus vokiečių okupacijos metus Lietuvoje Gotautas daug pergyveno, daug ir užmiršo. Nevisi pergyvenimai buvo malonūs, ypač tas išdavimas, dėl kurio jis buvo suimtas ir išvežtas iš Lietuvos. Bet jam rodėsi, kad visus tuos sunkius ir skaudžius pergyvenimus atsveria šviesus prisiminimas drąsios mergaitės, kuri, nebijodama sargybinių, padavė jam peralkusiam kepalėlį duonos. Jeigu ji dar gyva, tai šiandien ji jau seniai subrendusi moteris. Gal ir pati augina tokio amžiaus dukrelę, kokią ją Gotautas vedžiojo Lietuvoj ir taip netikėtai susitiko Vokietijoj.

AR JAU ATNAUJINOT "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" PRENUMERATĄ?

Lietuvių pėdsakai Montrealyje

Vyt. Širvydas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Keturi varpai

Paskutinis statybos projektas buvo įsigyti varpus tradicinei varpinei. Kun. J. Bobinas keletą metų teiravosi, klausinėjo ir susirašinėjo su firmomis. Galiausiai pasirinko vieną firmą Belgijoj, turėjusią ryšį su garsia Bollee liejykla Orleano mieste, Prancūzijoj. Užsakyta keturi varpai už $8,400.

Iškilmingas šių varpų pašventinimas ir parapijos banketas įvyko 1959 m. lapkričio 29 d. Šūkiu klebonas parinko B. K. Balučio (tuomet ėjo Lietuvos atstovo pareigas gimtajame klebono Londone) parinktus žodžius, įrašytus Amerikos lietuvių nepriklausomai Lietuvai padovanotame Laisvės Varpe: "O, skambink per amžius vaikams Lietuvos!"

Pagal muzikos skalę varpai turėjo vardus: sol (1475 sv.), la (1050 sv.), si (760 sv.) ir re (460 sv.). Kiekvienas turėjo savo krikšto tėvus ir aukotojus. Sunkiausiam buvo duotas Kazimiero Vytauto vardas. Jis buvo skirtas pagerbti Montrealio arkivyskupui kardinolui P. E. Leger. Aukotojai buvo Šv. Kazimiero parapijiečiai ir Vytauto Didžiojo lietuvių klubas. Krikšto tėvais buvo Juozas ir Marijona Gručkūnai, Juozas ir Bronė Džiaugiai. Šiam Kazimiero Vytauto varpui klebonas parinko šią maldą: "Šv. Kazimierai, mūsų Globėjau, apsaugok mūsų šalį — Lietuvą!"

Antram "la" varpui suteikta Jono vardas, pagerbiant Šv. Tėvą Joną XXIII. Aukotojai buvo: kun. Jonas Bobinas (30 metų kunigystės sukakčiai minėti), Jonas, Elzbieta, Rita ir Ronnie Baršauskai, Jonas Pečkaitis ir šeima, Jonas ir Morta Pečkaičiai, kurie kartu su Baršauskais, buvo ir krikšto tėvai. Šiam varpui buvo parinkta malda: "Kristau Karaliau, viešpatauk Lietuvoje, viešpatauk mūsų širdyse!"

Trečiam pagal didumą varpui "si" duota Onos Elzbietos vardai pagerbiant parapijos Šv. Onos ir Elzbietos katalikių moterų draugijas, kurios tiek daug savo gyvenime Šv. Kazimiero parapijai yra padėjusios ir kurios dabar šį varpą parapijai padovanojo. Krikšto tėvais buvo Antanas ir Domicelė Girdauskai, Joana Mielienė, Jonas ir Ona Motūzai. Jam parinkta malda: "Šv. Ona, šv. Elzbieta, apsaugok mūsų motinas!"

Ketvirtam "re" varpui duotas Marijos vardas ir parinkta malda: "O, Karaliene visų šventųjų, išgirsk meldimą žmonių kaltųjų! Neduok mums rastis baisioj ugnyje, nuvesk į dangų, Sveika Marija." Šio varpo aukotojai buvo: Kazimieras ir Magdalena Juškevičiai, Jonas ir Petronė Juškevičiai. Jie buvo ir krikšto tėvai.

Gulbės giesmė

Pašventinimo apeigas atliko parapijos ir jos klebono senas draugas vyskupas Whelan. Banketas praėjo labai entuziastingoje nuotaikoje. Parapijiečiai ne tik gausiai susirinko, bet turbūt ir jautė, kad varpų įrengimu padėtas taškas statybai. Klebonas pasakė jautrią kalbą, kuri, galima sakyti, buvo tartum "gulbės giesmė", nes netrukus atėjo arkivyskupo P. E. Leger jau 1950 m. pranašauta "audra", kurioje "kas nors nukentės". Klebonas taip kalbėjo:

Jūsų klebonu esu jau 30 metų. Pačiai parapijai jau 43 metai. Už septynerių metų parapija minės auksinį savo jubilėjų. Pastatėme naują bažnyčią, kurios gražiu moderniškumu didžiuojamės ir mes, ir kitataučiai. Šį vakarą, kur tik pasižiūriu, matau mano mielų parapijiečių veidus, kurių duosni ranka man padėjo pakelti nelengvą statybos finansinę naštą.

Žingsnis po žingsnio įrengėme savo naują bažnyčią. Jau apmokėti altoriai ir pusė vargonų. Varpams apmokėti reikia tik poros tūkstančių. Štai, Baršauskų šeima ir Vytauto klubas davė po tūkstantį. Bažnyčią Dievo garbei pastatėme mūsų tėvynės Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero vardu, kad stovėtų paminklu Montrealio lietuvių katalikiško pamaldumo ir lietuvybės. Viešpats pasaulį kūrė šešias dienas ir sekmą paskyrė poilsiui. Mes tačiau dar negalime pasiimti tokio poilsio dienos, nes savo gražaus kūrybos darbo dar nebaigėme. Altorių, vargonų ir varpų lėšomis aprūpinimas galbūt šiek tiek ištrynė iš mūsų galvų faktą, kad neatlikome galutinio statybos darbo — dar neišmokėta statybos skola ir nuošimčiai. Bankas siunčia apyskaitas, o mes su parapijos komitetu dažnai gerokai pasukame galvas, kaip gerą lietuvių vardą išlaikyti ir pasižadėjimus laiku išpildyti.

Jūs, mano mielieji parapijiečiai, galėtumėte lengvai, bet stipriai padėti. Lankykite dažniau savo naują, gražią bažnyčią, ateikite Mišių išklausyti ir palikite auką, sakykime, po dolerį nuo šeimos kas sekmadienį. Žinau, gyvenate dabar išsisklaidę po platų Montrealį, kur įsigijote gražių rezidencijų. Be abejojimo, jūs rūpinatės apmokėti tų rezidencijų skolas ir nuošimčius. Bet skolų ir nuošimčių turi ir jūsų duosnumu pastatytasai Šv. Kazimiero vardo Dievo namas. Tegul ir šios statybos skolos pasidaro jūsų rūpesčių centru!

Parapijos ribose, rodos, gyvena apie 900 lietuvių ar mišrių šeimų. Jei bent du trečdaliai tik syki mėnesyje atvyktų išklausyti šv. Mišių naujoje bažnyčioje ir paliktų atitinkamą auką, per metus susidarytų reikiami tūkstančiai atlyginti skoloms ir nuošimčiams.

Kai sekmadienio rytais išgirsite savo apylinkėje bažnyčių varpus, pasiklauskite, ar tai ne mano, lietuvio kataliko, pareiga, šį sekmadienį nuvykti į Šv. Kazimiero bažnyčią? Jūs labai tvirta koja įžengėte į puikios statybos darbą. Varpus sekmadienį išgirdę, sau tarkite: "Tai šv. Kazimieras mane šaukia baigti puikiai įpusėtą Montrealio lietuvių darbą!

Klebonui pranešus, kad už varpus dar yra apie $2000 skolos ir paprašius aukų, banketo dalyviai pradėjo nešti aukas ir netrukus susidarė $1,900 suma. Varpai buvo tą vakarą pilnai apmokėti.

(Bus daugiau)

Šv. Kazimiero šventovę pašventinus 1957 m. Iš kairės: miesto atstovas, kun. J. Bobinas, vysk. Whelan, prel. J. Balkūnas, kun. J. Valantiejus

PADĖKA

Mūsų mylima žmona ir motina

a.a. Stasė Gimžauskienė

staigiai ir netikėtai mirė kovo mėn. 29 d. Palaidota balandžio 2 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Reiškiame nuoširdžią padėką: šeimos gydytojai dr. Valaitienei už skubias pastangas išgelbėti Stasės gyvybę; didžiai gerb. parapijos klebonui prel. dr. J. Tadarauskui, vedusiam rekolekcijas toli už parapijos ribų, iš kur be poilsio atskubėjo į laidotuves, čia atlaikė šv. Mišias bei kitas laidotuvių pamaldas, pasakė jautrų ir prasmingą pamokslą, giliai užjautė likusią mūsų šeimą, palydėjo į kapines ir atliko paskutines laidotuvių apeigas; kun. L. Januškai už vakarais koplyčioje kalbėtą Rožinį bei kitas maldas, pasakytą mirties progai pritaikytą pamokslą ir mums pareikštą užuojautą; Kostui Meškauskui už laidotuvių tvarkymą ir visokeriopą pagalbą; Juozui Zurliui už tartą kapinėse jautrų atsisveikinimo žodį; broliui Kazimierui ir jo žmonai Eugenijai, Marijai ir Juozui Zurliams, Elzbietai ir Jurgiui Kazickams, Antanui ir visai Bušinskų šeimai už nuoširdžią ir rūpestingą mūsų globą bei guodimą šiuo taip sunkiu mums metu; visiems mūsų draugams ir pažįstamiems nuolat mus paguoda stiprinusiems; darbovietės "Ford" bendradarbiams ir vadovybei; gailestingųjų seserų mokyklos vadovybei bei Jūratės kurso draugėms; Šheridan College-Retail Management Audros kurso draugams ir vadovybei; ateitininkams, "Aido" chorui, mūsų kaimynams ir visai lietuviškajai Hamiltono visuomenei taip gausiai dalyvavusiai šermenyse bei laidotuvėse, mus užjautusiems žodžiu, raštu bei per spaudą.

Gili mūsų padėka visiems atsiuntusiems tiek daug ir gražių gėlių. Ypatingai esame dėkingi paskiriems asmenims ir organizacijoms, už taip gausias šv. Mišių aukas. Maloniai dėkojame visiems karstanešiams, Edvardui Adomauskui už laidotuvių įamžinimą nuotraukose.

Didžiai esame dėkingi velionės artimoms draugėms, savo maistu surengusioms laidotuvių dalyviams gedulo pusryčius

Visų Jūsų parodyta gili artimo meilė stiprino mus šiame neapsakomame skausme. Giliai vertindami visų parodytą mums nuoširdumą, dar kartą visa širdimi dėkojame visiems, pagerbusiems savo atsilankymu koplyčioje, bažnyčioje ir kapinėse mūsų brangią žmoną bei motiną ir prisiminusiems ją savo maldose.

Su giliu dėkingumu —
Liūdesio prislėgti — vyras ir dukros

A✝A

Povilui Ališauskui

mirus, jo brolius VLADĄ ir PRANĄ su šeimomis bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

S. O. Pranckūnai

Nepriklausomos Lietuvos diplomatijos šefas Stasys Lozoraitis yra vienintelis iš visų Lietuvos užsienio reikalų ministerijos augštojo rango pareigūnų ilgiausiai be pertraukos bedirbąs jos tarnyboje. Jis 1923 m. balandžio 1 d. pradėjo tarnybą pasiuntinybės sekretorium Berlyne. Taigi š. m. balandžio 1 d. suėjo 50 metų jo diplomatinės tarnybos sukaktis. Sukaktuvininkui teko užimti visą eilę svarbių tarnybinių vietų, kurių minėtinos šios: pasiuntinybės patarėjas Berlyne, charge d'affaires Vatikane, politinio departamento direktorius, užsienio reikalų ministeris, Lietuvos atstovas bei įgaliotas ministeris Romoje ir jau trisdešimt treti metai eina Lietuvos diplomatijos šefo pareigas, kurias jam patikėjo užs. reik. ministeris Juozas Urbšys savo 1940 m. gegužės 30 d. telegrama 228, gauta Romoje birželio 3. Nuotraukoje sukaktuvininkas kalbasi Paryžiuje su Prancūzijos lietuviu Varnu.

Lietuvių Dienos pajamos ir išlaidos

18-TOSIOS KANADOS LIETUVIŲ DIENOS, ĮVYKUSIOS 1972 M. SPALIO 7—8 D. D. MONTREALYJE APYSKAITA

Pajamos:

1.	Federacinės valdžios parama - auka	$ 2500.00
2.	Paskolos	2305.00
3.	LD baliaus ir jaunimo pobūvio pajamos	7040.51
4.	LD akto - koncerto pajamos	1930.50
5.	LD leidinio pajamos	1394.00
6.	Grįžę avansai	1029.04
7.	Įvairios kitos pajamos	215.01
	Iš viso	$16.414.06

Išlaidos:

1.	Grąžintos paskolos ir nuošimčiai	$ 2312.10
2.	LD baliaus ir jaunimo pobūvio išlaidos	5226.55
3.	LD akto - koncerto išlaidos	587.96
4.	Programos dalyvių honorarai	2350.00
5.	Skelbimai - reklamos	1034.03
6.	Dailės paroda ir reprezentacija	918.98
7.	LD leidinio spausdinimo išlaidos	908.08
8.	Įvairios LD rengimo išlaidos	204.56
	Iš viso	$13.914.26
	Saldo likutis - pelnas	$ 2.499.80
	Balansas	$16.414.06

J. Šiaučiulis, 18-tosios Kanados Lietuvių Dienos komiteto iždininkas

SVAIGINIMASIS NETIKRUMU

AL. GIMANTAS

Optimizmas, linksma nuotaika, visada turėtų būti laikoma dorybėmis. Juo labiau, kai išeivijos gyvenime viltingų prošvaisčių netaip jau daug. Būtų gal net ir tragiška, jei sėdėtume galvas ir nosis panarinę, bandydami spręsti ir taip gana painias visatos ir savojo pasaulio problemas. Vilčiai palaikyti baisiai mums reikia ir daugiau šypsenos, ir daugiau humoro ir, aplamai, geros nuotaikos. Neviltis, niekad negali prisidėti prie sėkmingo, organizuoto bei planingo darbo ir laimėjimo. Todėl kiekviena viltinga, uždeganti, vietoje ir laiku pareikšta mintis kartais gali būti šviesuliu ir ateities darbų paskata. Bloga tik tuomet, kai ir geriausiai norint bandoma savuosius klaidingai informuoti arba netikslias žinias pateikti. Kaikurios tokių žinių daug kam gali sukelti nepagrįstų vilčių. Jos, rodos, tokios mielos, laukiamos. Jos turėtų būti sutinkamos su nepaprastu entuziazmu, jei tik būtų teisingos ar bent tiespanašios.

Savo metu šiame laikraštyje jau teko atkreipti dėmesį į padėtį, liečiančią Lietuvos generalinio konsulato įstaigą Čikagoje. Valstybės Departamentas po gen. konsulo mirties, deja, nesiteikė pratęsti tolimesnės pilnateisės tos įstaigos veiklos, palikdamas prie to nepriklausomos Lietuvos židinio išeivijoje tik garbės vardą. Faktas labai apgailėtinas. Juk tarp generalinio konsulato ir garbės konsulato yra didelis skirtumas. Mūsų spauda jau senokai nusikratė tuo (mūsų visų nuomone tikrai nereikalingo) "garbės" priedėliu ir toliau konsulatą tebevadina tik gen. konsulatu. Deja, tikrovė yra kitokia. Visos čakigiškės įstaigos konsularinės funkcijos yra perkeltos į dar ačiū Dievui, tebeveikiantį, pilnateisį gen. konsulatą Niujorke. Kaikam gali atrodyti, kad Vašingtonas staiga pakeitė savo politiką, savo nusistatymą ir Čikagos gen. konsulatui grąžino buvusį rangą, pavadinimą ir konsularinį pripažinimą. Jei taip būtų, turėtume tik sveikinti Valstybės Departamentą ir siųsti padėkos bei pasitenkinimo pareiškimus. Jei taip būtų . . .

Po Vasario 16 minėjimų mūsų spaudoje matėme eilę nuotraukų ir iš Lietuvos pasiuntinybės JAV sostinėje kasmetinio minėjimo. Kaikur po nuotraukomis buvo pastebėta, kad šventės proga mūsų pasiuntinybę aplankė ir eilė svetimų valstybių ambasadorių. Kaip miela, kaip šviesu būtų mums visiems, jei tai būtų tiesa. Tiesa gi ta, kad ne tik tų ambasadorių nebūta, bet ir amerikinės sostinės protokolo tvarkytojai nesiteikė Lietuvos pasiuntinybėn šventės proga atsiųsti bent kiek ryškesnio rango pareigūno. Gi metinis valstybės sekretoriaus pareiškimas, lygiai kaip ir pernai, buvo tik bendrybėmis atmieštas raštas. Vašingtono burmistro su ponia atvykimas tikrai neturi ryšio su amerikine užsienio reikalų politika.

Mūsų stiprumas turėtų reikštis sugebėjimu rimtai ir motyvuotai vertinti esamą padėtį, nebijoti ir nelabai malonios tiesos. Svaiginimasis netikrumu gali tik pakenkti ir sujaukti šiaipjau visai rimtus bendrosios veiklos planus ir uždavinius ateičiai. Mėgavimasis netikrumu tegali užmigdyti mūsų budrumą, kuris šiuo metu itin reikalingas, kai išeivinėje visuomenėje kartais kyla nepagrįstos viltys, nukreipiančios dėmesį nuo tikrovės.

Tai pirmoji solistės

plokštelė,

gaunama pas platintojus

(kaina — $6.00)

arba šiuo adresu

(su persiuntimu — $6.75):

Entreprises Belle — Arti Enrg.

P.O. Box 122,

La Salle 650, Que.

Laukdami Velykų, apžiūrinėja skanumynus. Iš kairės: Kristina, Antanas, Bronius Kasperavičiai ir Paulius Popikaitis Edmontone

Nuotrauka A. D.

Lietuvos laisvės kovas prisiminus

Kaikurie istoriniai faktai, atsiminimai ir klaidos

P. LELIS

"Mums nereikia didelių spėkų, kaimynai mūsų nepuls, o ir mes jų nepulsime . . .". Taip kalbėjo savo deklaracijoje 1918 m. lapkričio mėnesį pirmas Lietuvos ministeris pirmininkas prof. A. Voldemaras. Tie jo žodžiai lydėjo visas lietuvių laisvės kovas, visą nepriklausomybės laikotarpį ir pagaliau jo paties tragišką gyvenimo pabaigą.

Neturėjome jėgų sulaikyti besiartinančių į Vilnių bolševikų 1918 m., nepajėgėm apginti Vilniaus nuo lenkų 1920 m. (Vilnių gynė trys lietuvių batalionai prieš tris lenkų divizijas). Negalėjom sulaikyti į Lietuvą prasiveržusių 500 lenkų raitelių, kurie vos begalėjo pasivilkti. Neturėjom vieno atsarginio bataliono, kuris būtų paliktas Ilukštos krašte apsaugai nuo latvių. Tą lietuvišką kraštą latviai užėmė be jokio lietuvių pasipriešinimo. Visus ultimatumus priėmėm nulenkę galvas, nes neturėjome jėgų priešintis. O visdėlto džiaugiamės ir kiekvieną lapkričio 23-čiąją minime mūsų kariuomenę, kuri 1919 m. išvijo bolševikus, prie Radviliškio sumušė bermontininkus, o prie Širvintų - Giedraičių — lenkus.

Plk. J. Petruitis savo knygą "Laisvę ginant" užbaigė žodžiais: "Nemokėjom išnaudoti situacijos: gaila ir skaudu".

* * *

1918 m. gruodžio pabaigoje A. Voldemaro vyriausybės padėtis buvo bevilitiška. Nebuvo jokios ginkluotos pajėgos, išskyrus apie 50 neginkluotų savanorių. A. Voldemaro parinktas kariuomenei organizuoti rusas gen. Kondratovič rūpinosi tik tiek, kad gautų savo algą, o lietuviai karininkai, kurių buvo apie 40, neturėjo jokio darbo. A. Voldemarui išvykus užsienin, lietuviai karininkai subruzdo. Jų pastangomis gen. Kondratovič buvo pašalintas, ir sudaryta nauja M. Sleževičiaus koalicinė vyriausybė. Ji tuojau paskelbė viešą atsišaukimą, raginantį stoti savanoriais į kariuomenę. Tai buvo 1918 m. gruodžio 29 d.

Bolševikams artinantis prie Vilniaus, Sleževičiaus vyriausybė, sausio 1 d. paskutiniu vokiečių traukiniu, prekiniame vagone, persikėlė į Kauną.

* * *

Vokiečiai ruošėsi sausio 15 d. palikti ir Kauną, nes jų kariuomenė Ukrainoje jau buvo evakuota, ir geležinkelis Romnai—Vilnius — Kaišiadorys — Radviliškis nebebuvo reikalingas. Kauno gatvėse švaistėsi palaidi vokiečių "soldatenrato" kareiviai ir bičiuliavosi su vietiniais bolševikų agentais.

Bolševikinė "darbininkų taryba" skelbė gyventojams klausyti tik jos įsakymų. Visos "buržuazinės" baltagvardiečių organizacijos, tautinės tarybos, ministeriai, karininkai ir t. t. paliekami už įstatymo ribų. M. Sleževičiaus vyriausybė, izoliuota Metropolio viešbutyje negalėjo viešai pasirodyti ir savo valios pareikšti. Sausio 6 d. ji paskyrė miesto komendantu karininką J. Mikuckį, kuris savo drąsa ir energija greit pasireiškė. Jis turėjo tik 50—60 kareivių, bet komunistiniai agitatoriai buvo sutvarkyti — nebesirodė gatvėse. Karininkas Glovackis organizavo Augšt. Panemunėje II-jį pulką, bet ir jis teturėjo apie 150 kareivių ir 15 karininkų. Daugelis jų neturėjo šautuvų.

Vieną rytą gatvėse ant sienų ir stulpų buvo priklijuoti lietuviški skelbimai, šaukiantieji savanorius: "Vyrai! Lietuva pavojuje . . . Drąsiai be baimės kaip mūsų protėviai . . . užstokim priešui kelią, pakelkim žygį už mūsų Motiną Tėvynę, už Lietuvos Valstybę!" Tie plakatai išjudino Kauno ir tolimesnių apylinkių lietuvius — savanoriai pradėjo plūsti į nurodytas priėmimo vietas. Sausio pabaigoje jau buvo daugiau kaip 2000 savanorių, kurių dalis atsinešė savo šautuvus, bet dauguma neturėjo jokių ginklų. M. Sleževičius kreipėsi pas vokiečių vyr. įgaliotinį Kaune dr. Zimmerle, prašydamas nepalikti Kauno, kol sustiprės lietuvių karinės pajėgos, ir duoti lietuviams ginklų, bet Zimmerle atsakė nieko negalįs pažadėti be Berlyno žinios.

Vyriausybė per savo atstovą Berlyne dr. J. Šaulį siuntė memorandumus ir tikino vokiečių valdžią, kad neatitrauktų savo kariuomenės ir neužleistų Lietuvos teritorijos bolševikams, kurie tuo metu buvo jau užėmę Ukmergę, Panevėžį, Šiaulius ir Telšius.

Sausio 10 d. 2 — 4 v. r., M. Sleževičius, J. Šimkus ir J. Vileišis, sėdėdami nustamsiame Metropolio kambarėlyje ir ruošdami planus tolimesniems darbams bei kovoms, netikėtai gauna iš Berlyno vokiečių vyriausybės telegramą:

Vokiečių valdžia nusprendė Kauno nepalikti ir davė įsakymą iš naujo užimti Radviliškį, Šiaulius, Telšius, atstumiant bolševikus nuo Kaišiadorių — Radviliškio — Mažeikių geležinkelio linijos į rytus, drauge su Lietuvos kariuomene. Dalyvavimas Lietuvos kariuomenės yra viena pirmyn ėjimo sąlygų".

Tai buvo pirmas ir visą Lietuvos likimą nulėmęs mūsų koalicinės vyriausybės laimėjimas. Vyriausybė jau galėjo susitvarkyti ir suorganizuoti karinę pajėgą.

* * *

Vokiečiai pasiliko Kaune ir netrukus, drauge su Lietuvos kariuomenės savanoriais, pradėjo stumti bolševikus į rytus. Be to, vokiečiai davė lietuviams ginklus, amuniciją ir 100 milijonų markių paskolą.

Į savanorių eiles ėjo daugiau iš miestų — valdininkai, gimnazistai ir darbininkai. Konservatyvūs ūkininkai nerodė didelio palinkimo stoti į savanorius, kiti net pamurmėdavo: "Ką tie lietuviai padarys prieš ruskį!" Miestai buvo sulenkinti, surusinti, juose gyveno daug žydų, dauguma tų gyventojų į Lietuvos atstatymą žiūrėjo skersomis, mieliau laukė rusų ar lenkų valdžios.

Susipratusių lietuvių nebuvo perdaug nei miestuose, nei kaimuose. Dėlto savanorių trūko, ir vyriausybė turėjo skelbti mobilizaciją. Karininkų ir puskarininkių mobilizacija paskelbta 1919 m. sausio 15 d., o naujokų ėmimas — vasario 13 d.

Po mobilizacijos karių skaičius padidėjo iki 20.000, o vėliau iki 30.000. Iš jų sudaryta 13 pulkų.

* * *

Vokiečiai padėjo lietuviams atstumti bolševikus nuo minėtos geležinkelio linijos į rytus, bet toliau jie nėjo, išskyrus atskirus savanorių būrius. Užėmus lietuviams Ukmergę ir Panevėžį, bolševikai, pajutę apsupimą rytuose, traukėsi Daugpilio link, mažai besipriešindami. Per 15 dienų lietuvių kariuomenė atsidūrė arti Dauguvos upės. Birželio 8 d. lietuvių batalionai užėmė liniją — Eglaitė, Kalnaberžiai, Skagarai, Kaltenbrunnen (J. Variakojis). Bet prie Daugpilio bolševikai stipriai priešinosi ir laikė ten pririštą mūsų kariuomenę 3 mėnesius, t. y. iki spalio vidurio.

Kodėl bolševikai iš Lietuvos greit traukėsi? Gegužės 22 d. vokiečių gen. von der Goltz, užėmęs Rygą, savo geležinę diviziją ir Landeswehrą nukreipė ne prieš bolševikus rytuose, bet prieš estus šiaurėje. Anglų karinė misija (gen. Gough ir Talent) tam pasipriešino. Jie išskyrė Landeswehrą iš Goltzo korpuso, paskyrė jo vadu anglą kap. Alexander ir pavedė jam kartu su latviais žygiuoti prieš bolševikus į Daugpilį. (Landeswehr — apie 8000 karių, sudarytas iš vietinių vokiečių dvarininkų. Alexander — vėliau generolas, išvadavęs Italiją 1945 m.) Latviai, vadovaujami pulk. Balodžio, apie 20.000 k a r i u, už Daugpilio susijungė su lenkų gen. Smigly-Rydz brigada, žygiuojančia iš pietų pusės. Bolševikai, atsidūre maiše, turėjo palikti ne tik lietuvių frontą, bet ir Daugpilį.

* * *

Spalio mėnesi lietuvių kariuomenės dalis palikta saugoti demarkacijos linijos su lenkais, o kita dalis permesta į vakarus prieš naują priešą-bermontininkus. Šiame fronte neteko ilgai kariauti, nes santarvės misija lapkričio mėn. prasidėjusias

(Nukelta į 5-tą psl.)

JURGIS GLIAUDA

Velykų kolūkis

Piešiniai dail. Alf. Dociaus

Šią istoriją parvežė ir papasakojo keliauninkas Jocys, smalsus seniokas, pastabus kaip žvalgas, žaižarakis kaip miklus fotografas. Visad jis šnekus — kaip iš rago.

Iš Vilniaus Jociui leido keliauti toliau į kraštą, už Kauno, prie Dubysos, kur jis ilgokai vaikščiojo po kolūkių laukus. Gerai ten akis paganės, sugrįžo su tokiomis mėlynomis akimis, kuriose tarytum atsispindėjo mėlynas Dubysos dangus.

Jocys parvežė įspūdžius lyg dovanėles iš kelionės, rūpestingai įdėtas į keliauniniko lagaminą, kaspinėliais perrištas, laimingai prasprukusias pro muitinės pirštus.

Smagių, pokštiškų sakinių srovė plūdo iš jo lūpų, kaip upelis pavasarį. Į kiekvieną žodį jis dėjo gyvybę, lyg apšviesdamas jį mėlynais savo akių spinduliais. Jam bekalbant, ir pauzės skambėjo kaip spalvos paveiksle, kuriame daug saulės ir erdvės.

Jocys purtė savo žilstelėjusiu plaukų kaugę, lyg ten siautėtų vėjas. Kišo į plaukus praskėstus kairės pirštus su dailiai pakirptais nagais, tarytum norėdamas prilaikyti galvoj perdaug jau įsisenėjusias mintis.

Dubysa, aišku, kaip Dubysa — toje pat vietoje. Duosniai vilgo savo raibuliuojančiomis vilnelėmis vilgšnas pakrantes. Traktoriai, aišku, kaip traktoriai — vadina juos technika. Matyti jų kolūkinėse žemėse.

— Technika, vyrai, atvežta, bet žemė ta pati, lietuviška. Eini per ją be rūpesčio, lyg pupa už ausies užmetęs, net erdvė skamba. Bakst kam pirštu ir klausi: kieno ta žemė plačioji, kurio kolūkio?

— Velykų kolūkio, — gauni atsakymą.

— Velykų kolūkio? — riktelėjo vienas iš prie stalo, kur mes visi susigūže gėrėm alų ir klausėmės kelionės įspūdžių.

— Ar tu, Jocy, ten nepatyrei, kad vyskupui kolūkin nevalia, nė kunigužiui, o čia Velykų kolūkis!

— Vyskupas sau, Velykų kolūkis sau, — daugžinančiai šyptelėjo Jocys. — Toje apylinkėje, kur aš tėvynės molį minkiau amerikietiškais batais, kiekvienas iš tolo matė tą Velykų kolūkį. Kiekviena lauke triūsianti moterėlė, vos paklausta kelio į kolūkį, nustojusi rovus piktžoles iš bulvių, nustemba, kad toks esi vėpla nežinėlis, duria žemėn aplipusiu pirštelių ir sako: "neišleisk iš akių velykinio skroblo".

Žmogus staiga žvilgteri į tolimą medį ir dėkoja:

— Aišku, kaip diena, drauge ravėtoja!

Iš tikro, gerai buvo matyti kaip kalnas augšto medžio viršūnė, kuri, atrodė, danguj saulę varinėjo, su debesimis galinėjosi.

— Kur tas skroblas, ten yra kontora, ten Velykų kolūkis.

— Tai pasaka! — suriko vienas iš mūsų, alaus užpiltas akis plėsdamas, kaip peléda dieną.

Jocys papurtė savo prožilę kaugę, sušvytravo linksmu, mėlynu žvilgsniu.

— Iš skroblo viršūnės žmonės sumodavo kaip tiesiog per lauką drožti į kontorą. Tą skroblą iš visur galėjai matyti. Seno, tikro ūkininko prie vienkiemio pasodintas. Sodino jis medelį per pat Velykas, o po šaknimis, lyg stebuklingą trąšą, marguti padėjo. Užaugo velykinis skroblas. Dėlto ir visą kolchozą Velykų kolūkiu pavadino.

Vietiniai nebeatsimena, kada tą ūkininką iš jo vienkiemio išrovė, su skroblu perskyrė ir kur išvežė? Sodintojas dingo, skroblas liko. Žemė tapo visų ir niekeno. Iš senu laikų išlikęs skroblas vėjuje šlamėjo, lietuje šiurėjo.

— Kur, pilieti, mini? — klausia žmogus pro šalį einantį.

— Į kontorą — atsako kolūkietis.

— Ko gi?

— Velykinės.

Visi supranta — su valdžia dėl darbadienių galinėtis. Rodė kelią velykinis skroblas — patogu tad tiesiai žirglioti, pėdomis su dirva sveikintis.

Melioratoriai ėjo ir praėjo, griovius paliko. Kolūkio pirmininkai keitėsi, bet tie patys vargai paliko. Arkliai nustojo žvengę, technika pradėjo žvangėti. Vis puikavosi skroblas, galvą debesynuose maudė.

Per skroblo gimtadienį, per Velykas, ateidavo žmonės ir prie pašaknės margučius padėdavo. Graži ta legenda: ant margučio toks milžinas skroblas užaugo!

Retkarčiais dykūnai ekskursantai lankėsi. Palabina žmogų ir klausia:

— Ar čia yra tarybinio didvyrio Matrosovo vardo kolūkis? (Taip kolūkis valdžios pavadintas).

— Čia Velykų kolūkis, — atkirsdavo vietos patriotas. — Matai skroblą? Kur gi būsi nematęs! Tas medis ant velykinio margučio užaugo. Velykinis skroblas! Siušk pas mus kraštotyrininkus legendoms užrašyti.

Jocys pakėlė veidą su savo mėlynų akių eketėmis, pakėlė ir pirštą, kad įsimintumėm:

— Žinai gi kolūkietis yra narsiausias žmogus pasaulyje, nieko nebijo, nebus blogiau. Nori žmonės, kad skroblo legenda plistų, visą pasaulį pasiektų. Prie velykinio skroblo gentkartės prinoko. Kurie čia vaikais lakstė, dabar savo vaikais aptekę. Smarkus gi buvo tas margutis, ant kurio skroblas iškilo.

Atvažiavo sunkvežimiu ne kraštotyrininkai, bet vaidilų trupė žmonėms suvaidinti pamokančios pasakos, kaip šventieji rojuje kolūkį įsteigė. Norėjo prie skroblo vaidinti, bet per purvą prieiti neįstengė. Legendą sužinoję, šyptelėjo.

Netrukus rajono laikraštėlyje parašė apie šventą medį, apie velykaičius prie pašaknės, apie tarybinį "didvyrį" Matrosovą, kurio žmonės pro švento medžio šakas neįmato.

Per pat Velykas, žmonėms esant darbuose, atbildėjo statybininku artelės vyrai, pjūklais ir kirviais apsikarstę, ir per valandą nuėmė velykinį skrobla. Tik kelmas liko — platus kaip stalas.

— Štai jums ir po Velyku! — nukošė statybininku artelės meistras, mikliai nusispjaudamas ir tuo pat laiku išlaikydamas prie apatinės lūpos prilipusią cigaretę.

Bematant supjaustė medį gabalais ir, lyg numirėlį į kapus, nuvežė į lentpjūvę.

— Kaip gi žmonės? — suriko vienas mūsų prie bendro stalo, tokios graudžios istorijos persmeigtas kaip durklu.

Ir alus visiems apkarto, kaip apnuodytas.

Jocys šyptelėjo daug mačiusio perėjūno akimis, suleido akimojui visą penkpirštę į žilą savo kaugę, lyg persmarkiai ten mintys būtų sujudusios.

— Na, sakyki gi, — surikome, — ar žmonės maištavo? Kontorai langus daužė?

Jocys tarė:

— Žmonės per mitingą staugė kaip gargalai. Paaiškino valdžia: medžio šerdis išpuvo, gali iš šaknų išvirsti ir kontorą, ir valdžią sutraiškyti.

Jocys paslaptingai pridūrė, lyg sąmokslą išduodamas:

— Žmonės įsiminė, ką pasakė kirtėjai: "Štai jums ir po Velykų! Po Velykų gi, kas nežino, yra Atvelykis! Dabar vadina tą vietovę Atvelykio kolūkiu. Tokios tad istorijos prie vilgšnų Dubysos pakrančių.

Tas prie stalo, kurio akys žvilgčiojo kaip pelėdos, riktelėjo:

— Alaus Jociui!

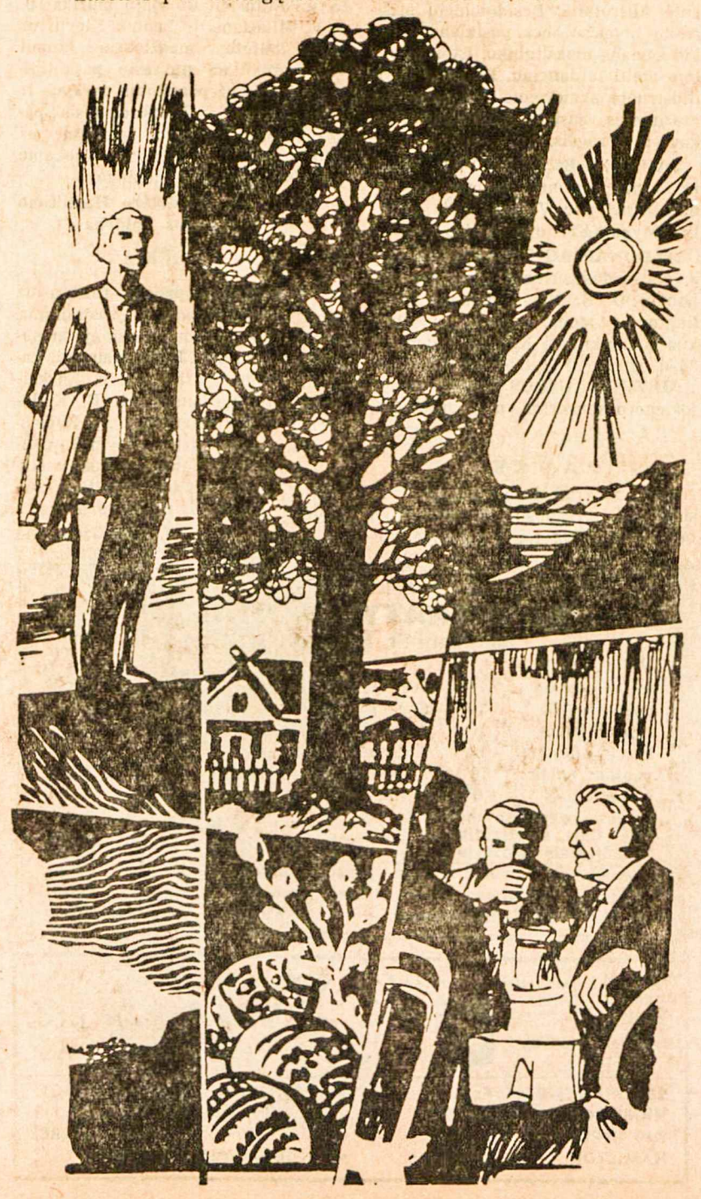

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PUNTUKO PROBLEMOS

Romas Sadauskas "Literatūros ir Meno" kovo 31 d. laidoje paskelbė sensacingą pranešimą apie Puntuko smigimą į žemę ir turistų bei pačių anykštiečių baimę, kad ateityje nebus matyti skulptoriaus B. Pundziaus iškalto Dariaus ir Girėno bareljefo, jų testamento. Puntukui gelbėti esanti sudaryta geografijos mokslų dr. Č. Kudabos vadovaujama komisija. Nuo praėjusio rudens Puntukas nusėdo 4,4 cm. Kaltė tenka melioratoriams, nusausinusiems Karalienės liūną, o su juo ir po Puntuku buvusius požeminius vandenis. Puntuko gelbėtojų komisija turi du pasiūlymus: įrengti tvirtą plastmasinį pagrindą po Puntuku arba pervežti Puntuką Žemaitijon, į V. Into įsteigtą Mosėdžio akmenų parką. Tokiu atveju Puntuko paliktoje duobėje natūralų rūsį galima būtų įrengti jau seniai projektuojamam restoranui "Anykščių vynas", kuris lankytojų susilauktų daugiau už Puntuką. Daugiau balsų, atrodo, susilaukia Puntuko perkėlimas Mosėdin. Remiantis vysk. M. Valančiaus "Žemaičių vyskupyste" bei kitais istoriniais šaltiniais, pavyko nustatyti, jog pirmykštė Puntuko vieta kaip tik ir buvo Žemaitijoje, Skuodo apylinkėse, iš kur jį velnias atnešė ir pametė prie Anykščių, gaidžiams pragydus. Muzėjų ir kultūros paminklų apsaugos valdyboje R. Sadauskui buvo pareikšta: "Paminklų transplantacija pasaulinėje paminklų apsaugos praktikoje nėra naujiena. Prisiminkime Asuano hidroelektrinės statybą, kur iš Nilo slėnio buvo išvežtos senovės egiptiečių skulptūros. Puntukas yra žymiai mažesnės apimties, galima tikėtis, kad jo netgi nereikės piaustyti į dalis, kaip anų meno kūrinių, be to, mes galime pasinaudoti naujojo operos teatro statytojų bei restauratorių dispozicijoje esančia galinga technika. Kelio ruožą iš Anykščių į artimiausią autostradą, vedančią Mosėdin, aišku, teks nutiesti naują, platesnį. Atrodo, teks iškirsti dalį Anykščių šilelio, kuris, miškininkams pasistengus, laikui bėgant ataugs dar gražesnis, pasipuoš naujomis medžių rūšimis..." Pasiruošimus Puntuko kelionei liudija nuotrauka, kurioje prie Puntuko matyti didelis sunkvežimis ir pora traktorių. Iliustruotam ir gerai paruoštam R. Sadausko reportažui trūksta tik esminės pastabos, kad jis parašytas balandžio pirmosios proga. Puntukas nesminga Anykščių žemėn ir nesiruošia keliauti Žemaitijon neegzistuojančia autostrada.

MIRĖ S. MARKONIS

Kovo 27 d. Vilniuje mirė Stasys Markonis, sulaukęs 70 metų amžiaus. Velionis buvo kunigas, metęs kunigystę 1937 m. Pokaryje mokytojavo Giedraičiuose, Trakuose, Telšiuose. 1961 m. kompartija jį paskyrė Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčioj organizuojamo ateizmo muzėjaus direktorium. Iškunigį S. Markonį labiausiai išgarsino tarnyba kompartijos peršamam ateizmui — vadovavimas muzėjui, atsiminimų knyga "Didžioji iliuzija", propagandinės knygutės "Sakramentai", "Atlaidai", prisidėjimas prie knygos "Už vienuolyno sienų" paruošimo. Su ateistinėmis paskaitomis jis yra apvažinėjęs beveik visą Lietuvą.

MOKYTOJŲ KONFERENCIJA

Švietimo ministerijos kadrų skyriaus viršininkas Vytautas Valkiūnas "Tiesos" 67 nr. pateikia statistinių duomenų apie mokytojų skaičių ir jų kvalifikaciją: "Šiemet Švietimo ministerijai priklausančiose mokyklose, ikimokyklinėse ir užmokyklinėse vaikų auklėjimo įstaigose dirba 40.000 pedagogų. Beveik 65% baigę aukštąjį, kai tuo tarpu prieš kelerius metus jų nebuvo nė 50%. Kas antras bendrojo lavinimo mokyklų mokytojas — komunistas arba komjaunuolis . . ."Taigi, pusė visų mokytojų jau turi ryšius su kompartija. Siekiama, kad devintojo penkmečio pabaigoje visų mokyklų vadovai bei jų pavaduotojai būtų augštojo išsilavinimo. Šiuo metu apie 30% aštuonmečių mokyklų vadovų dirba be reikiamo išsilavinimo. Tokių daugiausia yra Šilalės, Akmenės, Tauragės, Skuodo, Lazdijų ir Biržų rajonuose. V. Valkiūnas nusiskundžia: "Nerimą kelia ir mokytojų išsilavinimas. Šiemet lietuvių kalbą ir literatūrą su aukštuoju dėsto 60,6%, matematiką — 55,6%, biologiją—57,4% ir t.t. Atrodo, aukštosios mokyklos paruošia pakankamai specialistų. Kurgi jie dingsta? Dalis neatvyksta į paskyrimo vietą . . . Kasmet tokių "bėglių" būna daugiau kaip 50. Šiais mokslo metais mokyklos nesulaukė 66 jaunųjų specialistų. Į Šalčininkų rajono mokyklas neatvyko 11 pedagogų, Švenčionių rajoną — 7. Properšos didelės ir tenka jas "lopyti" mokytojais pensininkais arba dirbantiems mokytojams didinti pamokų krūvį . . ." Tokie "bėgliai" dažniausiai susiranda geriau apmokamus kitus darbus miestuose. Didžiausias mokytojų trūkumas yra kaimo vietovėse, o miestuose kartais būna net kaikurių specialistų perteklius. Ieškodamas šios disproporcijos priežasčių, V. Valkiūnas rašo: "Galėtume kaltinti pedagogus, jog jiems trūksta pilietiškumo ar nesupranta pareigos jausmo. Tačiau mokytojai, nuvykę pagal paskyrimą, ne visada randa patenkinamas darbo ir buities sąlygas. Kai kuriuose rajonuose nėra nuoširdaus, nuolatinio rūpinimosi mokytojų buitiniais reikalais . . ." Nuo 1976 m. pradinių klasių mokytojai bus ruošiami tik pedagoginiuose institutuose, kur jie gaus augštojo mokslo diplomus. Tikimasi, kad dalykinėje sistemoje dirbantys visi mokytojai iki 1990 m. jau turės augštąjį išsilavinimą.

VILNIAUS SUKAKTIS

Šiemet Vilnius švenčia 650 metų sukaktį. Ta proga spauda paskelbė pasikalbėjimą su Vilniaus miesto kompartijos komiteto I sekr. P. Girškevičium, pagrindinį dėmesį skiriančiu sovietinės ir vietinės kompartijos ryšiam su Vilnium. Jis taipgi pateikia ir keletą mums įdomių duomenų. II D. karo metais žuvo daugiau kaip 100.000 Vilniaus gyventojų, buvo sugriauta beveik pusė namų, sunaikintos pramonės įmonės. Šiuo metu Vilnius jau turi daugiau kaip 400.000 gyventojų, kuriuos sudaro 40 tautybių žmonės, daugiau kaip 100 pramonės įmonių, 6 augštąsias mokyklas su 27.000 studentų ir 20 mokslinio tyrimo institutų. Atidavę duoklę penkmečio planams, P. Griškevičius socialistinio lenktyniavimo ir darbo spartinimo neužmiršta net ir sukaktuviniuose Vilniaus renginiuose: "Mūsų nesenstančio miesto sukaktį — 650-ąsias įkūrimo metines — vilniečiai pasitiks dar našesniu darbu. Reikia manyti, kad šiai datai skirtame sostinės atstovų susirinkime Sporto rūmuose birželio 29 d. bus raportuojama apie pusmečio plano įvykdymą pirma laiko. Tą dieną miesto darbo žmonės padės gėlių prie Lenino paminklo ir Karių kapinėse, Gedimino aikštėje bus atidengtas paminklinis akmuo su užrašu "Vilnius 1323 — 1973". Vakare įvyks masinės vaikštynės. "Žinijos" draugija pradėjo paskaitų ciklą, skirtą miesto istorijai. Gegužės ir birželio mėnesiais paskaitos apie Vilniaus praeitį ir dabartį bus taip pat skaitomos įmonėse bei organizacijose. 650-ųjų Vilniaus metinių proga numatyta surengti visą eilę parodų. Vilniečiai ir svečiai galės aplankyti miestui skirtas etnografijos ir dailės parodas. Bus surengta muzikos, poezijos savaitė, išleisti jubiliejiniai ženkleliai, bukletai . . ."

NAFTA LIETUVOJE

Geologų dienos proga "Tiesa" balandžio 3 d. paskelbė telefoninį Vyt. Rimavičiaus pranešimą iš Gargždų: "Pirmoji pramoninė nafta Lietuvoje buvo surasta 1966 m. netoli Gargždų. Nuo to laiko Žemaitijoje pragręžta 60 gręžinių. Naftos žvalgybos ekspedicija šiomis dienomis baigė žvalgyti Vilkyčių naftos telkinį. Iš gręžinio "Vilkyčiai-9" ištryško naftos fontanas, kuris per parą duoda 90 kubinių metrų aukštos kokybės naftos . . ." Geologų dienos minėjime Gargžduose garbės raštų susilaukė geriausieji naftos žvalgytojai.

V. Kst.

UŽ LIETUVOS LAISVĘ KOVOKIME — TAUTOS FONDUI AUKOKIME

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choro valdyba stropiai ruošiasi savo didžiajam metų koncertui - vakarui, kuris įvyks gegužės 5, šeštadienį, Jaunimo Centro salėje. Iš kairės: pirm. Vyt. Morkūnas, St. Jankauskienė, F. Urbaitis, Ald. Matulienė ir K. Mileris A. Juraitis

Toronto "Atžalyno" mergaitės šoka Sadutę savo grupės krikštynų iškilmėse St. Dabkus

Visi kviečiami į Londono "BALTIJOS" ansamblio

PAVASARIO šokių vakarą

ATVELYKYJE, balandžio 28, 8 val. vakaro, puikioje Centennial salėje, 550 Wellington St., LONDON, Ontario

PROGRAMOJE: Delhi "Palanga", Londono "Baltija", "Suktinio" (8.30 v.v.) muzika, kanadiečių gimn. Medway lietuvių tautiniai šokiai. Šokiams gros šaunusis "Don Downs" orkestras

Loterija, šilti ir šalti patiekalai, laimės staliukai, gėralų pasirinkimas.
BILIETAI: $3 suaugusiems, $1.50 studentams.

KVIEČIAME VISUS!

ATVELYKIO šokiai

balandžio 28 dieną HAMILTONE

Jaunimo Centre, 58 Dundurn St. N.

Pradžia – 7.30 v. v.

PROGRAMOJE dalyvaus meninis vienetas, apie kurį pranešime vėliau

Veiks bufetas, turtinga loterija, bus užkandžiai

Įėjimas: suaugusiems — $2.50, jaunimui — $1.50.

HAMILTONO ATEITININKAI

HAMILTON, ONT.

DR. J. PUZINAS iš Filadelfijos balandžio 8 d. skaitė paskaitą tema "Lietuvių tautos kilmė". Hamiltoniečiams tokią kultūrinę popietę surengė "Širvintos" tunto vyresnių skaučių "Gražinos" draugovė, kuriai vadovauja veikli draugininkė stud. Birutė Aušrotaitė. Besidominčių prisirinko nemažai, bet pasiklausyti tokio žymaus mokslininko, istoriko galėjo ateiti ir daugiau. Paskaita buvo iliustruota skaidrėmis. Po paskaitos gražinietės susirinkusius pavaišino kava ir pyragais.

JAUNIEJI BUTKEVIČIAI Vilius ir Loreta susilaukė pirmagimio sūnaus, kurį per Velykas žada krikštyti Mykolo-Kristupo vardu.

ALDONAI AGURKYTEI draugės ir giminaitės suruošė priešvestuvinį pobūvį D. B. Mačių namuose Burlingtone. Aldona, prieš metus atvykus iš Lenkijos į Kanadą, balandžio 28 d. išteka už Vyt. Apanavičiaus.

METINIS AUŠROS VARTŲ parapijos choro koncertas bus gegužės 5 d.

K. M.

PADĖKA

Ruošiant tradicines Užgavėnes atsirado daug nuoširdžių talkininkų bei rėmėjų. Už tai esam labai dėkingos. Nuoširdžiausiai dėkojame skyriaus dvasios vadui mons. J. Tadarauskui už leidimą nemokamai naudotis sale ir už paaukotą fantą loterijai; p. Stungevičienei už menišką paveikslą loterijai; Rimui Klevui ir jo padėjėjams už programos atlikimą; Alfonsui Šilinskui už šokių muziką; p. p. E. Milašiams ir Leonui Klevui už talką bufete; medžiotojų klubui "Giedraitis" už staltiesių paskolinimą; visoms už paaukotus pyragus ir talką virtuvėje. Nuoširdžiausia padėka mūsų mieliems svečiams už taip gausų atsilankymą. Liekame jums visiems labai dėkingos —

KLK Moterų Hamiltono skyriaus valdyba

PADĖKA

Nuoširdžiausią padėką reiškiu už gėles, dovanas, ypač už prisiminimą ligoje ir už lankymą ligoninėje ar namuose: gerb. prel. J. Tadarauskui, katalikių moterų draugijai, p. Enskaitienei, M. Kazlauskienei, E. Kudabienei, T. Kalmatavičienei, p. Kačinskienei, p. Kasparui, Krivinskų šeimai, p. Lengnikienei, J. Paškevičienei, P. Subatnikaitei, Stabingių šeimai, A. Šilinskui, p.p. Vizbarams.

J. Vrubliauskienė

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5½%
šėrus ir sutaupas	6½%
už vienų metų terminuotus indėlius	7%
ir 3 metams	7½%

Duodame:

asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $3,800,000

Mėsos ir putkūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

VLIKO TARYBOS POSĖDYJE pranešimą apie savo kelionę Europoje padarė valdybos pirm. dr. J. K. Valiūnas. Su Estijos atstovu jis ilgą pasikalbėjimą turėjo Ispanijos užsienio reikalų ministerijoje su jos augštu pareigūnu apie paruošiamuosius Europos saugumo konferencijos darbus Helsinkyje. Iš tokių pasikalbėjimų Ispanijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje ir Šveicarijoje paaiškėjo, kad Pabaltijo klausimą geriausiai supranta Ispanija ir Prancūzija. Kiti VLIKo posėdžio dalyviai buvo linkę manyti, kad Pabaltijo reikalus geriau gins D. Britanija ir Olandija.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ IX suvažiavimas bus gegužės 26-27 d.d. Čikagoje, Sheraton viešbutyje. Jo ruošai vadovauja Lojolos universitete ir klinikų prof. dr. Rimgaudas Bemickas. Pirmąją suvažiavimo dieną bus dvi bendrinio pobūdžio paskaitos: prof. dr. V. Bieliausko — "Lietuvis išeivijoj" ir Br. Kviklio — "Lietuvis okupuotoj Lietuvoj". Antroji diena skiriama mokslinėm paskaitom: dr. E. Gedgaudo — "Radiologinės problemos inkstų persodinime", dr. J. Valaičio — "Artrito patologija", dr. R. Dainausko — "Plaučių emfizema, klasifikacija ir patologija", dr. M. Budrienės — "Imuniteto sistema, jos vystymasis, pobūdis ir reikšmė alerginėse ligose", dr. D. Girzado — "Klubo sąnario protezė", dr. M. Vyganto — "Laseriai retinos ligose", dr. V. Nemicko — "Miokardo revaskuliarizacija, indikacijos ir rezultatai"..

GĖLIŲ PARODOJE ČIKAGOJE, McCormick pastate, dalyvavo ir du kartus tautinių šokių programą atliko Leokadijos Braždienės vadovaujamas Jaunimo Centro studentų ansamblis, pašokęs Sadutę, Aštuonytį, Oželį, Malūną, Jonkelį ir Landytinį. Amerikiečius su lietuvių tautiniais šokiais supažindino R. Briedytė, J. Bradūnas, Ž. Bilaišytė ir M. Marija Eivaitė. Akordeonu grojo E. Šilkaitis. Programos vadovas, pristatydamas lietuvišką studentų ansamblį, pabrėžė, kad šis ansamblis yra šokęs prez. R. Niksono įvesdinimo iškilmėje.

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI šią vasarą bus Yale universitete nuo birželio 18 d. iki rugpjūčio 10 d. Smulkesnes informacijas teikia Charles A. Porter, Summer Language Institute, Yale University, Ney Haven, Conn. 06520.

VOKIEČIŲ AMERIKIEČIŲ KLUBO Čikagoj surengtame tautinių šokių festivalyje lietuviams atstovavo "Žilvitis", vad. V. Stankuvienės.

Brazilija

P. AMERIKOS LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖ, įsteigta Sao Paulo mieste vykusio lietuvių kongreso metu, pasiuntė laišką popiežiui Pauliui VI. Jame rašoma: "Sovietų Sąjunga, viešai mindžiodama pagrindinių žmogaus teisių deklaraciją, ne tik tęsia nepateisinamą Lietuvos užgrobimą, bet dargi ten veda žiaurų Bažnyčios, kunigų bei tikinčiųjų persekiojimą visose jų gyvenimo srityse. Todėl mes, Bažnyčios ir Lietuvos sūnūs, susirūpinę tokia beviltiška savo tikėjimo ir kraujo brolių padėtimi, prašome Jūsų Šventenybę: Šventasis Tėve, nenustokit kelti viešumon, atskleisti ir smerkti religijos persekiojimą Lietuvoj, o taip pat ginti šventas Bažnyčios teises mūsų Tėvynėje. Teikitės taip pat visam pasauliui paskelbti, kaip tai padarė Šventos atminties popiežius Benediktas XV, maldos dieną už Lietuvą. Mums leiskit, Šventasis Tėve, išreikšti Jūsų Šventenybei dar kitą mūsų rūpestį. Esame tikrai nusimine ir jaučiamės nuženminti, kad paskutinėj konsistorijoj kankinės Lietuvos Bažnyčios narių tarpe nebuvo rasta nė vieno, verto būti kardinolu. Tai nužeminimas visos tautos, kuri tačiau, nepaisydama bandymų, gundymų ir visokių persekiojimų; lieka ištikima Kristui ir jo Bažnyčiai, nors už tai nevienas ir savo gyvybe užmokėjo. Juk vienintelė Katalikų Bažnyčia plačiojoj Sovietų Sąjungoj — tai tik Lietuvos Bažnyčia!". P. Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės adresas: Vila Zelina, Rua Inacio 671, C.P. 4118, 03142 Sao Paulo, SP — Brazil.

Argentina

ŠEŠTADIENINĘ MOKYKLĄ Avellanedoje, Buenos Aires mieste, suorganizavo Aušros Vartų parapija. Mokslo metai pradėti balandžio 7 d. Mokyklon priimami visi lietuvių kilmės vaikai nuo 5 iki 14 metų amžiaus. Jie skirstomi į dvi grupes: 5-8 metų amžiaus ir 9-14 metų. Mokytojais sutiko būti Marija Čikštaitė, Viktorija Bagdonaitė, Marija Barzdžiūtė, Viktoras Barzdžius, Hektoras Levanavičius, Rikardas Mušketas. Abi mokinių grupės bus mokomos lietuvių kalbos, dainų, tautinių šokių, eilėraščių. Šeštadieninė mokykla rengs savo šventes ir dalyvaus kitų renginių meninėse programose. Vėliau bus organizuojami specialūs kursai ir vyresnio amžiaus jaunimui.

MARIJONŲ VIENUOLIJOS vicegenerolas kun. Viktoras Rimšelis, pasibaigus P. Amerikos lietuvių kongresui Brazilijoje, aplankė Argentinos lietuvius ir vedė rekolekcijas. Pagerbtuves birutiečių namuose jam kovo 18 d. surengė Temperley-Adrogue "Aušros" choras. Svečią sveikino choro vadovas Ignas Valantinavičius su Jonu Jonaičiu, "Laiko" atstovas Pijus Gudelevičius, "Birutės" draugijos atstovė V. Gražulevičienė.

Vokietija

BALTIEČIŲ DRAUGIJA VOKIETIJOJE kovo 23-24 d.d. Lueneburge surengė baltiečių konferenciją, kurioje buvo svarstomos trys temos: 1. baltiečių jaunimas emigracijoje ir tėvynėje, 2. pasiruošimas sovietų peršamai Europos saugumo konferencijai, 3. Sovietų Sąjungos penkiasdešimtmetis ir sovietinė federacija. Šalia kitų dalyvių referatus skaitė dr. K. Čeginskas iš Švedijos ir dr. J. Norkaitis iš Stuttgarto. Kovo 24 d. posėdžiams pirmininkavo dr. A. Gerutis iš Šveicarijos.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS moksleivių atostogos prasidėjo balandžio 14 d. ir baigsis gegužės 1 d. Lietuvių ir anglų kalbų mokytoja Marija Saulaitytė atostogų yra išvykusi į JAV pas savo tėvus. Šia proga prašoma priminti Kanados ir JAV lietuviams, kad gimnazijos vadovybė ją yra paprašiusi teikti informacijas apie mokymosi bei gyvenimo sąlygas moksleiviams iš JAV ir Kanados. Norintiems ji galės parodyti skaidrių apie Vasario 16 gimnaziją. Nuo balandžio 13 iki 29 d. į M. Saulaitytę galima kreiptis šiuo adresu: Old Colonial Rd., Oakville, Conn. 06779, USA. Tel. (203) 274-8395.

Lenkija

LIETUVOS KULTŪROS DIENOS buvo surengtos Baltstogės vaivadijoje kovo 19-25 d.d. Jos buvo įtrauktos į Lenkijos ir Sovietų Sąjungos bičiulių draugijos šventės rėmus. Partiečių delegacijai vadovavo Kauno miesto kompartijos komiteto sekr. A. Brazaitis. Sovietų ir lenkų bičiulių Baltstogės vaivadijos skyriaus pirm. M. Jurkovičiui jis įteikė metalo plokštę, kurioje yra iškalta 15 merginų, simbolizuojančių sovietinių respublikų "neišardomą draugystę". Suvalkų trikampio lietuviams daugiau rūpėjo kultūriniai renginiai: estrados sol. Onos Valiukevičiūtės, Vilniaus operos sol. Giedrės Kaukaitės ir pianistės Aldonos Dvarionaitės koncertai Baltstogėje. Profsąjungų kultūros rūmuose įvykusiame koncerte dalyvavo ir vietiniai lietuvių vienetai — Punsko lietuvių kultūros namų estradinė grupė "Punia", liaudies kapela, Punsko lietuvių gimnazijos dainų ir šokių ansamblis.

VARŠUVOJ LEIDŽIAMŲ "VARSNŲ" 1972 m. 11-12 nr. papuoštas dail. Sandro Botticelli paveikslo "Madona su kūdikiu" nuotrauka. Henriko Radausko išverstas Julian Tuwim kalėdinės nuotaikos eilėraštis "Užmigimas", sujungtas su įrašu: "Sveikiname su Šv. Kalėdom ir Naujaisiais metais". Baigminiame viršelio puslapyje yra didelė Klevelando "Grandinėlės" nuotrauka. "Varsnų" redakcija persispausdino "Gimtajame Krašte" paskelbtą "Grandinėlės" koncertų Čikagoje aprašymą ir pridėjo pastabą: "Grandinėlė" rugpiūčio pradžioje atskrido į Europą. Koncertavo Anglijoje — Londone ir Manchestery, Vokietijoj — Bonnoje, Hamburge, Timmendorfer Strand, Romoje ir kituose Europos didmiesčiuose. Bonnoje "Grandinėlė" svečiavosi pas prezidentą Heinemaną. Po to per Šveicariją išvyko į Romą. Juos priėmė Popiežius ir "Grandinėlė" davė trumpą koncertą Popiežiui ir Vatikanui. Pastaba l i u d i j a, kad "Varsnų" redakcija yra gavusi žinių apie "Grandinėlės" gastroles, nors ir nevisai tikslių. Klevelande leidžiama "Dirva" savo vedamajame skelbia, kad su šiuo kalėdiniu numeriu "Varsnos" buvo uždarytos, nors jame nėra pranešimo apie žurnalo leidimo sustabdymą. Jeigu "Varsnas" tikrai uždarė Lenkijos komunistai dėl politinių motyvų, šis žingsnis, be abejonės, yra labai skaudus Suvalkų trikampio lietuviams.

Niagaros pusiasalis

MOTOCIKLO EISMO NELAIMĖJE žuvo jaunas lietuvis, vienintelis K. J. Stankų sūnus. Visa bendruomenė yra giliai sukrėsta. Gausiai dalyvavo Rožiniuose bei laidotuvėse. Žuvęs paliko žmoną.

REKOLEKCIJAS šiemet vedė kun. Leonardas Andriekus, OFM, kurio pamokslai buvo gilios prasmės modernių laikų eigoje, jautrūs ir lengvai kiekvienam suprantami. Visuomenė rekolekcijose lankėsi gausiai, teko pristatyti papildomų kėdžių.

"NEMUNO" ANSAMBLIS, sutelkęs beveik visus šios srities jaunuolius labai sėkmingai pasirodęs įvairiomis progomis lietuvių visuomenei, išeina ir į platesnę kanadiečių visuomenę — dalyvavo Niagara Falls miesto didelio masto renginyje, Buffalo miesto televizijos programoje, latvių šventėje, dabar vėl sparčiai ruošiasi naujam svarbiam pasirodymui. Kor.

OAKVILLE, ONT.

AUKOS TAUTOS FONDUI. $50: dr. S. Kazlauskas; $25: I. Bumelis; $20: A. Vaičeliūnas; $10: Z. Linkevičius, V. Pulkauninkas, I. Urbonas, J. Žiūraitis; $5: A. Aulinskas, J. Buividas, V. Butrimas, M. Krivickas, J. Macijauskas, V. Mačikūnas, A. Malinauskas, V. Miškinis, L. Moorby, A. Rūta, A. Sergautis, E. Vaičeliūnas, J. Vėgelis; $3: M. Janušaitis, J. Juzėnas, A. Ramonas, V. Žemeckas; $2: Z. Ancevičius, B. Bagdobas, J. Gimbutis, G. Grabauskas, R. Jonaitis, J. Klipčius, A. Mejus, S. Pyzevas; $1: K. Beržanskis.

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

Otavos baltietės Kanados parlamento rūmuose su daugiakultūrių reikalų ministeriu dr. S. Haidasz. Iš kairės į dešinę: W. Pent, estė, D. Rowland, E. Parups, latvė, I. Priščepionkienė

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

Kristus kėlės

Velykų rytą Kristus kėlės,
Prikėlė džiaugsmui mus.
Nušvito žemė, pirmos gėlės,
Ramybė apgaubė namus.

Gerasis Kristau Atpirkėjau,
Apsigyvenk manoj širdy.
Aš tau giedosiu aleliuja,
Skambės vaikų giesmė skardi.

A. Abr.

Velykų rytas

Tyliai, tyliai saulė kėlės,
aukso gijom žaidė.
Šviesus džiaugsmas sužibėjo,
pilką rūką sklaidė . . .

Aleliuja nuaidėjo
mūsų bažnytėlėj.
Aleliuja, aleliuja,
Kristus prisikėlė!

Savo meilę begalinę
Jis į žemę siuntė,
siuntė mums pavasarėlį,
pirmąją žibutę.

Sužaliuos pievelės, kloniai,
paukščių giesmės girdis.
Kristaus Atpirkėjo meilė
atgaivins mūs širdis!

Vieversėlis Lietuvoje

Gieda, čiulba, kol artojas
sėjai paruošia laukus,
kol pavasaris dabina
visą žemę ir medžius.

Jo dainelę pakartoja
žalias miškas ir lanka.
Taip išmoksta ją kiekvienas,
visas kraštas — Lietuva.

Čyru-vyru ankstų rytą
tarp saulutės spindulių
skamba mėlynoj padangėj
linksmos giesmės vieversių.

B. Vytienė

Laisvė ir Vasario 16

Kas yra laisvė? Kiekvienas žmogus turi savo nuomonę apie laisvę. Mano nuomone, laisvė yra, kai kraštas gali pats valdytis ir žmogus, kuris gyvena tame krašte, gali kalbėti, galvoti ir skaityti ką tik jis nori. Jam reikia ir raliginės laisvės.

Caro laikais, kai Lietuva buvo rusų pavergta, lietuviai labai buvo atsparūs. Nors ir tremiami į Sibirą, dėl meilės Lietuvai nebijojo jokios kančios. Raštas buvo uždraustas, bet neužmirštas. Žmonės, kaip Maironis ir Kudirka, puoselėjo lietuviškumą poezija ir rašiniais, primindami mūsų garbingą ir didingą praeitį.

Po ilgos vergijos 1918 m. vasario 16 d. Lietuva vėl atgavo savo nepriklausomybę. Tačiau supama daugelio didesnių ir stipresnių valstybių, negalėjo ilgai išsilaikyti ir vėl buvo okupuota. Kiek metų mums reikės laukti tos dienos, kol vėl išvysim laisvę savo krašte?

Turim stengtis išsaugoti lietuvių kalbą, raštą, papročius. Tada, laikui atėjus, galėsime didžiuotis, kad ir mes atsilaikėm, kaip ir anie prieš šimtmečius pavergti lietuviai, kurie varge ir skurde neprarado savo kalbos, rašto ir meilės Lietuvai. Aš tikiu, kad didelėms tautoms nėra svarbios mažų tautų problemos. Mums neverta kreiptis į dideles tautas ar pasaulines organizacijas, kad jos mums padėtų. Mes, lietuviai, ir tik mes galim išlaisvinti Lietuvą.

Audrius Stundžia,
VII a. sk., Torontas

* * *

Kas yra Vasario Šešioliktoji? Ji yra Lietuvos nepriklausomybės atgavimo diena 1918 metais. Prieš atgaunant nepriklausomybę, rusai valdė Lietuvą daugiau kaip šimtą metų. Jie norėjo ją surusinti. Maironis buvo vienas iš tų lietuvių, kurie padėjo Lietuvai atgauti laisvę. Jis rašė eilėraščius ir poemas apie Lietuvą. Maironis taip pat ragino visus, ypač Lietuvos jaunimą, būti susipratusiais lietuviais.

Lietuva buvo laisva 22 metus. Per tą laiką lietuviai pastatė daug naujų pastatų, daug mokyklų, pravedė daug kelių. Po 22 metų kilo antras pasaulinis karas. Vėl atėjo rusai ir dabar valdo Lietuvą. Žmonės negali laisvai kalbėti apie politiką ir kitus reikalus. Daug lietuvių buvo net išsiųsta į Sibirą, kur ten jie dirbo sunkius darbus. Daug jų ten ir mirė dėl blogų gyvenimo sąlygų.

Laisvė reiškia daug dalykų. Pirmiausia žmonės gali laisvai gyventi ir kalbėti. Spauda nėra uždrausta. Žmonės nesiunčiami į Sibirą dirbti sunkių darbų. Žmonės gali praktikuoti savo religiją. Mes šiandien irgi galime padėti Lietuvai, rinkdami parašus peticijoms. Galime būti gerais lietuviais ir, progai pasitaikius, garsinti Lietuvą.

Rita Trinkaitė,
VII b. sk., Torontas

* * *

Kasmet lietuviška šeštadieninė mokykla švenčia Vasario 16. Šiais metais mūsų klasė ją šventė labai gražiai. Mes buvome susijungę su kita klase šiam minėjimui.

Pas mus atėjo Audrius Šileika ir mums tarė reikšmingą žodį apie svarbumą Vasario 16-tosios ir lietuvybės Kanadoje. Jis mums visiems padėjo suprasti šeštadieninės mokyklos reikšmę. Ačiū p. Šileikai už atėjimą. Jo kalba sudarė didelę dalį vieno geriausių minėjimų.

Po kalbos klasės minėjime skaitė pasakas ir eilėraščius apie Lietuvos nepriklausomybę. Visiems buvo linksma ir malonu dalyvauti ir matyti savo draugus dalyvaujant. Po to dar mus visus pralinksmino Stepo Kairio muzikinio vieneto grupė. Ji mums pagrojo įvairių lietuviškų dainų savo instrumentais. Visiems patiko dalyvauti minėjime. Taip ir praėjo vienas laimingiausių šeštadienių šiais mokslo metais.

Almis Ledas,
IX b. sk., Torontas

* * *

Kiekvieną Vasario 16, kiek aš galiu atsiminti, man reikia dėvėti skautišką uniformą, stovėti rikiuotėje, klausytis prakalbų ir įsakymų, giedoti Lietuvos himną.

Įspūdingiausia Vasario 16 man buvo duodant vilkiuko įžodį. Ta proga senas karys savanoris man užrišo Tėvynės mazgelį. Tada aš galvojau, kaip toks senas ponas galėjo kovoti už Lietuvą?

Jau daug metų praėjo, bet Lietuvos nepriklausomybės šventė man visam amžiui liks atmintyje.

Dabar, būdamas septintame lietuvių mokyklos skyriuje, žinau, kad Vasario 16 yra lietuvių didžiausia šventė. Daug lietuvių savo gyvybę paaukojo, kovodami už laisvę. Ne vien tik kariai kovojo už Tėvynę — "Aušra", "Varpas", knygnešiai, rašytojai budino lietuvių širdyse meilę Lietuvai.

Nors ir nematęs Lietuvos, išmokau mylėti Nemuną, Rambyną ir Vasario Šešioliktąją.

Martynas Tarvydas,
VIII a. sk., Torontas

* * *

Daugiau kaip 100 metų Lietuva buvo okupuota rusų. Carams valdant Lietuvą, lietuviai neturėjo savo laikraščių, knygų, mokyklose buvo dėstoma tik rusiškai. Norėta lietuvius surusinti, bet carai negalėjo palaužti lietuvių užsispyrimo.

1918 m. vasario 16 d. Lietuva paskelbė savo nepriklausomybę. Kiekvieneriais metais minint vasario 16, Lietuvoje buvo labai didelė šventė. Namai pasipuošdavo vėliavomis, didelės iškilmės būdavo Kauno karo muzėjaus sodelyje prie nežinomo kareivio kapo.

1940 m. rusai vėl okupavo Lietuvą. Mes visi žinome, kad kiekvienas žmogus myli laisvę, jos siekia, ja džiaugiasi ir brangina. Mūsų protėviai daug dirbo ir daug kraujo praliejo, kad Lietuva būtų laisva ir graži. Mes turime džiaugtis, kad esame lietuviai, ir turime būti darbštūs žmonės. Mums nereikia gėdytis, kad esame lietuviai, bet dėkoti Dievuliui, kad tai tautai priklausome.

Mūsų trispalvė vėliava vėl plevėsuos Gedimino kalne. Lietuvių meilė savo tautai yra didelė ir galinga. Mes turime mylėti visa, kas yra lietuviška. Kai 1918 m. vasario 16 d. Lietuva pasiskelbė nepriklausoma valstybe, Amerikos lietuviai padovanojo Lietuvai laisvės varpą. Jame buvo įrašyti šie labai reikšmingi kiekvienam lietuviui žodžiai: "O skambink per amžius vaikams Lietuvos. Tas laisvės nevertas, kas negina jos."

B. Tumosaitė,
Londonas

* * *

Mes švenčiame Vasario 16, nes 1918 m. Lietuva išsilaisvino iš rusų valdžios. Sunkūs buvo priespaudos laikai, kai carinė Rusija buvo pavergusi kraštą. Ji norėjo lietuvius padaryti rusais, drausdama jiems melstis, skaityti ir rašyti lietuviškai. Neleido spausdinti lietuviškų knygų. Drąsūs vyrai knygnešiai slaptai gabeno Rytprūsiuose spausdintas knygas ir laikraščius. Tėvai vaikus slapta mokė lietuviškai skaityti ir rašyti. 1918 m. vasario 16 d. po ilgos vergijos Lietuva tapo laisva. Vilniuje ta dieną Lietuvos Taryba paskelbė visam pasauliui, — kad ji laisva ir nepriklausoma. Lietuva buvo laisva tik 22 metus. Prasidėjo II didysis karas, ir rusai vėl žiauriai okupavo Lietuvą, daug jos gyventojų išnaikino. Ir šiandien ji kenčia rusų vergiją, bet mes tikimės, kad mūsų tėvynė vėl bus laisva.

Z. Jokšaitė,
Londonas

* * *

Lietuva senovėje buvo labai didelė ir galinga valstybė, kol jos nebuvo užėmę rusai. Lietuvą jie okupavo be karo ir neleido lietuviams turėti lietuviškų mokyklų, knygų ir laikraščių. Rusai stengėsi, kad lietuviai pamirštų savo kalbą ir papročius, bet visi lietuviai nepamiršo kalbėti lietuviškai. Suaugę žmonės ir vaikai skaitė slaptai išspausdintas knygas ir laikraščius, slaptai išmokė vaikus lietuviškai kalbėti.

Ir dabar rusai - komunistai valdo Lietuvą ir verčia žmones išmokti rusų kalbą, nors mokyklose kalbama lietuviškai. Rusai komunistai neleidžia lietuviams eiti į bažnyčią ir baudžia kunigus, kai jie ruošia vaikus priimti Pirmąją Komuniją.

E. Petrauskaitė,
Londonas

Pavasaris

Visi laukia pavasario. Tada šilta ir saulė gražiai šviečia. Vaikai bėga į lauką žaisti. Paukščiai atskrenda, nutupia ant medžių ir pradeda giedoti. Baltos, raudonos ir geltonos gėlytės lenda iš žemės. Šiuo laiku yra labai svarbi diena — Velykos. Dvi dienas prieš Velykas yra Didysis penktadienis. Tą dieną Kristus mirė prikaltas prie kryžiaus. Dangus patamsėjo ir žemė drebėjo. Jėzus buvo nuimtas nuo kryžiaus. Ankstų Velykų rytą Kristus prisikėlė iš numirusių. Jis mums atidarė dangaus vartus.

D. Jurgutytė,
VII sk., Hamiltonas

* * *

Aš laukiu Velykų, nes mes važiuosim į Ameriką, jeigu niekas nesusirgs. Labai laukiu tos kelionės. Ten turėsim didelę vakarienę su visais mūsų giminėmis, kurie gyvena Amerikoje.

J. Sadauskas,
VII sk., Hamiltonas

Mano kačiukas

Aš turiu kačiuką, kuris pjaunasi su kitomis katėmis. Jis yra labai didelis ir daug ėda. Vieną dieną mes išleidom jį antrą valandą po pietų, ir jis sugrįžo namo tik pirmą valandą ryto. Kur jis buvo? Ir ką darė? Negeras kačiukas.

E. Bikinas,
VII sk., Hamiltonas

Mūsų zuikiai

Mes turėjom du zuikius. Dėdė juos parvežė iš ūkio. Jie buvo labai maži. Vienas buvo rudas, kitas baltas. Mes jiems davėme daug morkų. Rudas zuikis nusilaužė koją ir nugaišo. Kartais ateidavo katė ir žaisdavo su likusiu zuikiu. Vieną kartą, parvažiavę iš krautuvės, zuikio neradom. Jieškojom pas visus kaimynus, bet niekas nebuvo matęs mūsų zuikio.

P. Grajauskas,
VII sk., Hamiltonas

Pavasario lietutis

Girdžiu aš tamsią tylią naktį —
Lietutis ant lango byra taip švelniai.
Pavasario šilto dienelės atėjo,
Ir pasikvietė lietutį, miškai.

Kai paryčiu nustojo lyti,
Gėlytės, lapeliai blizgėjo lašais.
Saulutė išlindo iš debesėlių
Ir džiaugės lietučio gerais darbais.

R. Kvedaraitė,
VII sk., Hamiltonas

Šalia kryžiaus

Šalia kryžiaus aš stoviu,
Man liūdna ir skaudu.
Jėzus prikaltas prie kryžiaus —
Visiems taip graudu, taip graudu.

Naktis tokia šalta,
Dangus pajuodęs,
Ir mano širdyje
Šią naktį — gruodas . . .

Vida Vaitiekūnaitė,
VII sk., Hamiltonas

Mano katytė

Grįžusi namo iš svečių, aš radau su kažkuo žaidžiančią savo katytę. Einu arčiau, žiūriu ji žaidžia su peliuke. Baido savo letena pelę, ta pelė bėga, bet mano katė neleidžia. Pelė įkando katei, katė supyko ir pradėjo ją ėsti. Katė matė, kaip aš žiūriu į ją, tai nusinešė pelę toliau nuo manęs. Ji turbūt galvojo, kad ir aš norėjau valgyti pelę, bet aš nenorėjau.

R. Lukavičiūtė,
VII sk., Hamiltonas

Tetos šuniukas

Mano teta turi juodą šuniuką. Jis labai mėgsta žaisti. Teta pasiuvo jam lėlę ir išmokė ją pagauti. Jis paima lėlę ir meta, o šuniukas bėga ir ieško. Teta padeda lėlę ant stalo. Šuniukas visur jos ieško ir neranda. Teta pakėlė lėlę ir numetė nuo stalo. Tuojau šuniukas pagavo, nubėgo į kitą kambarį ir pasislėpė.

L. Žilvitis,
VII sk., Hamiltonas

Po koncerto Toronte "Grandinėlės" vadovė A. Sagienė (dešinėje) apdovanojama gėlėmis St. Dabkus

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KRONIKA

Kun. Pranas Dauknys, Geelongo lietuvių kapelionas, jau 20 metų kunigu. Šiauliškis, gimęs 1920. X. 27. Po karo mokėsi Eichstaete, teologiją baigė Romoje, kunigu įšventintas 1953 m. Nuo 1954 m. dirbo Londone lietuvių pastoracijoj. Iš italų kalbos išvertė didžiulę G. Ricciotti knygą "Kristaus gyvenimas" (965 psl.), kurią ten pat ir išleido. Jo paties yra parašyta knyga "Už geresnį pasaulį", atspausta 1957 m. Nuo 1962 m. — kapelionas Adelaidėj. Čia dirbo su jaunimu. Nuo 1966 m. persikėlė į Geelongą. Talkina Melburno kapelionui kun. Pr. Vaseriui ir daug dirba savaitraščiui "Tėviškės Aidai", yra redakcijos kolektyvo narys ir laikraščio administratorius. Daug rašo "T. Aiduose" ir kituose liet. laikraščiuose, pateikia žinių apie Lietuvą australiečių spaudai. Savo judrumu ir darbštumu jis spėja atlikti daugybę darbų. Moka dirbti su jaunimu. Duok Dieve, kad daugiau turėtume tokių pavyzdingų kunigų.

Prel. dr. P. Celiešius iš Europos Geelonge kovo 2—4 d. d. vedė gavėnios rekolekcijas. Savo iškalbingumu sužavėjo visus parapijiečius. Minčių gilumu ir mokėjimu jas perteikti, anot klausytojų, hipnotizavo auditoriją.

Prel. dr. L. Tulaba iš Romos Hobarto (Tasmanijos saloj) kovo 2—4 d. d. vedė rekolekcijas. Padarė vizitą ir Hobarto arkivyskupui dr. G. Yoong. Apsilankė ir pas eilę vietos tautiečių.

Pietų Australijos Baltiečių Moterų S-ga, įsisteigusi prieš 4 metus Adelaidėje, baigdama 1972 m. veiklą, išleido skoningai paruoštą anglų kalba informacinę brošiūrą "Sustok ir pagalvok". Leidinys skiriamas visuomenei supažindinti su Pabaltijo kraštų likimu, jų siekimais ir tragiškais įvykiais Lietuvoj 1972 m. Mes džiaugiamės, kad mūsų moterys įeina į naują veiklos dirvą ir rodo pavyzdį mums, vadinamiems politikams.

Naujai išrinkta ALB Melburno apylinkės valdyba pasiskirstė pareigomis: Vyt. Straukas — pirm., Alb. Pocius — vicepirm., P. Aranauskas — narys kultūros reikalams ir ryšininkas su jaunimo organizacijomis, K. Kazlauskas — ižd., Al. Baltrukonienė — sekr. Džiaugiamės, kad dalis jaunimo imasi darbo.

Bendruomenės valdyboje. A. L. Kultūros Fondo bibliotekos vedėjui Melburne A. Pridotkui mirus, jo pareigas perėmė V. Slika. Ši biblioteka buvo įsteigta žymaus mūsų kultūros veikėjo A. Krauso (prieš keletą metų mirusio) iniciatyva. Turtinga mūsų mastu rimtomis knygomis.

Lietuvos Laisvinimo Fronto (naujos organizacijos) skyrius įsteigtas Melburne. Lauksime, kada mūsų tautiečiai daugiau pradės judinti mūsų veiklos čia labai apleistą sritį — būtent, informaciją Lietuvos bylos reikalu vietos valdžios ir visuomenės sluogsniuose.

"Studentų Žodis", neperiodinis "Mūsų Pastogės" savaitraščio priedas, pradėjo dažniau pasirodyti. Senimas tuo džiaugiasi, tačiau linki, kad turinys būtų rimtesnis ir kad studentai nors dalį savo veiklos nukreiptų ne į visokių pasilinksminimų organizavimą, o į lietuviškos kultūros darbus.

Plunksnos klubas Sydnėjuje IV. 1. turėjo posėdį. Gerai parengtą pranešimą apie "Lietuvišką knygą išeivijoje" padarė V. Kazokas. Iškelta tarp kitko mintis, kad JAV Lietuvių Fondas turėtų paremti finansiškai mūsų žymesnes knygų leidyklas.

Newcastle diskusijų klubas III. 11. klausėsi P. Leonavičiaus paskaitos "Dieva ir žmonės". Užsimota nagrinėti visas žinomas religijas, tačiau vienoj paskaitoj temos aprėpti nepavyko.

Newcastle lietuvių choras, pirmas iš lietuvų gavo pakvietimą dalyvauti Sydnėjaus naujų operos rūmų atidarymo šventėje, į kurią atvyks ir karalienė Elzbieta II iš D. Britanijos.

Jaunius Jurskis mirė Sydnėjuje. Jaunystėj buvo veiklus skautas, mėgstamas ir gerbiamas visų jį pažinojusių. Ilgesnį laiką sirgo nervų sutrikimu. Palaidotas Rookwood kapinėse.

Jonas Rukas mirė Melburne. Eilę metų buvo savaitraščio "Tėviškės Aidai" ekspeditoriumi - talkininku. Švelnaus būdo, ramus ir labai religingas žmogus, kilęs iš Skaudvilės valč., Tauragės apskr.

LIETUVOS LAISVĖS KOVAS PRISIMINUS

(Atkelta iš 3-čio psl.)

kautynes sustabdė, ir bermontininkai gruodžio 15 d. iš Lietuvos teritorijos pasitraukė. Tose kautynėse žuvo apie 30 lietuvių karių.

Didesnės ir sunkesnės lietuvių kovos įvyko 1920 m. kovojant prieš lenkus. Želigovskio operacijų tikslas buvo užimti Kauną ir prijungti bent pietinę Lietuvos dalį prie jo įsteigtos vadinamos Vidurio Lietuvos — Litwa Srodkowa.

Lapkričio 19-22 d.d., po kruvinų kautynių prie Širvintų ir Giedraičių, lietuvių kariuomenė lenkų veržimąsi sulaikė. Tolimesnes kautynes Tautų Sąjungos kontrolės komisija sustabdė, nustatydama tarp kariaujančių pusių neutralią 6 km. zoną. Vėliau ši zona pavadinta administracinė linija, kuri išsilaikė iki 1939 m.

* * *

Apie lietuvių laisvės kovas yra prirašyta daug atsiminimų

Ir mes laukiam Velykų

įvairiuose žurnaluose, knygose ir Lietuvių Enciklopedijoj. Pagal išleidimo metus tų atsiminimų autoriai yra šie: vyr. pusk. Zaranka, "Nepriklausomybės kovose", 1925 m.; plk. A. Birontas, "Bermontininkams Lietuvą užpuolus", 1933 m.; plk. J. Petruitis, "Laisvę ginant", 2 knygos, 1935 ir 1937 m.; gen. St. Raštikis, "Kovose dėl Lietuvos", 2 knygos, 1956 ir 1957 m.; plk. K. Žukas, "Žvilgsnis į praeitį", 1959 m.; Rapolas Skipitis, "Nepriklausomą Lietuvą statant", 1961 m.; plk. J. Variakojis, "4 pėst. kar. Mindaugo pulkas", 1965 m.; Jonas Budrys, "Kontržvalgyba Lietuvoje", 1967 m.

Neseniai knygų rinkoje pasirodė St. Raštikio III-ji knyga ir plk. K. Ališausko nauja knyga "Kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės". Š.m. "T. Ž." 4 nr. J. Vaičeliūnas, paminėjęs Ališausko knygą, pacitavo kaikurias jos ištraukas, bet jos yra nevisai tikslios. Latviai caro armijoj turėjo ne 8 batalionus, bet 9 pulkus (žiūr. LE). Kai vokiečiai su bolševikais sudarė taikos sutartį, jie lengvai užėmė Rygą. Toji sutartis sudaryta 1918 kovo mėn. 3 d., o Rygą vokiečiai užėmė 1917 m. rugsėjo 3 d. Sakoma, latviams su bolševikais kovoti padėjo vokiečių gen. Goltz su savo korpu. Goltz ne tik nepadėjo latviams, bet kur galėjo jiems kliudė: nuginklavo latvių batalioną, pašalino Ulmanio vyriausybę, sudarė provokišką Niedros vyriausybę, negynė Rygos nuo bolševikų ir t.t. Jis padėjo bermontininkams. Tai ir autorius toliau pasako: "Bermontui padėjo vokiečiai". Bermontas nebuvo joks rusų armijos pulkininkas, kaip autorius rašo, bet tik pulko kapelmeisteris, Odesos žydas, belaisvių stovykloj įsiteikes vokiečiams ir pasidaręs kariniu avantiūristu.

Latviams daugiausia padėjo anglai (karinė misija — generolai Gough, Talent ir karo laivynas — admirolai Sinclair, Cowan).

SUDBURY, ONTARIO

REKOLEKCIJOS, kurias sėkmingai vedė mons. dr. Juozas Tadarauskas, sutraukė daug tautiečių iš Sudburio ir apylinkės. Dauguma atliko velykinę pareigą. Nuoširdžiai pasėtos Dievo ir tėvynės meilę ugdančios mintys dar ilgai neišdils iš sudburiškių atminties. Rekolekcijų vedėjas nieko neėmė už darbą — visą rinkliavą paliko šeštad. mokyklai, išskyrus kelionės išlaidas. Šiemet lietuvišką kleboniją išlaikė P. J. Gabrėnai, J. M. Kriaučeliūnai, J. L. Remeikiai, o užbaigtuvių pietūs buvo suruošti J. A. Kručų ir K. E. Šviežikų pastarųjų vaišingoj pastogėj, kur dalyvavo apyl. pirm. J. Kručas su šeima, S. Martinkutė ir kiti jaunimo atstovai, o vakarienė buvo pas V. G. Lumbius, kur dalyvavo lietuvių šeštadieninės mokyklos vedėja N. Paulaitienė su vyru, prof. dr. R. J. Račinskas su žmona ir J. B. Stankai.

PAVASARIO FESTIVALIS, suruoštas Sudburio etninių grupių Sheridan technikos mokyklos kafeterijoj, praėjo labai kultūringoj nuotaikoj. Jame dalyvavo lietuviai, lenkai, ukrainiečiai, vokiečiai ir suomiai. Be meninės dalies, kiekviena tautybė turėjo ir savo stalą, kur buvo išstatyti šeštadieninės mokyklos darbai, albumai, knygos ir kiti tautinio meno eksponatai. Su pasididžiavimu reikia pastebėti, kad lietuviai geriausiai pasirodė. Ypač gražūs ir įdomūs buvo mūsų lietuviukų darbai. Tautinių šokių grupė "Ramunėlė", vadovaujama S. Martinkutės, pašoko keletą tautinių šokių. Antrą valandą šoko mažųjų grupė, o vėliau didžiųjų. Taip pat ir lietuvių stalas buvo skoningai, turtingai paruoštas. Prie festivalio daug prisidėjo S. Martinkutė, N. Paulaitienė, J. Kručas, B. Stankuvienė, E. Tolvaišienė, A. Pranckūnienė, R. Kusinskytė, G. Poderytė ir M. Čebatorienė. Festivalį aplankė ir mons. dr. J. Tadarauskas. Šeštadienį po pietų etninių grupių šokiai buvo rodomi ir per CKSO televizijos stotį. "Sudbury Star" tai paminėjo šeštadienio laidoje.

Medžiotojų ir žvejų klubas ir LB Sudburio apylinkės valdyba paskyrė pinigines dovanas mokyklos mokiniams už gražiausiai paruoštus mokyklos darbus. Vertintojų komisiją sudarė S. Martinkutė, S. Krivickas ir J. Bataitis. Po to visi mokiniai buvo pavaišinti.

V. G. LUMBIAI, praleidę ketvertą mėnesių St. Petersburgh, Floridoj, grįžo į Sudburį, bet rado ir nemalonią staigmeną. Mandagūs vagys buvo gražiai atidarę abiejų vasarviečių duris prie Trout ežero ir išnešė gražią iškimštą žuvį ir antį. Neišnešė nei radijo, nei motociklo ir jokios didesnės žalos nepadarė. Prie to paties ežero pereitą žiemą buvo apvogti 22 vasarnamiai.

— Dr. J. Šemogas su žmona grįžo iš Brazilijos, kur įdomiai praleido žiamos atostogas.

— Atlaikytos šv. Mišios mirties metinių proga už a.a. Barboros Skvereckienės vėlę (užprašė Dalė Skvereckaitė). **K. A. S.**

ŽVEJŲ IR MEDŽIOTOJŲ Klubo "Geležinis Vilkas" valdyba balandžio 28 d., 7 v.v., A. Pranckūnienės namuose, 276 Ash St., rengia stintų vakarienę, kurios metu bus įteiktos taurės nariams, kuriems 1972 metai buvo ypatingai sėkmingi žvejyboje bei medžioklėje. Kviečiame narius su žmonomis gausiai dalyvauti. **Valdyba**

Montrealio ateivių priėmimo būstinėje, atvykus naujiesiems ateiviams po II D. karo. Trečias iš kairės — kun. St. Kulbis, SJ; trečias iš dešinės — grafas St. Tiškevičius iš Palangos.

"T. Žiburiams" aukojo

$20: A. A. Šmigelskiai, sol. Gina Čapkauskienė, Adolfas Kuliešius; **$12;** Jonas Baliukas; **$10:** Windsoro skaučių "Gražinos" draugovė; **$6:** Klemensas Galiūnas; **$5:** Vl. Kybartas, kun. Iz. Grigaitis, Mrs. Marija Lorr, A. Domeika, A. Petrašiūnas, P. Krilavičius, Henr. Chvedukas, M. Borusienė; **$4:** J. Grybinas, Al. Šiugždienė.

Garbės rėmėjo pren. **$15:** Vl. Jankaitis; rėmėjo pren. po $10 už dvejus metus: kun. J. Pragulbickas; už vienerius metus — Juoz. Danėnas, Pr. Gustas, Pr. Guobys, Pr. Budvidis, Vikt. V. Milukas, Vl. Pyragius, V. Tamošiūnas, Jonas Lukoševičius, Dom. Razulevičius, Rim. Vaičaitis, Juoz. Žilys, Ant. Mažeika, Jonas Bartnikas, Gražina Thepen, Gr. Macys, Kaz. Laucius, Alg. Gvazdaitis, A. Dagys. Mečys Zakarevičius, Ald. Siminkevičienė, kun. Iz. Grigaitis, Kuzmas Construction Co. Ltd., Romas Zubrickas, Liudas Vyšniauskas, Juoz. Sinkus, Vl. Kiškūnas, E. Matušaitienė, H. Mačiulienė, M. Mikšys, Alf. Kairys, Vl. Melnykas, Juoz. Žilionis, W. Dauginis, Jonas Tumosa, dr. Vinc. Kubilius, St. Shepetys, Ir. Kalvaitienė, Jonas Žaldokas, M. Juodeika, J. Yurkus, Iz. Girdzijauskas, Juoz. Petronis, Juoz. Liuima, Fr. Ramonas, Teof. Klova, Albertas Šiukšta, P. Krilavičius, P. Leilionas, Ant. Kaunas, Albertas Dronsatavičius, Henr. Chvedukas, Vyt. Lumbis, O. Puodžiūnienė, kun. Vacl. Martinkus.

$3: Janina Davnorow, O. Balčiūnienė, M. Čebatorienė, St. Aleksa; **$2:** T. Sereikienė, Ant. Ambraziejus, J. Aistis, J. Žitkus, Vl. Balys, A. Sadauskas, N. Aukštikalnis, V. Grinius, Z. Staugaitienė, Konstancija Tylius, Teresė Žakevičius, Aug. Renkys, P. Zabarauskas, Myk. Chrolavičius, Mrs. Ir. Coates, Br. Misevičius, dr. N. G. Nodges, Juoz. Janulevičius, V. Dailidė, J. Bendoraitis, Juoz. Staškus, Ag. Babeckienė, J. Leveris, T. Kalmantavičienė; **$1:** Juoz. Kredys, J. A. Deksnys, A. Dimas, P. Devenis, P. Tamutis, St. Gineitis, N. Rauchienė, J. Vaičjurgis, Kaz. Galdikas. Nuoširdžiai dėkojame visiems rėmėjams.

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ Į LIETUVĄ
SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMUS

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės galės nusipirkti ką tik nori už dalį reguliarios kainos. Tai lyg kad nueitum į krautuvę su $100 ir gautum $200 ar $300 vertės prekių ar net daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai gali būti iškeičiami į pinigus, t. y. į reguliarius rublius augščiausia verte.

PILNAI GARANTUOTA GREIČIAUSIAS PRISTATYMAS

Pristatoma per 3 savaites
Mokama už specialų rublį $2.60
ŠI KAINA APIMA VISKĄ— JOKIŲ KITŲ MOKĖJIMŲ
Galite siųsti, kiek norite
PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ ILIUSTRUOTŲ KATALOGŲ
Užsakykite dabar tik per INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. St., Fifth floor
New York, N.Y. 10010, USA.
Telefonas 982-1530

Labai svarbu! Automobiliai
tik trumpam laikui
skubiausias pristatymas
Station Wagon
"FURGON" — $3881.25 JAV
"ŽIGULIS" VAZ 2101 — $3520.00
"MOSKVIČIUS" 412 IE (Export model) — $3570.00
"MOSKVIČIUS" 408 IE — $3285.00
"ZAPOROŽEC" ZAZ 968 — $2250.00

Prašykite mūsų specialių biuletenių su automobilių ir apartamentų iliustracijomis
VARTOTI DRABUŽIAI
PRAŠYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ

Mes turime 23 metų patyrimą ir daug tūkstančių patenkintų klientų.

25-50% NUOLAIDA!

Velykų, mokslo metų baigimo bei kitomis progomis, geriausia dovana yra knyga, nes ji ilgiau išliks už betkurią kitą dovaną.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS LEIDYKLA

teikia daug lengvatų perkant leidyklos išleistus leidinius, išskiriant Encyclopedia Lituanica. Išnaudokite šią retai pasitaikančią progą.

Teirautis:
LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA
Telef.: darbo metu (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759

Pauliną ir Joną BUTKUS,

pasiekusius dėmesio vertų laimėjimų ekonominėje srityje, naujųjų "Midas Muffler" įmonių Florence St., London, Ontario, atidarymo proga nuoširdžiai sveikiname ir linkime sveikatos bei visokeriopos sėkmės —

A. A. Pociai *R. A. Bartkai*
Br. Misius *A. Kudirka*

Daniliūnai

Nuo dešimkės iki pusės milijono

Atrodo tai perilgas kelias ir nepasiekiamas tikslas, o visdėlto kaikam pavyksta tai pasiekti. Po antrojo pasaulinio karo Kanadon atvyko nemaža lietuvių. Jie visi buvo maždaug vienodo turtingumo — atsivežė po keletą dešimkių dolerių kišenėje arba nė cento neturėjo. Dabar tarp jų yra labai didelis skirtumas: vieni dar tebeturi skolų ir tik baigiamą išmokėti ar išmokėtą namą (tai visas jų turtas), kiti yra jau milijonieriai! Sakoma, kad Ontario

Paulina ir Jonas Butkai, "Midas Muffler" įmonės savininkai Londone, Ont.

Londonas, proporcingai gyventojų skaičiui, tuo atžvilgiu užima pirmą vietą Kanadoje, t.y. turi daugiausia milijonierių.

Lietuvių skaičius Londone, Ont., svyruoja tarp 250-300, įskaitant ir vaikus. Nežinau, ar mes turime lietuvių milijonierių, bet esu tikras, kad jau turime net kelis kandidatus į milijonierius! Kieno nors turtą pašaliniam žmogui tiksliai įvertinti nėra įmanoma, nes tai yra kiekvieno asmeninė paslaptis. Pastaruoju metu vienos šeimos finansinis pajėgumas iškilo aikštėn ir todėl apie ją galima jau ir viešai išsitarti. Tikiuosi, kad "TŽ" skaitytojams bus įdomu sužinoti, kaip atrodo kelias nuo bulvainių (potato chips) pardavinėjimo ligi stambaus verslo ir nuo dešimkės iki ... pusės milijono dolerių!

* * *

Jono ir Paulinos Butkų šeima Kanadon atvyko 1951 m., o 1952 m. ji turėjo 85 smulkių prekių automatus. Atvykusi Kanadon, ji turėjo tik $10, kuriuos J. Butkus uždirbo laive, eidamas vertėjo pareigas. Pradžioje imtis ko nors didesnio nepajėgė, bet mėgino mažos apimties prekybą — kurortuose pardavinėdavo bulvainius ir panašias smulkmenas. J. Butkus sako, kad ir tai buvo gana naudinga: vienas kitas centas įplaukė kišenėn, o svarbiausia — tai buvo gera proga pažinti Kanados prekybos galimybes, klientūrą ir t.t. Po kiek laiko J. Butkus gavo darbą autovežimių padangų prekyboje "Western Tire & Auto Supply Ltd." Pradėjo darbininku, baigė skyriaus vedėju. Bendrovė po kurio laiko paskyrė jį svarbiom pareigom į Montrealį. Pastebėjusi, kad jis naująjį paskyrimą sutiko be entuziazmo ir pradėjo dairytis į šalis, nenorėdama jo prarasti, pakėlė jam metinę algą ligi $12.000 ir sutiko apmokėti kelionę lėktuvu porą sykių į mėnesį, kad galėtų aplankyti šeimą, likusią Londone. Be to, J. Butkus nupirko keletą senų namų ir su dideliu pelnu pardavė. Jo kapitalas pasiekė $60.000. Pagaliau priėjo išvadą, kad nuosavas verslas yra geriausia — jo pradžia sunki, bet užtat pabaiga pelninga. Jis išėjo iš "Western Tire" ir 1968 m. pradėjo nuosavą ir gana pelningą duslintuvų (muffler) pakeitimo verslą, globojamas populiariosios "Midas Muffler" b-vės, turinčios savo skyrius Anglijoje, Havajuose, apie 50 įmonių Kanadoje, virš 550 JAV-se ir kt. kraštuose. Pradžioje Butkų vadovaujamas skyrius buvo vienas paskutiniųjų Kanadoje, o paskutiniu laiku ... jau aštuntoje vietoje iš 50. Neseniai jis šią įmonę Londone, Ont., perkėlė iš Talbot St. nuomojamų patalpų į naujai nupirktas patogesnes ir nuosavas patalpas, turinčias geras prasiplėtimo galimybes ir esančias 73 Wharncliffe R. N. (kampas Mount Pleasant). Be to, š. m. kovo mėnesį miesto valdybos pareigūnas (controller) A. Cartier atidarė naujai pastatytas ir moderniai įrengtas "Midas Muffler" įmones 1110 Florence St., tarp Egerton ir Highbury Ave. Jas pašventino kun. B. Pacevičius. Privileginė verslo teisė, medžiagos ir nekilnojamo turto vertė dabar jau siekia pusę milijono dolerių, o kai bus baigti priestatai, įrengimo ir remonto darbai, visa tai sieks maždaug 660,000. Visa tai yra P. ir J. Butkų privati nuosavybė!

Iš mažens J. Butkus buvo linkęs į verslą. Vykdamas Kanadon, svajojo arba baigti studijas, arba imtis kurio nors verslo. Pasuko antruoju keliu. Jo nuomone, verslininkui yra svarbiausia turėti verslinę orientaciją (common sense) daryti teisingus sprendimus, patyrimą, pažintis ir laimę. Be to, jam dar daug padėjo ta aplinkybė, kad iš prigimties buvo mėgėjas rizikuoti.

* * *

J. Butkus reiškėsi ir tebesireiškia visuomeninėje veikloje. Jis buvo pirmasis KLB Londono, Ont., apylinkės pirmininkas, atėjęs su naujomis idėjomis: "Visi mūsų planavimai yra tuščios kalbos, jei tiems planams įvykdyti neturime lėšų". Jo vadovaujama apylinkės valdyba pastatydino namą, jį pardavė ir $1.500 pelną įnešė apylinkės iždan. Tai buvo pačios didžiausios pajamos ir tik Lietuvių Dienos pelnas šią sumą pralenkė.

J. Butkus buvo ir vienas svarbiausių lietuviškos parapijos organizatorių ir pirmasis parapijos k-to pirmininkas. Jo dėka lėšų telkimo skyrius, remiąs lietuvišką veiklą, sėkmingai pergyveno nevieną krizę. Jis yra to skyriaus ilgametis pirmininkas, stropiai einąs tas pareigas dar ir dabar. **D. E.**

Viršuje: naujosios "Midas Muffler" įmonės sekcija, 1110 Florence St., London, Ont. Apačioje — įmonės raštinė (kairėje P. Butkienė). Įmonės savininkai — P. ir J. Butkai

Kanados krepšinio rinktinė Čikagos turnyre. Iš kairės: M. Duliūnas, A. Stonkus, E. Modestas, Molis, P. Miniotas, S. Kaknevičius, S. Ignatavičius, K. Grigaitis

Kanados lietuvių krepšinio rinktinė

VYTAUTAS GRYBAUSKAS

Bandomosios krepšinio žaidynės kovo 24-25 d.d. Čikagoje sutraukė per abi dienas pilnutėlę salę žiūrovų. Jie nebuvo apvilti, nes Čikagoje tokio puikaus krepšinio, tokio didelio būrio gerų krepšininkų, tiek gerų kovų ir entuziazmo dar nėra buvę.

Visi rinktinės kandidatai buvo suskirstyti į 4 komandas, maždaug laikantis klubinio principo, kad būtų užtikrintas bent šioks toks susižaidimas. Visos komandos buvo sustiprintos, atsižvelgiant į silpnesnes vietas, savais žaidėjais arba nepriklausančiais jokiems klubams. Pirmąją dieną žaidynes stebėjo trijų Čikagos universitetų krepšinio treneriai, kurių surašytomis pastabomis vėliau naudosis lietuvių krepšinio komitetas. Tą patį padarė antrąją dieną mums gerai pažįstamas M. Ruzgys. Tos 4 komandos tarp savęs žaidė turnyro forma, ir burtų keliu pirmosios rungtynės įvyko tarp Čikagos Lituanikos ir Rytų Amerikos rinktinės.

Lituanika, sustiprinta Palubinsku ir jaunuoju Puidoku, 6'-10" ūgio, iš Neries, žaidžia puikiai ir neturi daug vargo su Rytų rinktine. Ši rinktinė, suklijuota iš penkių skirtingų vietovių žaidėjų, nežiūrint gero pavienių žaidėjų pajėgumo, neįstengia susiorganizuoti, žaidžia kiekvienas sau ir, aišku, atiduoda pergalę Lituanikai 124.114. Taškus iškovojo Lituanikai: Sabutis 3, Baris 23, Naujokas 14, Šakys 15, Genčius 6, Puidokas 27. Rytams: Gineitis 34, Aneliauskas 23 — abu iš Bostono lietuvių sporto klubo, Baškauskas 17 iš Yale universiteto, Miklius 20 iš Niujorko Atletų, Janukaitis 4 iš Detroito sporto klubo ir Šilingas 19 — žaidęs Čikagos neolituanuose ir atstovavęs mums Australijoje.

Antrosios rungtynės tarp Kanados rinktinės ir Čikagos Neries buvo daug geresnio lygio, įtemptos iki paskutinių minučių ir davė daug puikių momentų. Kanados rinktinėje gerai sužaidė aukštaūgis čikagietis Molis — 18 taškų, puikiai gynime darbavosi Vyčio klubo Ignatavičius — 6 taškai, puolime tinkamai reiškėsi aušriečiai Miniotas — 11, Stonkus — 4 ir Underys — 5. Tačiau geriausią įspūdį paliko Kaknevičius — 20 taškų. Greitas, veržlus ir taiklus. Tik Modestas (14 taškų), gerai žinomas mūsų rinktinės žaidėjas iš Čikagos, čia nerado vietos ir nevykusiai bandė metimus iš sunkių padėčių. Neris puikiai žaidė kaip komanda, tačiau dviejų žaidėjų Varno — 19 bei Jesevičiaus — 16 neužteko, ir Kanados rinktinė laimėjo 78:74.

Kaknevičius prieš Palubinską. Antrąją dieną pirmose rungtynėse susitiko pralaimėtojai — Rytų rinktinė ir Neris. Rytai žaidė daug geriau kaip šeštadienį, tačiau be Šilingo neužteko jegų prie lentų ir nusileido Neriai, kur vėl Varnas — 19 ir Jesevičius — 20 puikiai pasirodė, o jiems gerai talkino ypač jaunas gynėjas Butkus — 15 ir Stankevičius — 16. Rytų rinktinėj stiprų įspūdį paliko Baškauskas — 31 (vispusiškas), Gineitis — 14, Aneliauskas — 16, Miklius — 22.

Baigminės rungtynės tarp mūsų meisterio Lituanikos ir sustiprintos Kanados rinktinės neparodė gero lygio krepšinio, bet užtat kova buvo žūtbūtinė, azartiška, momentais net peržengianti ribas. Šias rungtynes dominavo dvikova tarp Palubinsko, geriausio Australijos rinktinės žaidėjo, antro geriausio metiko pasaulinėje olimpijadoje Miunchene, ir Kaknevičiaus, Kanados olimpinės rinktinės kandidato. Abu nepaprastai greiti, veržlūs, puikūs metikai. Kaknevičius—14 buvo kietesnis gynime, o Palubinskas — 16 kiek geresnis techniškai, su ypatingu šuoliu bei entuziazmu. Kanada pradėjo be Modesto (gal dėl menkesnio p a s i r odymo šeštadienį?). Lituanika bematant laimėjo 10 taškų. Įėjęs Modestas, gerai pridengė puikų Puidoką ir pats, pademonstravęs šuolį, veržlumą ir puikius metimus, greit išlygino pasekmę. Nors Molis susižeidė, Kanada vyravo žaidime. Trys minutės iki galo, turėjo 9 taškų persvarą ir, atrodė, rungtynės baigtos. Tačiau Lituanika, puikiai vedama Šakio — 14 ir Palubinsko, o puolime judriai remiama Bario—21, tiksliai šaudant Puidokui — 24, pasekmę išlygino ir rungtynės baigėsi 88:88. Kanados rinktinėje išsiskyrė Kaknevičius, jam gerai talkino Ignatavičius — 6, Stonkus — 7, Underys — 12 ir Miniotas—15, o didžiausią darbą atliko gynime, prie lentų ir su 33 taškais, Modestas.

Taip šios bandomosios žaidynės baigėsi be laimėtojo, nors tai ir nebuvo pagrindinis tikslas. Jos tačiau parodė, kad turime pakankamai gerų krepšininkų ir kad ši rinktinė tikrai bus žymiai stipresnė už anas P. Amerikoje ir Australijoje. Detroite gegužės 5—6 d. d. per mūsų žaidynes krepšinio komiteto laukia sunkus ir atsakingas uždavinys išrinkti 12 pačių geriausių, kuriems teks dar sunkesnis uždavinys — garbingai apginti lietuvių vardą Europoje.

SKAITYTOJAI PASISAKO

KARDINOLAI IR LIETUVIAI

Dėkoju už "Tėviškės Žiburiuose" įdėtus straipsnius lietuvio kardinolo reikalu: Broniaus Zumerio vedamąjį (TŽ" 1973. III. 29, nr. 13) ir Al. Gimanto ("TŽ" 1973. III. 15 nr. 11). Nepaprastai malonu, kad katalikiškas laikraštis objektyviai pažvelgė į tokį mums svarbų reikalą. Lyg kirminas graužia žmogaus sielą dėl tokio Vatikano nejautrumo Lietuvos tikinčiųjų atžvilgiu. Atrodo, visi jau susirgo pataikavimu didiesiems, stipriesiems.

Turbūt nė viena pasaulio tauta tiek nekentėjo dėl tikėjimo, kaip lietuviai. Kasdien skaitome lietuviškoje spaudoje, kaip enkavedistai terorizuoja vaikus mokykloje, nekalbant apie tėvus, kuriuos niekindami sutrina į dulkes. Jaunuoliams, lankantiems bažnyčią, universitetų durys ten yra uždarytos.

Tokio herojiškumo neparodė nė viena tauta, gindama tikėjimą. Reikia neapsakomos drąsos pasirašyti memorandumus Maskvai bei Jungtinėms Tautoms, kai kiekviename žingsnyje knibžda šnipai. Tai baisi rizika.

Ar Vatikanas žino mūsų tautos kančias? Būtų didelė dvasinė paguoda lietuvių tautai jei paskirtų kardinolą. Lenkijai Vatikanas paskyrė jau trečią kardinolą, nors ten tikėjimas beveik nepersekiojamas. Kai mano sesutės sūnus prieš keletą metų buvo nuvykęs į Krokuvą pas žmonos gimines, tai mums parašė laišką, susižavėjęs Lenkijos laisve. Sako, atrodo, lyg į kitą pasaulį pakliuvo. Visi laisvai lanko bažnyčią — senimas, jaunimas ir vaikai. Kas tik nori, gali dalyvauti procesijose. Jokie šnipai nesekioja žmonių. Visos bažnyčios atdaros. **Sofija Staniškienė**

LAIŠKAS IŠ JERUZALĖS

Gerb. Redaktoriau,

Ačiū labai už gautą straipsnį apie a.a. Br. Gotautą. Gaila, kad tokių, kaip jis, nebuvo daug. Amžina šlovė jam ir kitiems lietuviams, kurie ėjo "vien takais dorybės"!

Dabar, tarp kitko, renkam medžiagą apie žydų dalyvavimą Lietuvos nepriklausomybės kovose, bet, deja, nėra istorinių šaltinių nei archyvų. Be to, renkame medžiagą apie žydų gyvenimą Lietuvoje 1940-41 metais, ir mums reikia tokių faktų, kaip Gotauto susidraugavimo su rabinu Šiaulių kalėjime 1940 metais. Nevengiame ir atvirkščių faktų dėl istorinės tiesos.

Dr. Dov Levin
The Hebrew Universitey
of Jerusalem
Institute of Contemporary Jewry,
Jerusalem, Israel.

MONOGRAFIJOS

Didžiuosius tautos asmenis, jiems pasitraukus iš gyvųjų pasaulio, reikia nuolatos prisiminti. Viena vertingo prisiminimo rūšis yra monografija. Apgailėtina, bet lietuviai ne visus savo tautos didžiuosius tuo būdu pagerbia. Ypač žiauriai apleista žymių lietuvių monografinė literatūra užsieniuose, kur žiloje senatvėje mirė daug mūsų tautos garbingųjų.

Jau kopia vienuolikti metai, o nieko negirdėti apie garbiojo profesoriaus ir rektoriaus Mykolo Biržiškos monografiją. Atskirais tomais reikia išleisti visus jo raštus, straipsnius. Netikiu, kad tai galėtų padaryti užsienio lietuviai: jie perdaug apsivynioję kilimais, apsistatę automobiliais. Jiems lietuviška knyga, su retomis išimtimis, naudinga kito name, bet ne pas jį, nes knygos renka dulkes ...

Prof. M. Biržiškos artimiausieji giminės tebegyvena Los Angeles mieste. Kažkaip kyla neleistina mintis: gal jie galėtų pradėti viso painaus rato žaidynes, kiek tai liečia prof. M. B. monografiją. Autoriumi galėtų būti Bronys Raila, kuris pažinojo prof. M. Biržišką bei jo aplinką. Liet. Rašytojų Draugija galėtų pasirūpinti išleisti ne tik knygą apie prof. M. Biržišką, bet ir mirusių kitų kolegų veikalus: Gasparo Veličkos, Kleopo Jurgelionio, Stasiaus Būdavo, Juozo Krumino, Ben. Babrausko, Juozo Tysliavos ir daugelio kitų.

Atskiros monografijų serijos reikia žymiesiems mūsų kariškiams, kaip raketų pradininkui Semanavičiui (XVII amžiaus), lėktuvų konstruktoriui gen. Antanui Gustaičiui, gen. Teodorui Daukantui, gen. P. Plechavičiui ir eilei kitų. Nepamirštini ir senieji prūsų kovotojai už nepriklausomybę.

Lenkai stengiasi ir gana sėkmingai baigia pasisavinti Tadą Kosciušką, jo vardu JAV-se pavadindami amerikiečių tiltus, gatves ir kt. Dabar, kaip skelbia lenkų spauda, JAV kongrese stengiasi pagerbti jį, visiškai nutylint jo lietuvišką kilmę ir jo pasisakymą esant lietuviu.

Kadangi T. Kosciuška yra ne tik lietuvių (iš dalies ir lenkų), bet ir amerikiečių herojus, padėjęs jiems kovoti prieš anglus, juo domisi ir kaikurie amerikiečių politikai. Lenkai ruošiasi Filadelfijoj atidaryti T. Kosciuškos muzėjų tame name, kur jis gyveno. Iškilmėn numato pakviesti buv. JAV prezidentinį kandidatą Edward Muskie (lenkiškos kilmės) ir eilę kitų. Tam turėtų pasipriešinti Filadelfijos lietuviai, L. Bendruomenė, ALTa, ypač karių organizacijos. Pastarosios turėtų numatyti žymiųjų lietuvių karių monografijų serijinį leidimą, parinkti veikalų autorius, sudaryti išleidimu besirūpinančią komisiją, vesti kovą prieš lietuviams žalingą lenkų ir kitų propagandą JAV-se ir kitur. Apie savo srities garbingus mirusius galėtų ir privalėtų parengti monografijas dvasininkai, mokytojai, žurnalistai, teatralai bei kiti. **Algirdas Gustaitis**

TEŠLAINIAI

Čia ne iš kulinarijos mokslo paslapčių. Apie ją labai mažai išmanau, nors jos vaisiais pasinaudoti mėgstu iš pat mažens.

Mielai ir dabar pakrimsnoju tešlainius. Tik vieno dalyko tai nesitikėjau, būtent, kad ant senatvės slenksčio pats liksiu tešlainiu. Ne nutukimas, bet visiška apatiška nuotaika aplinkui. "Ne mano kiaulės, ne mano pupos. Kas man darbo", — tereikia beištarti. Beliko suglebimas ir saldus tingėjimas. Mažai beliko laiko laikraščiui, knygai. O apie visuomeninį darbą nebereikia nė kalbėti. Šeimyniniai baliukai viską nuneša. Visas laikas, net su poilsio sutrumpinimu, yra užimtas. Nėra nė minutės laiko. Netrukdykite manęs įvairiais prašymais bei pasiūlymais. Mes neturim laisvo laiko. Ši liga plinta epidemiškai. Sunku rasti gydytojus jai sustabdyti. O jie būtinai reikalingi, jei norime turėti dar gyvą visuomenę. Nenuostabu, kad minėjimų, koncertų, didesnių pobūvių salės ne pilnėja, o tuštėja. Spaudos reikalai liūdnoki. O visuomeninį vežimą tempia veik tie patys "prisiekę veikėjai", kurių eilės kasdien retėja.

Pabuskim iš miego! Pabuskim visi! **R. Med.**

PADĖKA

Lietuvoje mirus brangiai Mamytei, seseriai, uošvei ir senelei Lietuvos dramos aktorei

AT̃A ANTANINAI VAINIŪNAITEI-KUBERTAVIČIENEI,

nuoširdžiai dėkojame bičiuliams, užprašiusiems šv. Mišias už velionės sielą, kun. P. Ažubaliui už šv. Mišių atlaikymą ir turiningą pamokslą, p. Simanavičiui už giedojimą, p. Govėdui už vargonavimą. Nuoširdus ačiū lietuviškajai radijo programai ir visiems, pareiškusiems mums užuojautą žodžiu, raštu ir spaudoje.

Liekame Jums visiems be galo dėkingi —

Nuliūdę: **duktė Dalia Kubertavičiūtė-Maurukienė su šeima,** Elyria, JAV,
brolis Petras Vainiūnas su šeima, Philadelphia, JAV,
ir artimieji Lietuvoje

PADĖKA

Noriu išreikšti nuoširdžiausią padėką p.p. M. P. Žymantams, V. A. Grybams, p. Diksonienei ir p. Lastauskienei už užprašytas šv. Mišias už a.a. mano žmoną Oną. Taip pat nuoširdi padėka visiems dalyvavusiems balandžio 1 d. dešimtmečio šv. Mišiose. Lieku Jums amžinai dėkingas —

V. Tamašauskas

Mylimai Mamytei ir Močiutei

A✝A

Veronikai Morkūnienei

Lietuvoje mirus, dukterį VERONIKĄ MIKELĖNIENĘ ir anūkus — MARYTĘ SOUCIE, ALDONĄ ARCHER, ALGĮ MIKELĖNĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučia —

B. J. Akelaičiai *M. A. Akelaičiai*
Z. J. Klevinai *S. A. Petraičiai*
J. A. Vanagai *J. K. Kaknevičiai*

Brangiai Mamytei

a✝a Agotai Putrimienei

Lietuvoje mirus, jos dukras — MAGELONĄ LAURINAVIČIENĘ ir KLAUDIJĄ Lietuvoje, sūnų MINDAUGĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

M. A. Marciai
R. Dirvelis

A✝A

Povilui Ališauskui

mirus, jo brulius — VLADĄ ir PRANĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučia —

J. Vaitkus

A✝A

Povilui Ališauskui

mirus, jo brolius — VLADĄ ir PRANĄ bei jų šeikitiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia —

P. Ancevičienė
A. Tamulevičiūtė

A✝A

Stasei Gimžauskienei

mirus, vyrui JONUI, dukterims JŪRATEI ir AUDRAI, seseriai TEKLEI Kanadoje, seserims ir broliui Lietuvoje, visiems giminėms ir artimiesiems reiškiame nuoširdžiausią užuojautą bei kartu liūdime —

L. K. Meškauskai **J. J. Stanaičiai**
A. J. Mikšiai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

Didelis, bet liūdnas romanas

Vytauto Alanto "Amžinasis Lietuvis" vaizduoja moralinį lietuvių susmukimą prabangoje

Rašytojas Vytautas Alantas jau susilaukė gražaus amžiaus, o apie tą laiką, kai buvo ruošiamasi minėti jo 70 m. jubilėjų, lietuviškoji visuomenė susilaukė tikrai didelio jo kūrybinio derliaus — didžiulio romano "Amžinasis lietuvis" ir dar pusės "Šventaragio", istorinio romano, iš viso daugiau kaip 1200 puslapių! Tai didelis vieno žmogaus duotasis derlius ir ypačiai retas tokiu kiekiu. Aišku, kad visa tai buvo sukurta ne per metus, ne jubilėjaus progai ("Šventaragio" atveju turime ir nepaneigiamų įrodymų—atskiri epizodai periodikoje buvo spausdinami jau keletą metų). Tad reikia spėti, kad amžiaus sukakties proga buvo tik akstinas rašytojui paskubėti ne parašyti, bet atiduoti visuomenei tai, kas parašyta.

"Amžinasis lietuvis" — stambi knyga (per abi dalis daugiau kaip 800 psl.). Joje vaizduojamas lietuvių kūrimasis dolerinėje Amerikoje, materialiai pažangioje, o dvasiškai itin purvinoje, bent kiek tai susiję su romane parodytaisiais žmonėmis. V. Alantas, aišku, moka rašyti. Jam iš tiesų viskas plaukia be užkliuvimų. Tuojau susipažistame su Česnuliu, inteligentišku jaunu vyru, dabar fabriko darbininku, su jo darbu ir aplinka. Išeina į sceną dabar taip pat automobilių fabriko darbininkas rašytojas ir visuomenininkas Sintautas, Česnulio dėdė, su visa šeima, senas Sintauto priešas Žygas su žmona, pagyvenusiom moterim kraują gadinąs Dargelis, Poškos, keletas senosios emigracijos lietuvių, jaunoji Birutė, kurią netrukus suvedžioja Česnulis, kunigas Simnas, dažnas inteligentų būrelio dalyvis ir pokalbininkas, klebonas Rožanskis, Urbaičiai, Vyžainiai . . . Su nedideliais papildymais, su tam tikrais grįžimais į praeitį šitie asmenys ir varo romano veiksmą. Besekdami tų žmonių gyvenimą ir painokus likimus, mes iš tiesų susidarome platoką vaizdą to amerikinio lietuviško knibždėlyno, kokį užsimojo plačioje drobėje nupiešti V. Alantas. Kaikurių ryškesnių veikėjų likimai iš tiesų yra painūs. Rašytojas jiems nepagaili sudėtingo gyvenimo — intrigos romane daug. Dar ir tame vaizduojamųjų žmonių būryje beveik nėra tokio asmens, kuris nebūtų kaip nors susidūręs su keliais kitais, taigi beveik visų likimai supainioti su kitų gyvenimu. Tie rašytojai, kurie nepajėgia šitaip išradingai pinti intrigos, galėtų V. Alantui pavydėti.

Besekdami tuos likimus, dėmesį daugiausia sustabdome ties Sintautu. Jį, be abejonės, reikia laikyti pagrindiniu romano veikėju. Kiti tik gyvena pagal savo polinkius ir įgeidžius ar kaip jiems pasitaiko, o Sintautas — idėjų žmogus ir apaštalautojas. Jo tos idėjos, galbūt, sukels ir kontroversiją, kaip savo metu "Pragaro pošvaisčių" Girkalnio. Bet tarp ano ir šio romanų pasirodymo jau praėjo daugiau kaip 20 metų. Gal mūsų visuomenė jau bus apsipratusi su tuo, kad kuris nors literatūrinis knygos veikėjas pradeda reikšti kitokias, negu įprasta idėjas ar tas įprastines kritikuoti.

Sintautas yra rašytojas ir visuomenininkas, aštriai ginąs lietuvybę ir puoląs savo tautiečius dėl jų sumenkėjimo. Tas aštrus puolimas, savų tautinių pozicijų aiškumas net priverčia jį pasitraukti iš organizacinės veiklos, ypač dar vadinamiesiems pažangiečiams sudarius prieš jį suokalbį. Kaip kadaise V. Alanto romano "Pragaro pašvaisčių" Girkalnis, taip ir "Amžinojo lietuvio" Sintautas iškelia lietuvybę į religines augštumas, nuolat pasisakydamas prieš krikščionybę arba gal dažniau reikalaudamas iš lietuviškosios — lietuviškumo. Vėlesniais savo gyvenimo metais jis (kaip ir "Pragaro pošvaisčių" Girkalnis) pradeda išgyventi regėjimus, vizijas, savotiškus pasimatymus su antgamtine Lietuvos praeitimi. Tai, sakytume, pastiprina ar bent palaiko gyvą jo praeities garbinimo, lietuvybės gelmių jieškojimo ideologiją, nueinančią iki nesusvyruojančio karingų nuotaikų nacionalizmo. Paskaitoje ir pokalbiuose skelbia jis, tiesa, daugiausia tik tą praktikoje visuotinai priimtąją tezę, kad lietuvis turi išlikti lietuviu.

Nuo "Pragaro pošvaisčių" Girkalnio Sintautas skiriasi tuo, kad yra plačiau atvertas. Jis dažniau turi progų savo ideologiją skelbti, dažniau ją išmąstyti, papildyti naujais išvedžiojimais, ypač tų vizijų — regėjimų metu. Dėlto jį galėtume laikyti savotišku Vydūnu — rašytoju filosofu. Atrodo, kad ne kažin kiek įtakos lietuvių tautai davė Vydūno filosofija. Sintauto filosofijos atbalsiai irgi ne ką stipriau paveikia. Jie pasiekia daugiau tik vieno kito lietuvio ausį, o ne širdį. Štai Česnulis kartais prisimena vieną kitą savo dėdės Sintauto mintį gyvosios lietuvybės išlaikymo klausimais, bet ir tai jų nevykdo — po meilišku nuotykių veda amerikietišką pataitę Sandrą. Net ir Sintauto duktė, kuri lyg ir domėjosi tėvo darbais bei idėjomis, ištekėjo visdėlto už arabo. Tiesa, romano pabaigoje suminimos žmonių kalbos, kad pasikeitęs kun. Simnas: jis pradėjęs sakyti ypač patriotiškus pamokslus, ir tas lūžis, kaip atrodo, priskiriamas Sintauto nuopelnams.

Kai dėl mistinio lietuvybės dievinimo, tai Sintautas, greičiausia, ir liks Sintautu, vienu tokiu ir vienintelių, šita prasme balsu, šaukiančiu tyruose, originalu, neatstovaujančiu jokiai gyvenimiškai ideologijai, pranašu, skelbiančiu jau prieš amžius žvaigždynuose užšalusias idėjas.

Turbūt ne patį Sintautą, o Vytautą Alantą reikėtų pakaltinti, kad jis tą savo idealų skelbėją, iš kitos pusės, pavertė tiesiog perdaug gyvenimišku žmogum ir net leido jam fabrike nužudyti kerštavusį intrigantą perkrikštą rusą Žygą. Kaip šių dienų romanuose būna, nemaža "Amžinojo lietuvio" herojų yra apsėdęs seksas. Tai madinga, tai ir knygas labiau išpopuliarina. Sintautas šiuo atžvilgiu niekuo nesiskiria nuo savo žmonos, nuo Žygienės, Dargelio, Česnulio, Vyžainienės. Visi tie kiti perdaug ir nestebina savo palaidumu. Sočiai pavalgiusiems, skaniai pagėrusiems, nepersidirbusiems, jau pakenčiamai prabangos apsuptiems, kai ginčeliai ir intrigos gal ir nusibosta, tai tie lovų keitimo reikalai gal jiems ir yra kažkoks idealas, kažkas dar augščiau ir iškilmingiau, įdomiau už vėsintuvą, šaldytuvą ar automobilį. Gal tik stebintų tai, kad romanan tiek daug šitokių herojų sutelkta. Bet kad ir Sintautas yra vienas iš tokių, kad jis, skelbiąs idealų augštybę, visdėlto su kadaise buvusia savo meile amerikietiškuose moteliuose gulinėja ir neatsigulinėja, jau esame priversti jam nuimti vydūnišką skraistę. Taip, jis yra kitokio tipo pranašas, vienas tokių, kurie kalba: "Nežiūrėk, ką aš darau, bet klausyk, ką sakau". Mus daugiau, žinoma, trauktų vydūniško ar šalkauskiško tipo idėjų skelbėjai, kurie turi pavyzdinę gyvenimo liniją.

Sintauto kaip filosofo ir atkaklaus lietuvybės skelbėjo markė dar stipriau krinta, kai jis nužudo Žygą. Tas Žygas buvo jo priešas, didelis intrigantas ir šantažuotojas, net kėsinęsis į Sintauto gyvybę. Bet kas gi patikės Sintauto galvojimu, kad jis padaręs, kaip Vaižganto "Pragiedrulių" Valeras, būtent, nugramzdinęs žandarą? Kiti buvo laikai, k i t o s sąlygos, o ir pats Valeras — primityvas, gal net mažiau, negu primityvas. O Sintautas — mokslus baigęs inteligentas, rašytojas ir net savo filosofinės srovės kūrėjas.

Kaip sakėme, dalis kitų veikėjų irgi veda ypač palaidą gyvenimą. Štai Sintautienė, vos ištekėjusi ir atvažiavusi į vyro tėvų namus atostogauti, su didžiausiu malonumu bėga į krūmus naudotis berno seksualinėmis paslaugomis, o prieš vyro mirtį nurungia iš Žygienės inž. Dargelį ir nueina su juo gyventi. Jau minėjome Vyžainienę ir jos istoriją su Sintautu. Česnulis, turėjęs Lietuvoje meilės nuotykių su dailininke ir palikęs jai kūdikį, Amerikoje palieka vieną dar ir kitai, o veda amerikietę, kuri seksu papirkinėja darbdavius, kad gautų vyrui darbą, o paskui nueina su narkotikų pirkleliu ir pati nuo jo rankos žūsta.

Be meilės nuotykių gyvena inž. Vyžainis, Poškos, Urbaičiai.

Apskritai, visi ką nors dirba ir gyvena. Dalis vyrų duoną pelnosi automobilių fabrike, ir nemaža puslapių romane skirta tam darbui pavaizduoti. Šalia darbo vyksta vadinamasis gyvenimas: kaikas šiek tiek dalyvauja visuomeninėje veikloje, kaikas intrigas pina, meilėmis rūpinasi. Vyžainienė piešia, Vyžainis nešiojasi ir po truputį vykdo sumanymą pagaminti ypatingą mašiną. Sintautas ir Urbaitis rašo. Tai būtų ir viskas.

Romanas didelis, bet, pasakytume, liūdnas, ir liūdnas ne dėlto, kad didelis. Liūdnas, nes vaizduojamieji žmonės nebeturi nieko augštesnio ir idealesnio — valgis, gėrimas, geras apdaras, sava ir svetima lova, intrigos yra pagrindiniai dalykai. Tiesa, rašytojai rašo, tik mes nežinome, kas jų tose knygose yra — tai jau už romano ribų, išskyrus Sintauto novelę apie Strazdelį ir jo palydovus, kuri yra įjungta į romaną. Sintautas lietuvybę skelbia, skatina laikytis už "lietuviškos šakos", bet jis už tai buvo susirinkime be pasigailėjimo nušvilptas. Jo mistinė lietuvybė nėra tiems lovų keitimo mėgėjams patraukli, nes jie nesižavi net ta kasdienine, paprastąja "lietuviška šaka", už kurios turėtume laikytis.

Suėmus visus vaizdus ir herojus į visumą, siūlytųsi išvada, kad "Amžinasis lietuvis" yra romanas apie lietuvių moralinį susmukimą materialinėje prabangoje.

K. Abr.

Hamiltono mėgėjų teatro "Aukuras" aktoriai, suvaidinę rašytojo J. Jankaus "Audronę" Klevelande su režisore E. Dauguvietyte-Kudabiene Vl. Bacevičius

Canadian Art Memorials Ltd.

Louis Temporale, oficialus skulptorius Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus.

176 Lakeshore Road West — Port Credit, Ont. Tel. CR 8-2757
Namų tel. CR 8-4529

Dabar pats geriausias laikas užsakymams, nes nesame priversti skubinti išpildyti užsakymus, todėl galime daug atidžiau atlikti darbą savo dirbtuvėje.

Turime ir pagamintų paminklų.

Ši nekantriai laukta **Č. Gedgaudo** knyga **"MŪSŲ PRAEITIES BEIEŠKANT"**, atskleidžianti daug mūsų senovės paslapčių, pagaliau išvydo šviesą. Kietais viršeliais — 15 dol. Perlaidas galima siųsti tiesiai autoriui: **P.O. Box 5544, Santa Monica, Calif. 90405, USA.**

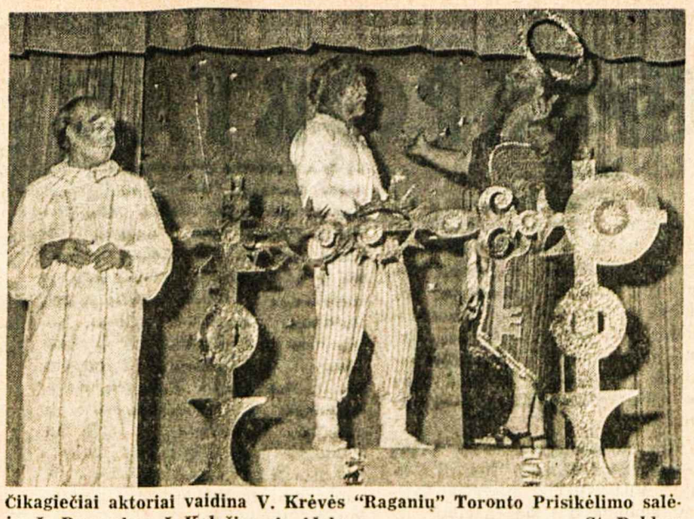

Čikagiečiai aktoriai vaidina V. Krėvės "Raganių" Toronto Prisikėlimo salėje: L. Barauskas, J. Kelečius, A. Alekna St. Dabkus

FAUSTO KIRŠOS "PALIKIMAS"

PR. NAUJOKAITIS

Lietuvių Rašytojų Draugijos rūpesčiu 1972 metų pabaigoje Juozas Kapočius išleido Fausto Kiršos pomirtinę knygą "Palikimas". Poetas, miręs Bostone 1964 m. pradžioje, buvo palikęs nesutvarkytų, spaudai neparuoštų rankraščių, rašytų sunkiai įskaitomu braižu ant visokių popierėlių. Sunkų redagavimo ir spaudai paruošimo darbą atliko poetas Stasys Santvaras. Jis parašė ir paaiškinimus.

Knyga suskristyta į keletą skyrių. Pirmame skyriuje sudėti F. Kiršos eilėraščiai, spausdinti periodinėje spaudoje ir niekur nespausdinti. Tai gausus F. Kiršos lyrikos papildymas, turįs 75 eilėrašičus. Tai tas pats "Piligrimų", "Tolumų", "Šventųjų akmenų" F. Kirša, pasižymįs gilia mintimi, tyra emocija, klasikine forma. Perplatu būtų čia atskleisti visus to gausaus poetinio turto motyvus. Pagrindinė tų eilėraščių linkmė galima nusakyti šiais poeto žodžiais:

Aš, žemės skruzdė, dieviškos dalios,
Alsuoju mirksniais visatos svajonėj. (21 psl.)

Ir aš kenčiu, kaip šlaito medis
Kankintas kirvio ir audrų.
Ir, žodžiais širdį atrakinęs,
Dainas tėvynei grąžinu. (18 p.)

Nebaigtų eilėraščių skyriuje sunumeruoti 52 fragmentai. Kaikurie ketureiliai yra kondensuoti aforizmai, atrodo lyg užbaigti. Atskiram skyriuje sudėti "Aidų aidužių aidai". Formos žaismingumu ir turinio lengvumu kitados pasižymėjo antrasis F. Kiršos eilėraščių rinkinys "Aidų aidužiai". Čia yra lyg to rinkinio aidai, taip pat gana žaismingi, lengvi. Jų sunumeruota net 41 gabalas. F. Kirša mėgo dedikuoti savo knygas, įrašydamas tam reikalui sukurtą eilėraštį. Taip pat svarbiomis progomis artimuosius bičiulius pasveikindavo eiliuotais laiškais. Tokių proginių asmeninių eilėraščių knygoje yra 15. F. Kirša yra nemažai poezijos vertęs iš kitų kalbų. Čia idėti 7 Jurgio Baltrušaičio eilėraščiai, išversti iš jo rusiško rinkinio "Lelija ir pjautuvas".

Žymią vietą F. Kiršos kūryboje užima jo satyrinė poema "Pelenai". Lietuvoje tos poemos buvo išleistos dvi knygos. Pomirtiniame rinkinyje randame kitas dvi knygas. Trečioji knyga liečia bolševikų okupaciją. Ir ankstesnėse knygose F. Kirša ėjo dviem linkmėm: idealistinė skelbė tautos jėgą, grožį, heroizmą, džiaugėsi laimėjimais, o satyrinė dalis plakė skaudulius ir negeroves. Trečiojoje knygoje satyrinio elemento liko visai mažai — jis suskamba tik taikliai duriančiuose posakiuose, o visoje knygoje jaučiama tautą užgriuvusių nelaimių gėla, begalinė poeto kančia. Ketvirtoje knygoje vėl stipriau grįžtama prie satyrinio elemento. Ši dalis liečia bendrą mūsų tautos likimą, net emigracinius rūpesčius. Šmaikščių posakių kupinos abidvi knygos:

Mes esam akmenys, Jei skylam
kito skoniui —
Subyram į pilkąsias debesų
smiltis . . . (182 p.)

Vaikinas tarp svetimų dievų nei
liūtas, nei pelė . . . (183 p.)

Teisėjas — laikas jiems apinasrius užmauna:
Vieniems su brizgilais, kitiems
skersai per žiauną . . . (187 psl.)

Satyriniu tonu prie "Pelenų" derinasi ir Vokietijoje parašyta poema "Pabėgėliai". Įdomu, kad poemon įpinami literatūriniai personažai: Vydūno Saužmogus, Krėvės Šarūnas, Skerdžius, Maironio Rainys, Goštautas, Dovydėno Domeikos, Vilkutaičio Faibčikas, Šeiniaus Kuprelis, Valančiaus Juzė, Vienuolio Veronika, Žemaitės Kurmelis, Vaižganto Mykoliukas, Putino Vasaris, Dobilo Dalba, Biliūno Brisius, Binkio Tamošius Bekepuris ir kiti.

Didžiai vertinga knygos dalis yra "Užrašai". Redaktorius juos sugrupavo pagal liečiamas sritis. "Autobiografiniuose užrašuose" yra 46 fragmentai, liečią paties poeto gyvenimą, jo santykius su visuomene, su kasdienine buitimi. Antrame skyriuje "Asmenys, tauta, visuomenė" randame 47 poeto pasisakymus apie kitus rašytojus, kultūrininkus, veikėjus. Suminėta čia daug žymių vardų, yra ir apibendrinimų, liečiančių išeiviją, tautą ir kitas tautas. Trečiasis skyrius "Kūryba, menas, kultūra" turi 51 skyrelį ir išreiškia įvairias paties poeto pažiūras, filosofines mintis. Ketvirtasis skyrius "Įvairios mintys, aforizmai" turi net 98 numerius. Šis skyrius įvairiai papildo tris pirmuosius skyrius. Ši knygos dalis labai įdomi pilnesniam poeto asmenybės vaizdui. Ji įdomi ir savo mintimis, aforizmais, taip pat satyriniu žvilgsniu. Prie "Užrašų" derinasi ir knygos pradžioje įdėta F. Kiršos kalba, pasakyta Bostone minint jo 70 metų amžiaus sukaktį.

Knyga iliustruota fotografijomis, rodančiomis F. Kiršą kartu su kitais rašytojais ar visuomenės atstovais, daugiausia Bostone. Knygos pabaigoje duodama F. Kiršos svarbesnės gyvenimo datos ir jo literatūriniai darbai. Knyga išleista gražiai, su P. Jurkaus pieštu viršeliu ir skyrių pavadinimais, su V. K. Jonyno pieštu "Ex Libris", su T. Valiaus titulinio puslapio raidėmis.

"Palikimas" yra gražus indėlis į mūsų literatūrą. Jį galime pavadinti ir poeto Fausto Kiršos darbu vainiku, literatūriniu paminklu mirusiam dideliam poetui. Tokiam leidiniui būtų tikęs bent trumpas visos F. Kiršos kūrybos įvertinimas ir biografija.

Faustas Kirša, PALIKIMAS. Išleido Lietuvių Enciklopedijos leidykla — Juozas Kapočius, 395 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127, USA, 318 psl. Kaina nepažymėta.

Atsiųsta paminėti

SUVAŽIAVIMO DARBAI VII. Redagavo A. Liuima, SJ. Tiražas 1.000 egz. Kaina nepažymėta. 430 psl. minkštais viršeliais. Išleido 1972 m. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, Piazza della Pilotta 4, 00187 Roma, Italy.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA". 1972 m. apyskaita. Hamilton, Ont.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS 1962—1972. Dešimtmečiui skirtas leidinys. Nuotraukos — St. Dabkaus, M. Pranevičiaus ir kt. Spaudė 1973 m. "Time Press Litho Ltd." Toronto.

Klevelando "Grandinėlės" orkestro vadovė D. Kavaliūnaitė prie elektrinių vargonų Toronte koncerto metu su kitais orkestro nariais. St. Dabkus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

L. K. MOKSLO AKADEMIJOS Niujorko židinys Kultūros Židinyje surengė akademiją žymiajam kalbininkui a.a. prof. dr. Antanui Saliui pagerbti. Paskaitą apie velionies nuopelnus kalbotyrai skaitė Leonardas Dambriūnas iš Vašingtono, apie jo gyvenimo kelią — dr. Vincas Maciūnas iš Filadelfijos. Salę puošė fotografo V. Maželio portretinė prof. dr. A. Salio nuotrauka, apstatyta gėlėmis. Akademija užbaigta paties prof. dr. A. Salio žodžiu, įrašytu magnetofono juostelėn prieš jo mirtį.

BOSTONO LB KULTŪROS KLUBAS, vadovaujamas pirm. D. Šato, surengė susitikimą su svečiais iš Čikagos — rašytoju Marium Katiliškiu ir poete Liūne Sutema-Katiliškiene. Vakaro dalyvius su jais supažindino Stasys Santvaras. M. Katiliškis skaitė ištrauką iš šiuo metu rašomo romano "Juozapo Sudeikio paskutinioji" ir trumpą novelę "Verdenė", L. Sutema — pluoštą eilėraščių iš greit išeisiančios poezijos knygos.

PASAULIO LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS įsteigta metinė $500 premija lietuviui visuomenininkui paskirta čikagiečiui Leonardui Šimučiui. Šios nuolatinės premijos mecenatas yra kun. dr. J. Prunskis. Vertintojų komisija, kurią Čikagoje sudarė pirm. prof. dr. J. Meškauskas, sekr. A. Skrupskelienė, I. Sakalas, kun. J. Stankevičius ir prof. B. Vitkus, iš 31-no siūlytojo buvo gavusi 10 kandidatų. Premijos laureatu ji pasirinko visuomenininką, politiką ir žurnalistą L. Šimutį, vadovaudamiesi premijos taisyklių II paragrafu: "Premija skiriama asmeniui, kuris savo visuomeniniu veikimu daugiausia pasitarnavo lietuvybės ir krikščioniškos kultūros skiepijimui ir plėtimui lietuviuose, artimiau siekiant visuomeninę organizacinę veiklos plotmę." Premijos įteikimo laikas ir vieta bus paskelbti vėliau.

LILIJA ŠUKYTĖ, Niujorko Metropolitan ir Miuncheno operos teatrų solistė, balandžio 4 ir 5 d.d. Kanados sostinėje Otavoje dalyvavo F. J. Haydno oratorijos "Kūrimas" atlikime. Su Valstybinio Meno Centro orkestru, diriguojamu Mario Bernardi, oratoriją giedojo solistai — sopranas Lilija Šukytė, tenoras Charles Bressler, bosas Giorgio Tozzi ir choras. Dienraštis "The Ottawa Citizen" didžiąją dalį pranešimo kovo 31 d. laidoje skyrė L. Šukytei, pabrėždamas, kad ji yra lietuvaitė, dainavimo studijas baigusi Toronto konservatorijoje ir universitete. Iš Otavos L. Šukytė grįžo į Miuncheną, kur jos laukia nauji įsipareigojimai. Balandžio pabaigoje ji skris į Argentiną ir Buenos Aires Colon teatre penkiuose spektakliuose atliks Grovienės vaidmenį V. A. Mocarto "Figaro vestuvėse". Praėjusį sezoną L. Šukytė sukūrė Angelės vaidmenį V. Berlyne nufilmuotoje F. Leharo operetėje "Der Graf von Luxemburg". Šis filmas neseniai buvo rodomas Austrijoj ir susilaukė teigiamo kritikų įvertinimo. L. Šukytė taipgi ruošiasi atlikti pagrindinį vaidmenį filme "Wildschutz".

NIUJORKO KULTŪROS ŽIDINYJE šio miesto moksleiviai ir studentai ateitininkai kovo 17-18 d.d. jau antrą kartą surengė metinę parodą "Jaunimas ir jo menas 72", kurioje dalyvavo 14 jaunųjų dailininkų ir 8 fotografai su 104 darbais. Fotografinės dalies vertintojų komisija — V. Augustinas, V. Maželis ir P. Ąžuolas premijas paskyrė: I — A. Zailskaitei iš Cicero už dviejų veidų nuotrauką, II — R. Ignaičiui iš Bostono už geležinkelio stotį, III — J. Kuproniui iš Cicero už "Rožių valsą". Dailės premijas skirstė dailininkų komisija — J. Bagdonas, A. Elskus, R. Ingelevičienė ir V. Krištolaitytė. Tapybos premijas laimėjo: I — niujorkietis A. Jurpalis, II — niujorkietė M. Vainiūtė, III — N. Karaša iš Berkley Heights, N. J.; grafikos: I — niujorkietis J. Vidiksis, II — čikagietė D. Stoškutė, III — niujorkietis S. A. Jurpalis. Piešinio premija paskirta J. Gudinskui iš St. Louis, iliustracijos — niujorkiečiui R. Rasimui, pritaikomojo meno — niujorkietei E. Kapočiūnaitei. Pirmųjų premijų laimėtojai gavo po $20, antrųjų — po $15, trečiųjų — po $10. Piešinio, iliustracijos ir pritaikomojo meno premijų laimėtojams įteikta po $20. Parodos atidaryme rengėjų vardu visus sveikino Rasa Navickaitė, o žodį tarės dail. V. K. Jonynas džiaugėsi augančia naująja dailininkų karta.

ČIKAGOS ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ suorganizuotame Gavėnios seminare paskaitas skaitė: Kęstutis Girnius — "Kierkegaard, tiesa ir krikščionybė", kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC, — "Nauji tikėjimo pagrindai Leslie Dewart filosofijoje", kun. dr. Antanas Paškus — "Maceinos ir Teilhardo dvikova dabartinio krikščionies akyse".

VERTINTOJŲ KOMISIJA 1972 m. knygoms premijuoti Lietuvių Rašytojų Draugija sudarė JAV sostinėje Vašingtone, nes ji bus įteikta ten įvyksiančio PLB seimo metu. Be to, bus suorganizuotas visuotinis lietuvių rašytojų suvažiavimas ir literatūros vakaras. Premijos mecenatas — JAV Lietuvių Fondas, kasmet skiriantis po $1.000. Vertintojų komisijos nariai — Antanas Vaičiulaitis, Alfonsas Nyka Niliūnas, Jurgis Blekaitis, Arvydas Barzdukas ir Juozas Laučka.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

ARCHITEKTO VYTAUTO LANDSBERGIO-ŽEMKALNIO amžiaus aštuoniasdešimtmetis paminėtas specialia jo darbų paroda Vilniaus dailės parodų rūmuose. Čia buvo išstatyti nuo 1925 m. iki daabrtinių dienų sukaktuvininko sukurtų pastatų projektai, nuotraukos, piešiniai ir eskizai. Dėmesio centre tebėra jo suprojektuoti ir 1938 m. pastatyti Kauno prekybos, pramonės, amatų rūmai, kuriuose dabar yra įsikūrusi viešoji miesto biblioteka. Parodos atidaryme V. A. Mocarto muzikos koncertinę programą atliko S. Sondeckio vadovaujamas kamerinis orkestras. Paminklų konservavimo institute dirbantis V. Landsbergis-Žemkalnis šiuo metu restauruoja Taujėnų rūmus ir parką.

VILNIAUS FILHARMONIJOS mažojoj salėj įvykęs kamerinės muzikos koncertas buvo skirtas kompozitorių J. Andrejevo, J. Juozapaičio, S. Vainiūno ir J. Nabažo kūrybai. Įvadinį žodį apie autorius tarė muzikologė O. Narbutienė. B. Dvariono atminimui sukurtą "Baladę fortepijonui" atliko pats J. Andrejevas, J. Juozapaičio "Sonatą smuikui solo" — P. Kunca, S. Vainiūno "Sonatą smuikui ir fortepijonui" — seserys Audronė ir Birutė Vainiūnaitės. Antrojoje koncerto dalyje skambėjo J. Nabažo kompozicijos. Pianistė A. Juozapėnaitė koncertui buvo pasirinkusi dar nė karto iki šiol neatliktos "Sonatos fortepijonui" dvi pirmąsias dalis, nors ją J. Nabažas yra sukūręs jau 1931 m. Jaunųjų vilniečių styginis kvartetas — A. Vainiūnaitė, P. Kunca, D. Katkus ir A. Vasiliauskas, Liežo konkurse laimėjęs aukso medalį, programą papildė neseniai paruoštu J. Nabažo "Styginiu kvartetu", kuris yra sukurtas 1958 m. Jo romansus V. Mykolaičio-Putino žodžiais "Kukuoja gegutė", "Birželio naktį", "Šaukia" atliko V. Šiškaitė ir L. Kopyrina.

VILNIAUS SPORTO RŪMUOSE kovo 27 d. buvo surengtas koncertas "Skamba, skamba kankliai". Lietuviškų maršų, valsų, polkų, dainų, senųjų sutartinių ir tautinių šokių programą atliko: R. Balčiūno vadovaujamas pučiamųjų orkestras "Trimitas", etnografinis ansamblis su vadovu P. Mataičiu, P. Tamošaičio "Sutartinės" kanklininkės ir birbyninkai, solistai Vacys Daunoras ir Virgilijus Noreika, J. Gaižausko diriguojama kaimiška kapela "Galvė", akompanavusi E. Kuodžio ir J. Girijoto duetams, J. Griciuvienės paruošta tautinių šokių grupė "Vaiva", Vilniaus radijo ir televizijos ansamblis "Armonika", vadovaujamas J. Juozapaičio, dainininkų konkurso "Vilniaus bokštai" laureatai O. Valiukevičiūtė ir A. Lemanas, mergaičių choreografinė grupė, solistai V. Rakauskaitė ir P. Zaremba, dramos aktorė S. Nosevičiūtė. Koncertą užbaigė Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblis, kurio vadovas yra V. Aleksandravičius.

JUOZO GRUŠO ISTORINĖ DRAMA "Barbora Radvilaitė" susilaukė antrosios premjeros Klaipėdos dramos teatre. Pirmoji premjera Kauno dramos teatre buvo apvainikuota rež. Jono Jurašo susikirtimu su kompartijos cenzoriais ir jo pasitraukimu ar pašalinimu iš teatro. Klaipėdoje "Barborą Radvilaitę" režisavo Bronius Gražys, scenovaizdžius sukūrė dail. Henrikas Ciparis, muziką — kompoz. Teisutis Makačinas, šokius paruošė Juozas Gudavičius. Pagrindinius vaidmenis atlieka: Barboros Radvilaitės — M. Černiauskaitė ir N. Narijauskaitė, Žygimanto Augusto — B. Barauskas, Bonos — J. Budrikaitė ir L. Kerniūtė, Karaliaus juokdario — V. Paukštė.

VIOLETOS PALČINSKAITĖS eiliuota pasaka "Aš vejuosi vasarą" jau ištisą pusmetį žavisi Minsko gyventojai. Pagrindinė šios pasakos veikėja yra mergaitė Giedrė, jieškanti laimės ir patirianti, kad ją randa tik tie, kurie rūpinasi kitų laime. Spektaklio premjerą Minsko jaunojo žiūrovo teatre paruošė lietuviai — rež. A. Ragauskaitė, dail. V. Gatavynaitė ir kompoz. V. Povilaitis.

VILNIAUS STUDENTŲ TEATRAS, vadovaujamas V. Limanto, šį pavasarį turės Justino Marcinkevičiaus "Sienos" ir Vydūno "Prabočių šešėlių" premjeras. Pirmąją ruošia rež. L. Ciunis, antrąją — rež. D. Kurklietytė. Spektakliai bus po atviru dangumi, Sarbievijaus kieme, kur teatras prieš keletą metų yra pradėjęs savo veiklą Vydūno "Pasaulio gaisru". Vėliau čia buvo suvaidintos A. Liobytės pjesės "Kuršiukas", "Triušių sala", V. Limanto "Mano genijus", S. Saltenio "Giljotina", surengtas studentų poezijos spektaklis "Šaukiu tavo vardą". Studentų teatras turi ir savo dramos studiją, kuri per trejus metus paruošia aktorius ne tik vaidinti, bet ir dirbti su mėgėjais, kai bus baigtas mokslas universitete.

SKULPTORIUS LEONAS ŽUKLYS baigia kurti didelį K. Donelaičio biustą, vadovaudamasis antrolopologijos duomenimis, kurie buvo gauti ištyrus K. Donelaičio kaukolę. L. Žuklys taipgi yra sukūręs bronzoje atlietą paminklinę lentą dail. J. Vienožinskiui. Ją ruošiamasi prikalti prie gimtojo namo sienos Mataučiznoje.

V. Kst.

UNITED TRUST REALTOR

BLOOR — KEELE, $38,700.- prašoma kaina. Mūrinis, atskiras 7-ių kambarių namas. Garažas ir įvažiavimas. Dvi virtuvės ir prausyklos. Arti požeminio.

HIGH PARK, $49,800.- prašoma kaina. Atskiras, mūrinis 8-ių kambarių namas. Du garažai ir įvažiavimas. Dvi virtuvės ir prausyklos. Įrengtas rūsys. Netoli Bloor.

BLOOR — JANE, $41,900.- prašoma kaina. Mūrinis 6-ių kambarių namas. Garažas ir privatus įvažiavimas. Moderni virtuvė ir prausykla. Vandens - alyvos šildymas. Arti Bloor ir požeminio.

BLOOR—RUNNYMEDE, $8,000.- įmokėti. Atskiras, mūrinis, 7-ių kambarių namas. Įvažiavimas ir vieta garažui. Įrengtas rūsys. Moderni virtuvė. Arti susisiekimo ir krautuvių. Gerai prižiūrėtas namas.

BABY POINT, $48,900.- prašoma kaina. Mūrinis, atskiras, 7-ių kambarių namas su dviem garažais ir įvažiavimu. Vandens - alyvos šildymas, moderni virtuvė, įrengtas rūsys, kilimai ir kiti patogumai.

JANE PARK PLAZA, tributis. Prašoma kaina $55,500.-. Butai po du miegamuosius. Dabartinė nuoma $420.- mėnesiui. Vieta trims garažams. Viena skola balansui. Apie $15,000.- įmokėti.

ETOBICOKE, $30,000.— įmokėti. Mūrinis 8 butų pastatas. Privatus įvažiavimas ir vieta 8 automobiliams pastatyti. Pilnai išnuomotas, geros pajamos. Visi priedai. Viena ilgo termino skola.

BATHURST—WILSON, $35,000.- įmokėti. Mūrinis 10 butų pastatas. Penki butai po du miegamuosius ir penki po vieną. 4 garažai ir pakankamai vietos mašinoms pastatyti. Visi butai gerai išnuomoti. Ilgo termino skola balansui.

BALYS SAKALAS

762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:
Pirmad. ..... 10 - 3
Antrad. ..... 10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. ..... 9 - 12
Sekmad. .... 9.30 - 1

MOKA:
už terminiinius indėlius —
dvejų ir trejų metų 7%
vienerių metų 6½%
už taupomąsias (savings) s-tas 6¼%
už depozitų-čekių sąskaitas ... 5¾%
DUODA PASKOLAS:
asmenines iki $10.000 ..... 8%
nekiln. turto iki $50.000 ..... 8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR

1072 Bloor St. W. **Tel. 534-9286**

SWANSEA — ELLIS AVE. Gražioje vietoje netoli High Parko, 5 kambarių mūrinis vienaaugštis (bungalow). Vandeniu-alyva šildomas, platus šoninis įvažiavimas, garažas. Šiuo metu retai pasitaikantis pirkinys. Namas be skolų, įmokėti apie $10.000.
RONCESVALLES — GARDEN AVE. Gerame stovyje, arti krautuvių ir susisiekimo 8 kambarių namas. Dvi virtuvės, prausykla ant pirmo augšto, dvigubas garažas. Įmokėti $5.000.
BLOOR — DUNDAS. Netoli Lietuvių Namų 6 kambarių mūrinis namas. Didelė ir moderni virtuvė, įrengtas rūsys. Įmokėti prašo apie $12-15.000.
HIGH PARK — BLOOR. Labai skubiai parduodamas 7 kambarių mūrinis namas. Dvi modernios virtuvės, dvi prausyklos. Garažas ir platus šoninis įvažiavimas. Namas arti parko ir požeminio susisiekimo. Reikalingas galimai didesnis įmokėjimas.
RUNNYMEDE — BLOOR. Arti Bloor gatvės ir puikaus susisiekimo, 13 kambarių namas. Penki kambariai pirmame augšte su atskiru įėjimu. Didelis sklypas, dvigubas mūrinis garažas su privačiu įvažiavimu. Įmokėti prašo $20.000.
DURHAM — BENTNINCE. Prie 6 kelio (viena mylia nuo Durham miestelio) 37 akrai žemės. Dalis apaugusi medžiais. Pirkinys yra maždaug 75 mylios nuo Toronto. Prašo $15.000 su $5.000 įmokėjimu.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.

Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. **Tel. 534-7525**

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ

ARNOLD'S MEAT MARKET

259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. (Warden & Ellesmere) **Tel. 445-6031**

Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A 1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkėjo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išsirinkti. Nemokamas pristatymas.

RENGIATĖS VESTI?

Jums patiks mano profesinis foto darbas ir žemos kainos. Paskambinkite man ir pasiteiraukite.

Robert Soucie, D. I. PHOTOGRAPHY,
82 Cassandra Blvd. • **Telefonas**
Don Mills, Ontario • **444-5160**

EXTRA REALTY LTD.

386 RUSHOLME RD., TORONTO 4 TEL. LE 1-1161

HIGH PARK, $15.000 įmokėti, atskiras mūrinis namas, 2 butai po tris miegamuosius, garažas, privatus įvažiavimas.
EGLINTON — BATHURST, $10.000 įmokėti, atskiras, 3 butai po 2 miegamuosius, 2 garažai, 18 metų senumo, viena 10-čiai metų atvira skola.
RONCESVALLES — HOWARD PARK, $25.000 įmokėti, mūrinis, atskiras 16 kambarių namas, kiekviename augšte virtuvės ir prausyklos, užbaigtas rūsys, 2 garažai, privatus įvažiavimas, $6.500 pajamų per metus.
BLOOR — RUNNYMEDE, $5.000 įmokėti, 6 kambariai per du augštus. Prašoma kaina — $27.000.

J. KUDABA **Namų telefonas 783-2105**

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Violeta Nešukaitytė pasaulinėse stalo teniso pirmenybėse Jugoslavijoje po dviejų laimėjimų individualinėse pirmenybėse pralaimėjo trečiame rate lenkei C. Nowarytai. Komandinėse pirmenybėse kanadietės pasiekė irgi keletą laimėjimų. Dėl vėluojančio pašto ir Jugoslavijos nevykusių informacijų daugiau žinių apie šias pirmenybes nepavyko gauti.

Vyčio dvidešimtpenkmečio balius — spalio 27 d. Seaway Towers viešbutyje. Visi vytiečiai ir svečiai kviečiami atsilankyti į šias neeilines ir iškilmingas sukaktuves.

Š. Amerikos lietuvių krepšinio žaidynėse dalyvaus dvi Vyčio komandos. Vyrai žais vyrų B klasėje, jauniai — berniukų C klasėje. Paskutinėse dvejose žaidynėse Vyčio vyrai B klasėje laimėjo reikšmingas pergales.

Krepšinio stovykla ir šiais metais bus Tėvų pranciškonų stovyklavietėje nuo rugpjūčio 18 d. iki rugsėjo 1 d. Ir šiais metais stovyklautojus lavins buvęs Globe Trotters žaidėjas H. Singelton. Jam talkins prityrę kanadiečių ir lietuvių treneriai. Vienas jų yra sėkmingai vadovavęs Waterloo universiteto komandai. Registruotis ir informacijos reikalu kreiptis prašome pas Vyt. Staškevičių, 127 Mulock Ave., Toronto, Ont. M6N 3C5. Lietuviams krepšininkams yra numatyta žymi nuolaida. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Golfo sekcijos vadovu antrus metus bus Algis Simanavičius. Algiui talkins M. Slapšys ir dr. S. Kazlauskas. Numatyti trys turnyrai, užsakytos aikštės. Sezono atidarymo turnyras ruošiamas gegužės 6 d. Hornby Towars klube. Pradžia 11 v. r. Turnyro vadovas — M. Slapšys. Aušros uždaras turnyras — birželio 17 d., George Town klube prasidės 1 v.p.p. Turnyro vadovas — A. Simanavičius. Aušros atviras turnyras numatytas rugpjūčio 6 d. Richbrook klube (Utopijoje). Jo vadovas — dr. S. Kazlauskas. Aušriečius, vytiečius ir klubam nepriklausančius kviečiame gausiai dalyvauti.

Moterų krepšinio komanda sužaidė bene geriausias sezono rungtynes, su A-A Catering prieš stipriausią Toronto komanda teko garbingai pralaimėti 50:51. Su šiomis rungtynėmis pasibaigė ilgas ir sėkmingas sezonas, atnešęs daug gražių laimėjimų ir vicemeisterių vardą. Aušrietes sveikiname ir linkim sekantį sezoną garbingai ginti klubo spalvas. Komandoje žaidė: D. Klimaitė, J. Stonkienė, J. Jull-Kėkštaitė, V. Puzerienė, D. Norkutė, S. Ranonytė, J. Simonaitytė, R. Breen-Birštonaitė, S. Simutytė, E. Januliūnaitė ir R. Radžiūnaitė. Padėka priklauso komandos treneriui A. Puzeriui, vadovui K. Šapočkinui ir nuolatiniam talkininkui A. Štuopiui.

Stalo teniso turnyras pradedantiems žaisti rengiamas antrą Velykų dieną — balandžio 23. Berniukai ir mergaitės savo pajėgumą galės išbandyti trejose grupėse: iki 11, 13 ir 15 metų amžiaus. Grupių laimėtojai gaus taures. Toronto jaunimą, klubams priklausančius ir nepriklausančius, kviečiame dalyvauti. Turnyro pradžia 11 v.r. Prisikėlimo parapijos salėje.

Žiemą treniruotėse praleistos valandos ir laikas žaidžiant su kanadiečių komandomis, yra tik pasiruošimas vienam iš sporto klubo tikslų — dalyvauti Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynėse. Nežiūrint didelių išlaidų, Aušros sporto klubas į žaidynes Detroite užregistravo: septynias krepšinio komandas, dvi teniso ir šachmatų komandą.

Treniruotės Prisikėlimo par. salėje prasidės po Velykų, įprastu laiku.

HAMILTONO KOVAS

Jauniai A Hamiltono CYO lygoje, kurioje dalyvavo 14 krepšinio komandų, išsikovojo I vietą. Baigmines rungtynes prieš ukrainiečių Holly Spirit parapijos komandą koviečiai po sunkios kovos laimėjo 44:41. Žaidė: R. Tirilis 15, R. Butkevičius 14, V. Lukošius 9, J. Rusinavičius 6, J. Adomauskas, M. Gudinskas, K. Urbonavičius.

Mergaičių A krepšinio komanda tvirtai eina be pralaimėjimų. Prieš Burlingtono St. Gabriel parapiją laimėjo 62:18. Žaidė: L. Zubaitė 28, V. Turcotte 16, V. Rickutė 4, A. Lukošiūtė 4, D. Grajauskaitė 4, L. Solow 2, J. Kasiūnaitė 2, V. Stukaitė, L. Kareckaitė, R. Kasiūnaitė. **A. G.**

TORONTO ONT

PADĖKA

Didelio liūdesio valandoje, mylimam vyrui

a.a. Jonui Petraičiui

mirus, nuoširdžiai dėkoju prelatui dr. J. Tadarauskui ir kun. L. Januškai už maldas laidotuvių namuose, pamaldas bažnyčioje, už palydėjimą į amžino poilsio vietą ir už pareikštus užuojautos žodžius.

Ačiū Hamiltono Lietuvių Dramos Grupei "Aukuras", K. V. S-gai "Ramovė", D. L. K. Algirdo šaulių kuopai ir visiems, kurie lankė velionį ligoninėje ir namuose, o jam mirus lankė laidotuvių namuose, atsiuntė gėlių, užprašė šv. Mišias, palydėjo į kapines, nešė karstą, pareiškė man užuojautą žodžiu, laiškais, spaudoje ir kitais būdais pagerbė velionį.

Teatlygina Jums Augščiausias —

Žmona

PADĖKA

Galbūt daug kam atrodys keista ši padėka, bet gi atsitiko šitaip. Netikėtai gautu autentišku receptu iš Lietuvos A. Matulaičio "Parkside Meat" maisto parduotuvė pagamino žemaitiško stiliaus "Platelių dešrą". Gal kas pasakys: kas čia tokio — paprastas dalykas. Tačiau nėra taip. Tokios dešros dar niekas nėra pagaminęs. Turi labai gerą skonį (panaši į medžioklinę). Galima šitokią dešrą išlaikyti iki 8-10 mėn. Valgant ją, taip ir prisimena mielas senas kraštas, savi namai.

Nuoširdžiai dėkoju A. Matulaičiui už nemažą kiekį dovanotos dešros. Aišku, tai buvo už receptą. Taigi, dar kartą ačiū.

L. Monstvilas

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame mūsų mieliems bičiuliams ir giminėms už suruoštas tokias iškilmingas vaišes mūsų po dvidešimts devynių metų susitikimo proga. Dėkojame už puikias gėles, gražias dovanas ir už didelį storą voką.

Dėkojame Tėvui Benediktui, OFM, už palaiminimą vaišių ir tartą žodį, klebonui Tėvui Placidui, OFM, — už leidimą naudotis patalpomis, Tėvui Rafaeliui, OFM, už dalyvavimą, p. Šarūnui — už įžanginį žodį ir sklandų bei linksmą vaišių pravedimą, kaimynui V. Matulaičiui — už apibūdinimą mano jaunystės dienų gyvenimo nepriklausomoje Lietuvoje. Ačiū visiems kalbėtojams, kurie pasakė mums gražių ir nuoširdžių žodžių bei linkėjimų.

Taip pat ačiū iniciatoriams: p. Balnienei, šeimininkei p. Simonaitienei, p.p. Štuopiams, p.p. Gudaičiams, p.p. Radzevičiams, p.p. Bilkiams, p. Bartnikui, p. Antanaičiui, p. Kevalaičiui, p. Bendoriui, p.p. Puidokams, p. Galinienei. Dėkojame p. Tarvydui už nuotraukas, p. Maniuškai — už filmavimą ir visiems, visiems, kurie pagerbė šį mūsų malonų susitikimą savo gausiu dalyvavimu mums suruoštose vaišėse. Jūsų parodytas nuoširdumas mūsų mintyse pasiliks amžinai. Labai, labai ačiū visiems —

Zuzana ir Kazys Žebrauskai

PADĖKA

Reiškiame nuoširdžią padėką visiems prisidėjusiems prie mūsų tradicinio Užgavėnių šiupinio. Ypatingai dėkojame mūsų mieliems dailininkams H. Žmuidzinienėi ir J. Dagiui už gražius paveikslus loterijai; taip pat ir visiems kitiems, aukojusiems loterijai. Nuoširdžiai dėkojame skautų draugovei "Mirga" už lietuviškas dainas, Pauliui Tarvydui už akompanavimą, Silvijai Šarkutei už deklamacijas, Algiui Kaminskui už jo linksmą programą iki pabaigos. Nuoširdi padėka už piniginę auką klebonui Tėvui Placidui, OFM, ir poniai E. Jurkevičienei. Taip pat nuoširdus ačiū visoms ponioms už pasišventusį darbą. Didžiausias dėkui mūsų gerbiamiems svečiams, be kurių dalyvavimo nebūtumėm turėję tokio gero pasisekimo.

Mažosios Lietuvos Moterų Draugijos valdyba

ĮSIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausias Amerikoj ir Europoj "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaiko **plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis,** padeda atgauti **natūralią plaukų spalvą.** JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoj. JIB Medicine Liq. 8 uncijos 16 savaičių $6.00. Pinigus siųsti mūrų atstovybei:

2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba
J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

Ateitininkų žinios

Ateitininkai budi prie Švenčiausiojo sakramento Prisikėlimo parapijoj šia tvarka: jaun. mergaitės — D. Penktadienį, 4-4.30 v., studentai — D. Penktadienį, 4.30-5 v., sendraugiai — D. Penktadienį, 5.30-6 v., jaunučiai berniukai — D. Šeštadienį, 7.30-8 v., vyr. moksleiviai — D. Šeštadienį, 8-8.30 v. Kviečiami atvykti visi. Būrelių vadovai ir globėjai prašomi pasirūpinti, kad klūpėjimas praeitų tvarkingai ir su priderama pagarba.

Vyr. moksleiviai rinks naują kuopos valdybą gegužės pradžioje. Kurie numato kandidatuoti, prašomi paskambinti Linai Vaitiekūnaitei.

Ruoškimės vasaros stovyklom. Ateitininkų stovykla Wasagoje prasidės liepos 22 d. ir truks iki rugpjūčio 4 d.

Velykų švenčių proga sveikiname visus ateitininkus ir linkime, kad visi galėtume pajusti prisikėlusį Kristų savo širdyse. Aleliuja!

Skautų veikla

● Šviesus Prisikėlimo rytas testiprina sesių ir brolių viltį ištverti idealų sargyboje čia iki Tėvynės prisikėlimo į laisvę. Šv. Velykų proga sveikiname tėvus, bičiulius, rėmėjus ir visus tautiečius.

● Šv. Sakramento adoracijoje "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų drvės dalyvauja kat. šventovėse joms skirtu laiku. Renkasi visi ir visos.

● Ročesterio "Dainavos" vietininkija dėkoja Sktn. Stepo Kairio muzikiniam-vienetui už programos atlikimą jų šventės metu.

● Balandžio 7 d. seselė ps. Dalia pravedė skautėms dainų sueigą. Ruošiamasi jub. stovyklai. Sekanti sueiga — po Velykų.

● Sveikiname skautininkus Ritą ir Juozą Karasiejus, sulaukusius sūnaus. Vilkiukų vadovai džiaugiasi.

● Už bilietų platinimą latvių loterija "333" "Šatrijos" tuntui paskyrė $30 auką. Č. S.

● St. Catharines LSS Žalgirio vietininkija gegužės 6 d. švenčia savo 20 m. veiklos sukaktį. Ta pačia proga Kanados rajono vadija šaukia tuntininkių-kų, vietininkių-kų, atskirų vienetų vadovų, draugininkių-kų, globėjų, skautininkių-kų, jūros skautų-čių vadovų, skautų vyčių, vyr. skaučių ir ASS atstovų suvažiavimą šia tvarka: 11 v.r. pamaldos T. pranciškonų bažnyčioje, 75 Rolls Ave. (kampas Carlton St. ir Rolls Ave.); 11.30 v.r. iškilminga sueiga, laužas, vaišės slovakų salėje, Page St. ir Welland Ave. kampas; 2 v.p.p. vadovų sueiga, kurioje numatoma apsvarstyti jubilėjinę stovyklą Klevelande, XI Romuvos stovyklą ir skautišką veiklą Kanadoje. Nuvažiavimu vadovai-vės pasirūpina asmeniškai, tarp savęs susitarę. Suvažiavimo dalyviai prašomi atvykti uniformuoti, nes bus daromos suvažiavimo nuotraukos spaudai ir savo asmeniniam prisiminimui. Pageidaujama, kad visi atvyktų laiku į pamaldas.

Windsoro skaučių "Gražinos" draugovė per savo draugininke Aldona Tautkevičiūtę atsiuntė "TŽ" $10 auką.

PRANEŠIMAS APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

ČESNAKAS — geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

MEDUS — reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534 - 0563

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

RONCESVALLES RAJONE atsikras 11 kambarių 3 augštų namas vandeniu šildomas; 5 kambariai pirmame augšte; privatus įvažiavimas, apie $10.000 įmokėti. Viena skola.

INDIAN RD. — HIGH PARK, gražus namas, 10 kambarių per 3 augštus, gerame stovyje, vandeniu-alyva šildomas, geros pajamos, atvira skola.

NEW TORONTO, apynaujis tributis namas, didelis sklypas, apie $15.000 įmokėti, viena atvira skola išmokėjimui.

HIGH PARK — ANNETTE, dvibutis — po du miegamuosius, modernizuotas namas, balkonai, naujai įrengtas vandeniu šildymas, apie $10.000 įmokėti.

AL. GARBENIS PR. KERBERIS ST. DARGIS

Namų tel. HU 9-1543 Namų tel. LE 5-1584 Tel. 536-2738

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
5¾% už depozitus	
6% už šėrus	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
6½% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
7¼% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas — šeši milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir **mortgičius** pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. **Visų narių gyvybė** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West,
Telefonas LE 2 - 8 7 2 3 • Toronto 3, Ontario

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTAGE BROKER

Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

DUNDAS — KEELE, $3.000 įmokėti, plytinis 9 kambarių namas, 2 modernios virtuvės, 2 prausyklos, įvažiavimas. Prašoma $26.900.
ST. CLAIR — DUFFERIN, $35.000 įmokėti, atskiras 6 butų plytinis namas, šiltu vandeniu šildomas, privatus įvažiavimas, 3 garažai, viena skola, tas pats savininkas per 20 metų.
BLOOR — DOVERCOURT, $2.500 įmokėti, 4 dideli kambariai, atnaujintas, nauji vamzdžiai (plumbing) per visą namą, moderni virtuvė, garažas. Prašo $24.900.
ROYAL YORK — LAKESHORE, plytinis, vienaaugštis (bungalow), atskiras, 5 kambariai plius kambarėlis (den), privatus įvažiavimas. $5.000 įmokėti.
JANE — DUNDAS, plytinis, 7 kambarių namas, nauja šildymo krosnis, šoninis įvažiavimas, garažas.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,

Telefonai: 534 - 8459; 233 - 5996

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.

VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** **Lietuviams daroma NUOLAIDA**

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR
• 10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus
VYT. V. GIRDAUSKAS
Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE
SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ
tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR STREET WEST (PRIEŠ KEELE POŽEMINIO STOTĮ)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL (SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

Balio Maskeliūno DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

CLEAR-VISION
— TV-HI-FI —
Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai. Prieinamos kainos.
Tel. 532-7733 1613 DUNDAS Street West

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)
persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**
• Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus •
• Statom ir taisom antenas •
• Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •
672 Lansdowne Ave. • Tel. 531-6165

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.
Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Mechaninis automašinų taisymas, sąžiningas patarnavimas
Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College)
Savininkas FRANK PETIT Tel. 531-1305
Autorite sales and service, 1636 Dundas Street West
Parduodami automašinų radijo priimtuvai, padangos ir kt. reikmenys

Visų rūšių automobilių išorės (hody) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Kanados įvykiai

Naujas biudžetas – nauji mokesčiai

Ontario iždininkas J. White paskelbė naująjį provincijos biudžetą, numatantį turėti $6.867.200.000 pajamų ir $7.269.300.000 išlaidų. Šie skaičiai pranašauja vis dar palyginti dideli $402.100.000 deficitą, nors Ontario provincija dabar skolų jau turi $2.291.000.000. Naujasis biudžetas nepadidina asmeninių pajamų mokesčio. Dolerių iždui papildyti bus jieškoma ligšiolinio 5% prekybinio mokesčio vartotojams pakėlimu iki 7%. Išimtis, kaip ir lig šiol, bus daroma maisto gaminiams, vaikų aprangai, vaistams, knygoms ir žurnalams. Pirkdamas visus kitus reikmenis, vartotojas prie jų kainos turės pridėti 7%. Nuo š.m. liepos 1 d. prekybinis 7% mokestis įvedamas namų bei įmonių apšvietimui ir apšildymui. Elektros, dujų, alyvos, akmens anglies sąskaitos bus padidintos 7%. Vidutinio namo savininkui tai reikš maždaug $28 didesnes metines išlaidas. Prekybinio mokesčio padidinimas jau susilaukė opozicijos kritikos provinciniame parlamente, nes jis palies ne tik turtuolius, bet ir mažiausiai uždirbančius kanadiečius. Provincijos iždininkas J. White šią skriaudą pensininkam ir mažas pajamas turintiem Ontario gyventojam planuoja išlyginti specialiais kreditais, kuriems numatyta metinė $130 milijonų suma. Ji bus panaudota sekančiais metais, pildant asmeninių pajamų federacinių ir provincinių mokesčių blankus. Problemą neturtingiesiems visdėlto sudarys pragyvenimo pabrangimas, kurio padidėjusias išlaidas jie atgaus pilnai ar iš dalies tik po metų.

Premjero P. E. Trudeau vyriausybė nutarė neatšaukti kanadiečių karių ir diplomatų iš P. Vietnamo taikos priežiūros komisijos, nors ten jau žuvo kpt. Ch. Laviolette. Dviem malūnsparniais šiaurinėje P. Vietnamo dalyje iš Gio Linh į Lao Bao skridusius komisijos narius apšaudė komunistai. Vieną malūnsparnį numušė sovietinės gamybos priešlėktuvinė raketa, o antrasis buvo pažeistas šautuvų ir kulkosvaidžių ugnimi. Šis incidentas įvyko netoli Khe Sanh vietovės, kur amerikiečių žvalgybiniai lėktuvai buvo pastebėję į P. Vietnamą atvežtas priešlėktuvines raketas. Numuštame malūnsparnyje žuvo du amerikiečiai lakūnai, filipinietis, du komunistų partizanų palydovai ir penki taikos priežiūros komisijos nariai: kanadietis, indonezietis ir 2 vengrai. Antrojo malūnsparnio įgulą ir juo skridusius komisijos narius komunistai grasinimais privertė pasirašyti raštą, kad malūnsparniai buvo nukrypę nuo kurso. Jie taipgi norėjo, kad toki pat raštą pasirašytų ir priežiūros komisijos vadai, bet pastarieji, atsisimdami žuvusiųjų palaikus, melagingo rašto nepasirašė. Kanadiečio gen. mjr. D. McAlpine teigimu, malūnsparniai nebuvo nukrypę nuo sutarto kurso — skrydžiui vadovavo komunistų parūpinti navigatoriai. Dėl šio komunistų nusikaltimo taikos priežiūros komisija buvo priversta sustabdyti savo narių skraidymus malūnsparniais.

Ministeris vartotojų reikalams H. Gray pranešė federaciniam parlamentui, kad bus sudaryta nuolatinė taryba maisto gaminių kainoms prižiūrėti. Tokį pasiūlymą buvo padariusi parlamentarų komisija, kuri maisto kainų kilimą tyrinėjo du mėnesius. Naujoji taryba paruoš atitinkamas rekomendacijas Kanados vyriausybei. Šiuo metu dar nėra žinoma, ar vyriausybė tas rekomendacijas vykdys. Liberalų mažumos vyriausybę remianti NDP socialistų partija reikalauja plačių teisių naujajai kainų priežiūros komisijai, nes tik jos pasiūlymų vykdymas galėtų sustabdyti kainų kilimą.

Kanada vėl pardavė Sovietų Sąjungai 58 milijonus bušelių kviečių ir 24 milijonus bušelių miežių už $200 milijonus. Jų išvežimas pradedamas jau šį mėnesį iš vakarinės ir rytinės Kanados uostų. Bus panaudotas net ir Manitobos Churchill uostas Hudson įlankoje, kurio laivai gali naudotis tik šešias vidurvasario savaites, nes Churchill yra perarti arktikos. Pernai Sovietų Sąjunga Kanadoje yra nupirkusi 185 milijonus bušelių kviečių už $330 milijonų. Už bušelį buvo gauta maždaug $1.78. Dabar kviečių kaina pasaulinėje rinkoje yra pakilusi iki $2.68 už bušelį.

Otavoje posėdžiavęs Atlanto Sąjungos komitetas moderniosios visuomenės reikalams priėmė rezoliuciją sumažinti eismo nelaimėse žūstančių žmonių skaičių 15% savo kraštuose. Šiam sumanymui pritarė ir Kanados susisiekimo ministeris J. Marchand. Spaudos konferencijoje jis pateikė liūdnų duomenų: pernai eismo nelaimėse žuvo 5.480 kanadiečių, gerokai daugiau, negu visame Korėjos kare, kur kanadiečiu daliniai buvo pirmose fronto linijose. J. Marchand eismo aukų skaičių žada sumažinti 15% per penkerius metus. Bendradarbiaujant su provincijomis, bus stengiamasi įvesti griežtesnę saugumo kontrolę automobiliams, pagerinti greitkelius ir sumažinti girtų vairuotojų skaičių. Atlanto Sąjungos komitetas priimtą rezoliuciją turės oficialiai patvirtinti sekančiame posėdyje šį rudenį.

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

DVI PARODOS

Balandžio 6 d. vakare Čikagoje atidarytos dvi meno parodos: Toronte gyvenančio skulptoriaus Dagio paroda naujojoje Čiurlionio galerijoje ir okup. Lietuvos grafikų darbų paroda "Menėje", Marquette Parke. Kvietimuose į pastarąją parodą pažymėta, kad "paroda rengiama be joje dalyvaujančių dailininkų sutikimo; jų darbai surinkti iš privačių kolekcijų". Taip pat kvietimuose suminėtos ir parodos rengėjų pavardės: M. Ambrozaitienė, P. Aleksa, R. Baukytė, J. Tallat-Kelpšaitė Kinkienė, I. Mitkutė, dr. T. Remeikis, Z. Sodeikienė, M. Pleškys. Prieš šią parodą, kaip kaikieno nuomone, tarnaujančią okupanto propagandai, viešai spaudoje pasisakė LB Marquette Parko apyl. valdyba. Bet toks viešas pasisakymas, atrodo, parodą dar labiau pagarsino, nes jos atidaryme, Čiurlionio galerijos direktorės žodžiais, dalyvavo daug žmonių. Dėl to nukentėjo skulpt. Dagys, nes į jo parodos atidarymą nesusirinko tiek meno mėgėjų, kiek jų tą vakarą turėjo būti. Tuo tarpu skulpt. Dagio skulptūrų bei medžio raižinių paroda yra verta dėmesio jau ir vien dėlto, kad šis gerai mūsų meno pasaulyje žinomas skulptorius parodoje išstatė daug kūrinių Lietuvos istorijos temomis, jo kūriniuose užtektinai vietos randa ir religiniai motyvai. Nemalonu, kad šį kartą vėl lietuvių visuomenė buvo suskaldyta. Kuri iš šių parodų pirmiausia buvo numatyta rengti, rašančiam kol kas nepavyko išsiaiškinti. Bet visdėlto pirmenybė turėjo būti atiduota svečiui iš Kanados. Okup. Lietuvos grafikų darbai, esantieji privačiose kolekcijose, niekad nepabėgs.

RAŠYTOJŲ JUDĖJIMAS

Gegužės 13 d. iš Montrealio į Čikagą atvyksta poetas H. Nagys ir dalyvaus švietimo tarybos skirtos premijos už geriausią kūrinį jaunimui įteikimo vakare. 1000 dol. premiją laimėjo Čikagoje gyvenanti rašytoja D. Brazytė-Bindokienė. Šį mėnesį iš Anglijos į Čikagą atvyksta rašyt. R. Spalis ir ta proga Tautiniuose Namuose rengiama popietė su svečiu rašytoju. Balandžio 1 d. Čikagoje literatūrinę popietę surengė LDK Birutės Dr-ja. Popietėje, kurią pravedė akt. Z. Kevalaitytė, savo kūrybą skaitė šie Čikagoje gyvenantieji rašytojai: Nijolė Jankutė, Liūnė Sutema, Kazys Bradūnas ir Aloyzas Baronas. Rašyt. B. Pūkelevičiūtė, K. Donelaičio lit. mokyklos vadovybės pakviesta, aplankė šią didžiulę lituanistinę mokyklą, buvo pristatyta mokiniams ir su jais pravedė eilę pokalbių. Šią rašytoją pravesti pokalbį apie literatūrą taip pat pasikvietė ir studentai ateitininkai. "Draugo" romano premiją šiais metais laimėjęs rašyt. Al. Baronas pakviestas lankėsi Cicero augšt. lituanistinėje mokykloje. Čia mokytojai parengė net jo išleistų knygų parodėlę. Tuo tarpu rašytojai Liūnė Sutema-Katiliškienė ir Marius Katiliškis buvo išvykę į Bostoną, kur buvo jiems skirtas kultūrinis vakaras. Toks rašytojų aktyvumas ir ypač jų kvietimas net į lituanistines mokyklas yra labai malonus reiškinys ir tikėtina, kad tai užtikrins tvirtesnį lietuviškos knygos kelią į skaitytojus. Tai parodė per 2-3 savaites išparduota A. Barono premijuoto romano "Abraomas ir sūnus" 1400 egz. laida.

A. MACKAUS FONDAS

Prieš eilę metų žuvusiam jaunam poetui Algimantui Mackui amžinai atminti jo idėjos draugai santariečiai įsteigė Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondą. Iki šiol fondas išleido devynis veikalus. Šiais metais žada išleisti arba paruošti dar šias knygas: V. Trumpos istorinę studiją "Napoleonas, Baltija, Amerika", A. Landsbergio dramas "Vėjas gluosniuose" ir "Gluosniai vėjuje", taip pat didesnio formato ir dail. V. Vizgirdos darbais iliustruotą mūsų žymiojo satyriko A. Gustaičio eilėraščių rinkinį "Padarėm grabą be durelių, be žėrųjų langelių". Norintieji užsisakyti čia minimas ar kitas fondo išleistas knygas gali kreiptis į G. Vėžį, 6349 S. Artesian Ave., Chicago, Ill., 60629, USA.

DAR APIE PINIGUS

Iš neoficialių šaltinių teko patirti, kad II jaunimo kongresas bus palikęs apie 40,000 dol. pelno, kad visos sąskaitos jau sutvarkytos ir netrukus pelnas būsiąs viešai paskelbtas. Kol kas nepatenkinti esą lietuviai sportininkai, nes jiems II jaunimo kongreso rengėjai buvo pažadėję duoti 500 dol. sportininkų kelionės išlaidoms padengti, bet sportininkai tų pinigų negavo, kai tuo tarpu jie turėjo užmokėti už kelionę Australijos krepšininkams ir padengti kitas su jaunimo kongreso metu įvykusiomis sporto runktynėmis susidariusias išlaidas. Tai palyginus yra smulkus reikalas ir, tikimasi, bus išlygintas. Viešo reikalo priminimas spaudoje kartais padeda tokius reikalus daug greičiau išspręsti.

ARTĖJA TAIKA?

Kanados lietuviams mažiau yra žinomi BALFo reikalai. Atsitiko taip, kad Detroite įvykęs paskutinis BALFo seimas balsų dauguma nutarė BALFo centrinę įstaigą iš Niujorko perkelti į Čikagą, kur įstaiga jau įkurta ALTos patalpose. Bet Niujorko 100-tasis BALFo skyrius, nenorėdamas pasiduoti Čikagai, teisme pradėjo bylą siekdamas įrodyti, kad BALFo seimas Detroite buvęs neteisėtas, atseit, kad ir BALFo centrinė įstaiga turi pasilikti Niujorke. Balandžio 1 d. Čikagoje naujosios BALFo centro v-bos pirm. M. Rudienės buvo sušauktas specialus BALFo direktorių suvažiavimas. Jame dalyvavo 23 BALFo direktoriai ar jų įgalioti atstovai, kurie šį kartą vienbalsiai bei labai vieningai patvirtino, kad BALFo centrinės įstaigos perkėlimas į Čikagą yra teisėtas ir jau įvykęs faktas ir kad įstaiga, buvusi Niujorke, iki balandžio vidurio turi perduoti visą reikalingą atskaitomybę bei archyvą. BALFui iš savo kuklių skatikų dešimtis tūkstančių dolerių suaukoją lietuviai tetrokšta vieno — kad BALFo centre greičiau įsiviešpatautų taika bei ramybė. Naujuoju BALFo direktorių pirmininku Čikagoje įvykęs direktorių suvažiavimas išrinko žurn. Vl. Selenį iš Detroito.

Ketvirtosios tautinių šokių šventės iždininkas Ignas Petrauskas įteikia šventės pelno čekį — $22.000 JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos pirm. inž. V. Volertui.

V. Noreika

ŠYPSENOS

Komentatoriai

Kartą Egoną Erviną Kišą paklausė, kokia jo nuomonė apie vieno garsaus laikraščio tarptautinius komentatorius.

Kišas valandėlę pagalvojo ir tarė:

— Aš padalinčiau juos į dvi kategorijas: vieni rašo daugiau, negu žino, kiti žino daugiau, negu rašo.

Nosis

Reporteris paklausė Brigita Bardot, ką ji mano apie šiuolaikinę plastinę chirurgiją.

— Chirurgas, — atsakė Brigita, — mūsų laikais gali padaryti su nosim viską, kas tik jam šaus į galvą, išskyrus vieną: jis negali sukliudyti jai kištis į svetimus reikalus.

Draugo klausimas

Jonas kas vakarą užeina pas Oną išgerti puoduko arbatos, paplepėti.

— Kodėl tau jos nevesti? — paklausė draugas.

— Aš ir pats apie tai galvojau. Bet kur tada eičiau vakaroti?

Valia

— Mano vyras neberūko.

— Pagalvok tik, kokią stiprią valią reikia turėti!

— Taip, mano valia labai stipri!

Antruoju smuiku

Šeimininkė klausia svečią:

— Ar grojate kokiu nors instrumentu?

— Taip, bet tiktai namuose.

— Kuo jūs grojate?

— Antruoju smuiku...

Kalėdų senelis

Kalėdų senelis sveikina Audrutę su šv. Kalėdomis. Ši atidžiai apžiūrinėja jį ir galiausiai taria:

— Koks gi tu senelis! Tu gi mano tėvelis ir visai girtas!

Praktiška nauda

Vienas iš profesorių paklausė studentus, kokia nauda iš automobilių amžiaus.

— Nustojo arklius vogti, — atsakė studentas.

Parinko **Pr. Alš.**

Pajieškojimas

Lietuvoje senutė motina jieško savo dingusios Kanadoje dukters **Jadvygos Čižaitės.** Jadvyga atvažiavo į Kanadą 1947 m. Ilgą laiką buvo Montrealyje, paskiau Hamiltone, New Brunswicke. Ji susirašinėjo su Slavinskaite, J. Jonaičiu, gyvenančiu St. Lawrence, Mass. Jos motina ir sesuo Kazimiera Kaminskienė negauna jokios žinios. Jei kas turi žinių apie jos likimą, praneškite Tėv. J. Kubiliui (1465 de Seve St., Montreal 205, Canada) arba tiesiai jos motinai Trakų raj., Elektrėnai, Sodų 17-13.

• Namai
• Vasarnamiai
• Investacijos
• Viešbučiai
• Moteliai
• Mortgičiai
• Ūkiai
• Žemės sklypai
FRANK BARAUSKAS, F.R.I.
FRANK BARAUSKAS Limited, Realtor
FRANK BARAUSKAS INSURANCE
3828 Bloor St. W., ISLINGTON
231-6226 231-2661

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ
GIFTS INTERNATIONAL INC.
2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629. Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

A&B TAILORS
Sav. A. B. BERESNEVIČIUS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
Tel. 531-1432
VYRIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

BEST ELECTRIC
NUO LŲSNOS IKI DANGORAIŽIO!
VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Westway, Missisauga ir Kingsway rajone.
• Pirkėjams sąžiningas patarnavimas. •
R. Stasiulis Tel. 249-7691
Namų — 241-5181
Turiu didelį pasirinkimą modernių namų
FOR SALE UNITED TRUST REALTOR

NATŪRALAUS MAISTO KRAUTUVĖ
Utopia-Organic Natural Foods
Savininkai — Izidorius ir Anelė Gataveckai
1558 Bloor St. W. (priešais Lietuvių Namus), Toronto 9, Ont.
Krautuvės tel. 537-3862 • Namų tel. 535-0164
Lietuviški sūriai, medus, visokių rūšių duona, vitaminai, šviežia morkų sunka, natūrali kosmetika, sveikatos knygos ir daug kitų dalykų

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTĖS
Dr Bukowska-BEJNAR, R.O
Wiktoria BUKOWSKA, R.O
274 RONCESVALLES AVE
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

Piano – Grand Piano specialistas
Padeda perkant ar parduodant pianinus, sąžiningai atlieka visokius remonto bei stygavimo darbus.
A. BRIČKUS • Tel. 534-0940 Toronte

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
• teikia patarimus planuojantiems keliones
• sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
• agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
• parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
• parūpina eismo priemones ekskursijoms
• patarnauja atsikviečiant gimines
Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

INSURANCE
DUDA 769-4612
2231 Bloor Street W.

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Velykos, Kristaus prisikėlimas, tebūnie kiekvienam lietuviui čia ir tėvynėje dvasinės atgaivos, tyro džiaugsmo ir palaimos šventė. Velykų Prisikėlimo pamaldose nuoširdžiai prisimenami Anapilio sodybos visi talkininkai ir geradariai.

— Didžiosios Savaitės pamaldų tvarka: D. Ketvirtadienį, 7.30 v.v. — Paskutinės Vakarienės minėjimas; D. Penktadienį, 3 v.p.p. — Viešpaties mirties minėjimas; D. Šeštadienį, 7 v.v. — Velykų vigilija; Velykų rytą 7 v. — Prisikėlimas. Velykų pirmąją dieną, sekmadienį, pamaldos — 10 ir 11 v. D. Savaitės pamaldose talkina sol. V. Verikaitis ir muz. J. Govėdas, Velykų rytą ir 11 val. pamaldose gieda par. choras, vad. muz. S. Gailevičiaus.

— Anapilio sodybos statyboje sparčiai vykdomi plytų mūrijimo ir stogo dengimo darbai. Statybai aukojo: $250 P. A. Barauskai, $200 J. J. Pikšilingiai, po $100 P. B. Čeponkai, H. Dausienė, J. A. Zakevičiai, po $50 M. A. Empakeriai ir J. Žaldokas. Visiems geradariams nuoširdi padėka.

— Pirmosios Komunijos vaikų iškilmės įvyks Atvelykio sekmadienį, 11 val. pamaldų metu.

— Parapijos choras, vadovaujamas muz. St. Gailevičiaus, gegužės mėnesį ruošiasi išleisti lietuviškų religinių giesmių plokštelę. Joje bus įrašyta Velykų, Kalėdų, metų sekmadieniais giedamų giesmių, o taip pat paties maestro sukurtos lietuviškos Mišių giesmės, choro atliktos praėjusią Vasario 16.

— Gili padėka kun. Leonui Zarembai, SJ, už turiningai pravestas rekolekcijas par. bažnyčioje.

— Prašoma pranešti klebonijai ligonius ir vyresnio amžiaus asmenis, kurie pageidautų kunigo apsilankymo namuose ar ligoninėse.

— Pamaldos: D. Ketvirtadienį, 7.30 v.v., už a.a. Feliksą Siukšterį, D. šeštadienį, 7 v.v., už a.a. Bronių Simkevičių, Velykų dieną, 7 v.r., už a.a. Bronių Gertų, 10 v. už a.a. Matą Valiuką, 11 v. už Dementavičių šeimos mirusius. Velykų antrąją dieną, 9 v. r., už a.a. Bronių ir Verą Steponaičius.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— D. Penktadienio pamaldos su Šv. Komunija: **Toronte** — 11.15 v.r. ir **Hamiltone** 3 v.p.p. Faith Lutheran bažnyčioje, 1907 King St. E.

— Pamokų konfirmandams šią savaitę nebus.

— Velykų ryto pamaldos — 9.30.

— Nuoširdžiai dėkojame parapijos moterų draugijai už turiningą bei įspūdingą Gavėnios apmąstimo vakarą balandžio 14 d.

Imigracijos biuletenis praneša, kad 1972 m. Kanadon imigravo tik aštuoni Baltijos kraštų — Estijos, Latvijos, Lietuvos piliečiai.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Visiems nuoširdūs sveikinimai ir geriausi linkėjimai šv. Velykų proga. Mirtį nugalėjęs Išganytojas teišlaisvina sukaustytus dvasiniais ir fiziniais pančiais!

— Nuoširdžiai dėkojame rekolekcijų vedėjui Tėv. A. Tamošaičiui, SJ, už gražiai ir nuoširdžiai pravestas metines rekolekcijas.

— D. Ketvirtadienio pamaldos, išpažintys ir Komunija — 7.30 v.v.; D. Penktadienio — 3 v.p.p.; D. Šeštadienio — 11.25 v. naktį.

— Prisikėlimas, Mišios, išpažintys ir Komunija — 12 v. naktį. Velykų dieną pamaldos bus įprasta sekmadienio tvarka.

— D. Ketvirtadienį, Penktadienį ir Šeštadienį prie Švenčiausio budės parapijos ir kitos organizacijos biuletenyje nustatyta tvarka. Ligšiolinis organizacijų šiai gražiai tradicijai parodytas palankumas tebūnie tęsiamas ir toliau. Ačiū.

— Mišios Velykų dieną: 8 v. — už a.a. K. Vaitiekūnienę, užpr. J. Vaitiekūnaitės; 9 v. — už a.a. S. Vaitiekūną, užpr. B. Vaitiekūnienės; 10 v. — už a.a. Marijos ir Gotlibo vėles, užpr. J. Hirsch; 11.15 v. — už a.a. A. Virbūną, užpr. B. M. Matusevičių; 12.15 v. — už a.a. S. Vaitiekūną, užpr. G. I. Smolskių.

— Tęsiamas velykinis ligonių lankymas. Kurie žinotų dar neaplankytų ligonių ligoninėse ir namie, prašomi paskambinti į parapijos raštinę.

— Par. biblioteka, spaudos kioskas, kavinė ir bankas per Velykas neveiks.

— Religijos pamokos vaikams pasibaigė pereitą sekmadienį. Jos vėl prasidės rudenį.

— Pirmosios Komunijos pamokos bus tęsiamos po Velykų antradieniais ir ketvirtadieniais 7 v. v. Lietuvių Vaikų Namuose. Per Atvelykį pamokų nebus. Pirmoji Komunija — gegužės 6 d. 10 v. per Mišias.

— Svarbus parapijos 20-mečio sukakties įvykis bus per Atvelykį, 5.30 v.p.p., par. auditorijoje ir kitose patalpose — iškilmingas visos parapijos su jos taryba posėdis, trijų prelegentų gvildenama įdomi ir aktuali paskaita "Gyvoji parapija", parapijos veiklos nuotraukų bei parapijai dovanotų meninių kūrinių paroda ir kuklios vaišės. Organizacijoms atstovaus jų vėliavos su palyda. Visi parapijiečiai ir svečiai maloniai kviečiami į šią šventės iškilmę.

— Parapijos 20-mečio iškilmingos padėkos Mišios, oficialioji dalis, didelis solistų ir parapijos choro koncertas bus gegužės 6 d.

Lietuvių Namų žinios

— Priešgaisrinės apsaugos planus patvirtinus, daromi dar keli įrengimai, ir salės bus pilnai paruoštos naudojimui.

— Pavieniai lietuviai ar organizacijos prašomi jau dabar išsinuomoti LN sales, nes kitataučių susidomėjimas jomis smarkiai auga. Skandinavai jau rezervavosi po vieną dieną kiekvieną mėnesį per visus 1974 m.

— Šiuo metu jau yra baigiami visi paruošiamieji LN narių verbavimo ir lėšų telkimo vajaus darbai.

— Nariais telkiami šūkiu: "LN nario liudijimas yra tautinio susipratimo įrodymas". Tad paskubėkime tapti LN nariais, kad ne tik moraliai juos remtumėme, bet ir būtume jų savininkais.

— Lėšų telkimas šiuo metu labai svarbus, nes reikia pinigų antrajai daliai užbaigti, kad LN galėtų veikti visu savo platumu. Pardavinėjami turtu garantuoti paskolos lakštai, už kuriuos išmokama kasmet 6% palūkanų ir viena dešimtoji dalis kapitalo. Pirkime juos kiek tik kas pajėgiame, nes jais paremsime tautinio židinio statybą, nė kiek savęs nenuskriausdami. Šiuo savo dosnumu pasireiškusius pradėsime skelbti sekantį kartą. Būkime pirmųjų eilėse.

— Lietuvių Namuose sekmadienio popietės Velykų sekmadienį neturėsime. Velykinė popietė bus balandžio 29 d. Visus kviečiame atsilankyti.

— Jau baigiamas paruošti ir greitai bus išleistas platus LN informacinis leidinys. Jame bus galima rasti visas svarbesnes informacijas. Jis bus siuntinėjamas visiems lietuviams. Kad nebūtų kas nors aplenktas, prašome pasitikrinti ar įtraukti į sąrašą tel. 533-9030. **Valdyba**

Vincas Miškinis, elektrikas, nemokamai sutaisė "TŽ" spaustuvės pjaunamosios mašinos motorą. Jam nuoširdžiai dėkojame.

Pranešimas apie dabartinę padėtį okupuotoje Lietuvoje — balandžio 17, antradienį, 7.30 v. v., Šv. Jono Kr. par. salėje. Pranešėjas — sol. Vidimantas Valatka, neseniai atvykęs iš Lietuvos. Rengėjas — liet. radijo programa "Tėvynės Prisiminimai".

Toronto LB apylinkės valdyba balandžio 17 ir 24 d.d., 7 v.v., Lietuvių Namuose rengia pasitarimus tautybių karavano reikalais. Kviečiami visi, kas tik kuo gali ir nori prisidėti prie sėkmingesnio lietuvių pasirodymo karavane.

"Parama" praneša, kad Velykų savaitę dirbs šia tvarka: D. Ketvirtadienį — nuo 10 v.r. iki 8 v.v., D. Šeštadienį — nuo 9 v. r. iki 1 v.p.p. D. Penktadienį "Parama" uždaryta. **Vedėjas**

Varpo dvidešimtmečio akademija ir iškilmingas balius — balandžio 28 d., 7 v. v., Lietuvių Namuose. Bilietų kaina — $15 porai. Bilietai nebus parduodami prie durų. Juos prašome iš anksto įsigyti ir rezervuotis stalus pas choro narius arba pas A. Genčius, 39 Clissold, tel. 239-7524. **G. P.**

Vaikų karnavalas su Velykų Bobute įvyks Atvelykio sekmadienį, balandžio 29, Prisikėlimo parapijos salėje po 10 val. Mišių. Kviečiami visi maži ir didesni pažaisti, pasilinksminti ir išmėginti laimę. Karnavalą renga N. Pr. Marijos seserys ir Lietuvių Vaikų Namų rėmėjos

KLK Moterų Draugijos Šv. Jono Kr. parapijos skyrius sumokėjo už keturias "TŽ" prenumeratas nepajėgiantiems susimokėti skaitytojams: tris V. Vokietijoje ir vieną Ontario. Leidėjai dėkoja už paramą spaudai ir neturtingiems skaitytojams.

Kanados vyriausybės informacija (keturi puslapiai) apie jos daugiakultūrę politiką, paramą kultūrinei etninių grupių veiklai, kuri buvo atspausdinta "TŽ" 14 nr., gaunama kreipiantis į daugiakultūrių reikalų ministeriją Otavoje (The Minister of State for Multiculturalism, 130 Slate St., Ottawa, Ont.) arba į "TŽ" administraciją. Minėtoji informacija atspausdinta ant gero popieriaus kaip atskiras leidinys.

Toronte įvykusiame sportinių veiksnių susirinkime buvo sudarytas komitetas krepšinio ir tinklinio išvykai į Europą remti. Komitetan išrinkti: pirm. P. Berneckas, vicepirmininkai inž. E. Čuplinskas ir O. Kušneraitis, ižd. H. Chvedukas, nariai — V. Bireta, S. Krašauskas ir V. Simonaitis. Į šį komitetą taip pat numatyta kviesti 4 jaunimo atstovus iš Aušros ir Vyčio sporto klubų.

Velykinė paroda "Velykos pasaulyje" buvo surengta balandžio 15 d. Toronto savivaldybės patalpose. Daugiausia tautiniais motyvais papuoštų stalų su velykiniais patiekalais ir margučiais turėjo Europos tautos. Parodos viduryje, augštai pasistiebęs, lankytojų akis traukė lietuviškas raguotis. Ant dviejų lietuviškom staltiesėm padengtų stalų ilsėjosi ežys, tautine juosta pasipuošusi beržo šaka, grybais apaugęs kelmas, visu ūgiu išsitiesęs paršiukas, tautinėm spalvom papuoštas kumpis ir akį veriantys margučiai. Apylinkės valdyba yra dėkinga p.p. Siminkevičienei, Balsienei, Vaitkienei, budėjusioms mergaitėms, Abromaičiams ir visai eilei kitų, kurie ir kurios prisidėjo prie šio renginio.

Anapilio sodybos čarteris jau paruoštas ir adv. E. Coutts įteiktas Ontario provincijos įstaigoms patvirtinti ir įregistruoti.

Lietuvių kapinėse ant a.a. Albinos Kazlauskienės kapo pastatytas įspūdingas paminklas — skulptoriaus L. Temporali vykusiai sukurta Vilniaus Aušros Vartų Marijos skulptūra.

Informacijoje apie vaidybinio meno vakarą "TŽ" 15 nr. atitaisytinos korektūros klaidos: žiūrovų buvo 500 (ne 100); techniškais reikalais rūpinosi ne Zdanavičius, bet Žadavičius. Be to, paminėtina daugiausia rūpesčio turėjusi šį spektaklį rengiant M. Vasiliauskienė. Spektaklis buvo rengtas 25 metų (ne 20) skautų-čių tuntų sukakčiai paminėti.

Brangiajai Mamytei

Lietuvoje mirus, dukrą MAGELONĄ LAURINAVIČIENĘ, sūnų MINDAUGĄ PUTRIMĄ su šeimomis ir jų artimuosius Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame —

I. O. Delkai **I. V. Dauginiai**
U. J. Bleizgiai **J. V. Skrebutėnai**

Mūsų kredito unijos narei

A+A Marijai Sinienei

mirus, jos sūnui ROMUI, dukterims MARIJAI ir REGINAI, giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio lietuvių kredito unijos "Litas" valdyba

Toronto Prisikėlimo kredito kooperatyvo įstaiga Velykų švenčių proga bus uždaryta balandžio 20, penktadienį, ir balandžio 22, sekmadienį.

Š. m. kovo 31 d. balansas pasiekė $5,386,358.00. Per pirmą šių metų ketvirtį indėliai padidėjo $265,480.00 ir paskolos bei investavimai — $384,248.00.

Nuo gegužės 1 d. senieji čekiai (žalios spalvos) panaikinami. Prašome narius naudoti naujus raudonos spalvos čekius.

Komerciniai bankai prirašo palūkanas š. m. balandžio 30 d. už taupomąsias sąskaitas, už kurias moka apie 4%. Mes mokame už taupomąsias sąskaitas 6¼%, gi už čekių sąs — 5¾%. Tai geriausias laikas perkelti pinigus į mūsų banką, neprarandant palūkanų. Suinteresuoti malonėkite atnešti į mūsų įstaigą balandžio pabaigoje banko knygelę. Pasirašius atitinkamą pareiškimą, jūsų santaupos bus perkeltos į mūsų banką ir palūkanos už jas bus mokamos nuo š. m. gegužės 1 d.

Už asmenines ir mortgičių paskolas mes imame tik 8% ir metų pabaigoje, paaiškėjus pelnui, grąžinama dalis sumokėtų palūkanų. Pavyzdžiui, 1972 m. buvo grąžinta 10%. Šiuo metu finansinės įstaigos pakėlė palūkanas už mortgičius iki 9¼ — 9½%. Kviečiame visus lietuvius naudotis mūsų paskolomis, nes mes nesiekiame pelno, o tik norime padėti savo nariams — taupytojams ir skolintojams.

Visi patarnavimo mokesčiai už čekius, elektrą, telefoną ir kitas sąskaitas yra panaikinti. Visi patarnavimai atliekami nemokamai.

J. Varanavičius, vedėjas

Etninių grupių vadų posėdyje Toronte buvo priimta rezoliucija, apgailestaujanti federacinės vyriausybės nutarimą atidėti kovo pabaigai numatytą konferenciją daugiakultūriais reikalais. Valstybės sekr. J. H. Faulkner prašomas rengti šią konferenciją artimiausiu laiku. Posėdžio dalyviai taipgi apgailestauja, kad Kanados vyriausybė organizuoja patarėjų tarybą daugiakultūriškumo reikalams, neatsiklausus etninių grupių vadų nuomonės. Etninių centrinių organizacijų pasisakymas dėl patarėjų tarybos sudėties sustiprintų jos svorį etninėse grupėse. Lietuviams šiame posėdyje atstovavo KLB valdybos pirm. inž. E. L. Čuplinskas.

Sol. Vidimanto Valatkos koncertas, surengtas radijo programos "Tėvynės Prisiminimai", susilaukė daugiau kaip 200 dalyvių, nors tą vakarą abiejose Toronto lietuvių katalikų parapijose buvo rekolekcijų užbaiga.

Koncertui pasibaigus, sol. V. Valatka padarė trumpą pranešimą apie savo darbą sovietų saugume. Iš profesijos jis esąs miškų želdinimo inžinierius ir toje srityje dirbęs Palangoje, kur 1961 m. buvo užverbuotas ir paskirtas sekti kunigus, teikti smulkmeniškiausias žinias. Jos vėliau buvo naudojamos kunigams palaužti bei kompromituoti. Buvę pasiūlyta net jam pačiam stoti kunigų seminarijon. Sovietai labai metodiškai veikią propagandos srityje, nepaprastai koncentruodamiesi paveikti savo naudai užsienyje esančius jų užgrobtų kraštų žmones. Jis buvęs labai nustebintas, kad užsienio lietuvių tarpe yra labai silpnas ir mėgėjiškas pasipriešinimas. Visi lietuviai, kurie atvyksta iš okup. Lietuvos, yra užangažuoti šnipinėti: jie turi teikti smulkias žinias apie visus, su kuriais susitiko ir ką kalbėjosi. Sol. V. Valatkos teigimu, Lietuvoje veikiąs pogrindis. Jis esąs nepaprastai stiprus, suorganizuotas Sibire buvusiųjų. Kalbėtojui pateikta visa eilė klausimų, į kuriuos jis mielai atsakė. Kadangi pritrūko laiko, buvo nutarta tolimesnį pasikalbėjimą ir atsakinėjimą į klausimus nukelti į antradienio vakarą. Sol. V. Valatka vėl kalbėjo Šv. Jono Kr. par. salėje balandžio 17, antradienį, 7.30 v.v. Jis taipgi lankėsi "TŽ" redakcijoje su J. R. Simanavičium ir papasakojo apie spaudai paruoštą savo knygą.

Prof. Rein Taagepera, estas, iš Kalifornijos universiteto, skaitys paskaitą anglų kalba balandžio 29, sekmadienį, 3.30 v.p.p., Tartu College (310 Bloor St., įėjimas iš Madison Ave.) apie galimybę Baltijos kraštams gauti satelitų statusą. Balandžio 30, pirmadienį, 8 v.v., ten pat svečias kalbės tema: "Sovietų Sąjungos tautos". Paskaitas rengia mokslinė baltiečių draugija — Association for Advancement of Baltic Studies. Rengėjai kviečia ir lietuvius dalyvauti tose paskaitose ir diskusijose.

Organizuojasi Toronto pensininkai

Prieš porą metų kaikurių moterų pensininkių iniciatyva Prisikėlimo par patalpose vykdavo mėnesiniai pensininkų pobūviai - arbatėlės, kur susirinkdavo apie 30—40 abiejų lyčių pensininkai, daugiausia moterys. Šiuose pobūviuose, be pašnekesių, kortavimų bei šachmatų, kartas nuo karto su trumpa programa pasirodydavo ir pensininkus palinksmindavo skautai bei ateitininkai. Tačiau neturint platesnių organizacinių užsimojimų tie mėnesiniai pobūviai - arbatėlės pradėjo silpnėti ir atsilankančių skaičius mažėti, nors Toronte lietuvių pensininkų gali būti nemažiau kaip 300, ir jų skaičius kasmet gali didėti.

Iniciatorių grupė, kartu su Prisikėlimo parapijos globoje esamu pensininkų branduoliu, balandžio 7 d. Lietuvių Namuose sušaukė organizacinį pensininkų draugijos steigiamąjį susirinkimą, kurį iniciatorių vardu atidarė S. Pociūnas, tardamas trumpą žodį apie šio susirinkimo tikslą, pakviesdamas susirinkimui pirmininkauti dr. J. Kaškelį ir sekr. V. Streitą.

Dr. J. Kaškelis plačiai nušvietė lietuvių pensininkų organizacijos reikalingumą ir numatomus jos veiklos barus, perskaitė valdžios išleistą pensininkų reikalu brošiūrą, kurioje numatytas tautinių grupių suorganizuotų pensininkų draugijų kultūrinės veiklos rėmimas lėšomis. Tokias valdžios finansines paramas esą jau gavo latviai, estai ir kitų tautybių pensininkų organizacijos.

KLB Toronto apylinkės pirm. J. Karpis, sveikindamas įsikūrusią pensininkų organizaciją, linkėjo sėkmės, pažadėdamas Bendruomenės paramą ateities darbuose. Jis kvietė pensininkus, kaip prityrusius gyvenimo kelyje, būti naudingais patarėjais lietuvių Bendruomenės veikloje.

Dar keliem pasisakius dėl veiklos apimties darbų, pusiau slaptu balsavimu išrinkta valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis: S. Pociūnas — pirm., M. Šenferienė — vicepirm., M. Račys — sekr., J. Jagėla — kultūros bei parengimams ir J. Stanaitis — iždininkas. Taip pat išrinkta ir revizijos komisija: J. Česėkas, V. Streitas ir St. Banelis.

Susirinkimas pavedė išrinktajai valdybai paruošti įstatų projektą ir artimiausiame pensininkų susirinkime pateikti svarstymui. Taip pat pavesta valdybai per spaudą ir kitais būdais kviesti Toronte ir apylinkėje gyvenančius pensininkus registruotis ir priklausyti naujai įsteigtai pensininkų organizacijai. Nuo organizuotų narių skaičiaus ir parodytos iniciatyvos daug priklausys ir valdžios finansinė parama.

Iš užsiregistruotų virš šimto narių, susirinkime dalyvavo apie 50. **S. B.**

Jau galima gauti Velykų šventėms:

šviežių kalakutų, ančių,

viščiukų, žąsų, paršiukų ir kt.

Mielai kviečiame atsilankyti į krautuvę, kur rasite didelį pasirinkimą įvairių savo patalpose rūkytų mėsų, dešrų, importuotų produktų, jaunų paršiukų, liet. sūrių, silkių, ungurių ir didelį pasirinkimą šviežių mėsų ir kt.

UŽSAKYMAI PRIIMAMI IR TELEFONU — NEMOKAMAS PRISTATYMAS

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Avenue, Toronto. Tel. LE 5-1258

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spindulliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.

PIGIAI PARDUODAMA labai geras stovyje 1962 metų Admiral 23 colių televizija. Skambinti telefonu 481-6560.

IŠNUOMOJAMAS pigia kaina "condominium" butas: vienas miegamasis, didelis salonas. Tinkamas suaugusiem žmonėm — vienam arba dviem, norintiem ramiai gyventi; prie Berry Rd. Tel. 762-4230 arba 252-1881.

RĖIKALINGA ŠEIMININKĖ lengvoms virtuvės pareigoms moderniame vasarnamyje Parry Sound apylinkėje. Visi patogumai ir atskira patalpa gyventi. Pageidaujama patikima vedusių pora be vaikų. Skambinti telefonu: Mr. H. Hawkins, 249-2755.

PARDUODAMI iš Lietuvos atsiųsti nauji tautiniai drabužiai. Telefonas 533-5589.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, statau naujus namus, parūpinu mortgičius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie gatvių
Telefonas **762-4252**
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.
Alfonsas LE6-2805.

MONTREAL QUE

Atvelykyje, balandžio 29 d., 12 valandą,
visi kviečiami į AUŠROS VARTŲ parapijos salėje KLK Moterų Draugijos Montrealio skyriaus rengiamą

VELYKŲ STALĄ

- Jaunimo atliekama programa
- Loterija
- Lietuviški velykiniai patiekalai
- Margučių ridinėjimas

Mažieji bus apdovanoti margučiais

Įėjimas: suaugusiems $3.00, studentams ir vaikams $1.50

Šv. Kazimiero par. žinios

— Klebonas, par. komitetas ir taryba sveikina parapijiečius su šv. Velykų šventėmis.

— Balandžio 8 d., par. svetainėje buvo suruoštas priešvestuvinis pobūvis C. Martell, kuriame dalyvavo apie 150 moterų. Būsimoji jaunamartė gavo daug vertingų dovanų.

— Birželio 9 šeštadienyje, yra numatyta suorganizuoti parapijiečių talką ir atnaujinti — perdažyti salės ir bažnyčios langus bei duris iš lauko pusės.

— Klebonas ir par. k-tas nuoširdžiai dėkoja visiems tiems parapijiečiams, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisideda prie Velykų ryto pusryčių pagražinimo bei praturtinimo. **K. A.**

Aušros Vartų par. žinios

— Gavėnios rekolekcijas vedė gilus pamokslininkas bei religinių knygų autorius kun. Alf. Grauslys iš Čikagos. Jos truko tris dienas.

— Velykų rytą tuojau po Prisikėlimo pamaldų bus trumpas rekolekcijų vedėjo pasveikinimas ir pasveikinimas prie velykinės duonos kąsnio bei vyno stiklo. Visi kviečiami dalyvauti.

— Staigiai mirė a.a. Marija Sinienė balandžio 10 d., sulaukusi 71 m. amžiaus. Ji buvo gimusi religingoje šeimoje Petrapilyje, augusi Zarasų apylinkėse. Paliko nuliūdime dukras Reginą Siniūtę-Ayre, Mariją Siniūtę-R. Jurkuvienę ir sūnų Romą. Velionė giedojo parapijos chore apie 20 metų.

— **Svęsdami Velykas**, prisimename laisvoje Lietuvoje paruoštus, gausiais valgiais, apkrautus Velykų stalus: avinėlis, paskendęs žaliose avižose, pergalės vėliavą iškėlęs, primindavo šventės iškilmingumą. Šeimos nariai tarp savęs daužydavo kiaušinius. Daug džiaugsmo teikdavo margučių ridinėjimas, ypatingai vaikams. Pirmą kartą Velykų stalas ruošiamas per Atvelykį Montrealio. Jame matysime įvairiausių rūšių paštetų, kumpių, vištų, veršiukų ir kiaulienos vyniotinių, o išdidūs pasipuošę paršiukai žavės kiekvieną atsilankiusį. Ruliadai, šaltiena, mišrainės ir visokių rūšių daržovės sukels norą paragauti. Montreališkius nustebins gausybė gražiausių tortų. Stalą puoš beržo ir ąžuolo šakos, grybukai, iškėlę savo galvutes, kringeliai, pasipūtę ežiukai, iškilmingos "bobos", išdidus raguolis, mozūrėliai, saldus sūris ir t.t. Visas stalas bus išpuoštas žalumynais, kurie primins švelnų pavasarį. Rengia — kat. moterų skyrius.

Paskaitą apie narkotikus rengia KLK Moterų Dr-jos Montrealio skyrius **balandžio 24, antradienį, 7.30 v.v., Aušros Vartų salėje.** R. E. Hogan, direktorius įstaigos, kuri rūpinasi apsaugojimu ir gydymu alkoholikų bei narkotikų, sutiko skirti tą vakarą lietuviams. Šis centras, sutrumpintai vadinamas OPTAT, tyrinėja įvairias priežastis, kurios žmones veda į alkoholizmą ir narkomaniją. Jis rūpinasi steigimu gydymo centrų, informacija ir tas problemas turinčių žmonių švietimu. Visi montrealiečiai kviečiami pasinaudoti reta proga ir išgirsti gerai su narkotikų problemom susipažinusį žmogų. Paskaita bus anglų kalba. Jos tema yra aktuali ir lietuviams—tiek jaunimui, tiek s e n i m u i. Tad dalyvaukime visi.

"Lito" valdyba pasiskirstė pareigomis: P. Vaupšas — pirm., J. Bernotas — I vicepirm., Iz. Mališka — II vicepirm., A. Kličius — sekr., S. Kęsgaila, J. Kibirkštis ir R. Išganaitis — valdybos nariai, kurie sudarė "Lito" veiklos plėtimo komisiją. Jos pirmininku išrinktas S. Kęsgaila. Kredito komisijos pirm. išrinktas V. Piečaitis, nariais — V. Šipelis ir J. Adomonis. Revizijos komisijos pirm. išrinktas J. Maskoliūnas, sekretorium B. Niedvaras ir nariu J. Siaučiulis. Valdybos posėdžiuose paprastai dalyvauja abi komisijos, vedėjas P. Rudisnkas ir sąskaitybos vedėjas D. Jurkus. "Lito" vakarienės išlaidos patvirtintos. Jų buvo $553.94.

Metinis Lygos susirinkimas įvyko kovo 30 d. Queen Elizabeth Hotel patalpose (Quebec Credit Union League). "Litui" atstovavo pirm. P. Vaupšas ir vedėjas P. Rudinskas. Susirinkimas praėjo labai sklandžiai. Praeitais metais Lyga turėjo $956,349 pajamų, iš kurių nario mokesčiai sudarė tik $130,310. Lygos 1972 m. balansas — $9,777,403. Sąmata 1973 m. — $820,400. Lygai dabar priklauso 96 kredito unijos su $100.5 mil. kapitalo. **Pr. R.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas N O R K E L I Ū N A S, B.A. C.S.C., I B.
Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.5%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 m.	6.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	7.0%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 m.	7.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.